

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 235

Poznań, czwartek dnia 23 maja 1929

Rok XXIV

Pierwszy zjazd ekonomistów polskich

Rozwój życia gospodarczego na Zachodzie Europy i w Stanach Zjednoczonych Am. P., jego coraz większa komplikacja i olbrzymienie przejawów doprowadziły tam do coraz ściślejszego opierania się praktyki gospodarczej na nauce ekonomiki. Już nie do pomyślenia jest na świecie istnienie wielkich przedsiębiorstw bez biur studiów ekonomicznych, bez udziału zawodowych ekonomistów w kierownictwie i personalu. Śledzi się pilnie naukowe badania ekonomiczne, prognozy i barometry gospodarcze, dotuje się nawet obficie instytucje naukowe, w tym celu stworzone.

Jest to ten sam objaw, jaki przeszły inne zajęcia i zawody. Gdy używano dawniej prostych narzędzi, do ich kontroli i użytkowania wystarczał prosty kowal lub ślusarz; obecnie nikomu nie przyjdzie do głowy powierzać kosztownych i skomplikowanych maszyn kowalowi, żąda się dyplomowanego inżyniera.

Podobny proces przeżywa obecnie życie gospodarcze. Gdy wskutek koncentracji przedsiębiorstw inwestycje są coraz kosztowniejsze a komplikacja i współzależność życia gospodarczego coraz bardziej wzrasta, siłą rzeczy sama praktyka — jeśli pominiemy wyjątkowo zdolne jednostki — nie wystarcza do kierownictwa tem życiem, tem bardziej, że toczy się ono obecnie w niezwykle zmiennych warunkach. Potrzeba do tego oparcia się o teorię, o studia naukowe.

Powstał w ten sposób nowy zawód, fachowego ekonomisty, znajdujący swe uzasadnienie jeszcze i w tej okoliczności, że nauka ekonomiki po chwilowym rekonstrukcyjnym kryzysie od pięćdziesięciu lat rozwijać się poczęła coraz bujniej, z niesłychaną siłą. Operuje ona coraz większym zarobem bezspornych ustalonych związków między faktami, co do których u poszczególnych kierunków i szkół naukowych zachodzą pewne różnice w sposobie ich oświetlenia i ujęcia, lecz różnice te nie dotyczą istoty rzeczy. Spornymi są zazwyczaj tylko zastosowanie i ocena zasad ekonomicznych, lecz to zawsze musi istnieć, gdyż o tem decydują momenty polityczne, a nie teoretyczno - naukowe.

U nas jest nieco inaczej. Jak i na innych polach, tak i tutaj pozostajemy w tyle. Uważa się, że do życia gospodarczego potrzebna jest wyłącznie praktyka, a jeśli jakie wykształcenie, to co najwyżej prawnicze, techniczne, lub w najlepszym razie ściśle zawodowe handlowe.

Nic dziwnego! Strumień naszego życia gospodarczego tak wąskim i mialkim jeszcze nurtem się toczył przed odrodzeniem Polski, tak nie mieliśmy na niego żadnego wpływu w krepujących wiekach życia rozbiorowej Polski, że na wyrobienie się nowych poglądów jeszcze dotąd nie było czasu. Lecz posiadanie własnego państwa i w tej dziedzinie działa rewolucyjnie. Otworzyły się nowe perspektywy przed naszym życiem

Min. Zaleski o polskiej polityce zagranicznej

Budapeszt, 23. 5. (PAT) Jak donosi Węg. Biuro Kor., min. Zaleski przyjął wczoraj po południu przedstawicieli prasy węgierskiej i zagranicznej i udzielił odpowiedzi na zapytania dziennikarzy, dotyczące stosunków Polski z zagranicą i aktualnych zagadnień polskiej polityki zagranicznej.

Co się tyczy stosunków polsko - sowieckich, to w obu państwach istnieją poważne różnice, opierające się na różnych kulturach obu narodów, które często doprowadzają do kolizji. Należy przypuszczać, że różnice te będą się stale zacieśniać, co doprowadzi w możliwie krótkim czasie do stworzenia dobrych stosunków pomiędzy obu państwami.

Ukształtowanie się stosunków polsko - niemieckich jest rzeczą dość utrudnioną z powodu poważnych różnic, istniejących między obu państwami. Największa trudność polega na tem, że w obu państwach są obywatele pochodzący w Polsce z Niemiec, w Niemczech zaś z Polski. Należy też wziąć pod uwagę właściwości bardzo różnego charakteru narodowego Polaków i Niemców. W zasadzie dwa państwa, z których jedno ma charakter przemysłowy a drugie rolniczy, uzupełniają się bardzo łatwo. Jeżeli jednak obydwa są i przemysłowe i rolnicze, jak to ma miejsce z Polską i Niemcami, jest rzeczą trudną znaleźć wspólny punkt wyjścia do współpracy. Co się tyczy polskiego wywozu do Niemiec, to Polska stara się w pierwszym rzędzie o znalezienie rynku zbytu dla swej produkcji hodowlanej i węglowej, podczas gdy Niemcy mogą znaleźć w Polsce dobry rynek dla swych produktów przemysłowych. Należy też wziąć pod uwagę rozwój przemysłu polskiego w ostatnich czasach — w związku z udaniem się P. W. K. w Poznaniu.

Stosunki polsko - austriackie są bardzo dobre, szczególnie w dziedzinie zagadnień gospodarczych. Stosunki handlowe między temi państwami rozwijają się także coraz lepiej.

Z innymi państwami, a przede wszystkim z Włochami, Bułgarią i Turcją pozostaje Polska w najlepszych stosunkach przyjacielskich. Z Bułgarią zostanie prawdopodobnie wkrótce zawarty traktat przyjaźni.

Przechodząc do sprawy punktu widzenia Polski na kwestie mniejszościowe, min. Zaleski oświadczył, że Polska nie chce w żadnym wypadku wynaradawiać swych mniejszości. Przeciwnie dąży do tego, aby zachowały one swą mowę i odrębne właściwości du-

cha i kultury. Polska żąda od mniejszości jedynie lojalności wobec państwa. Należy zaznaczyć, że ilość wo na pierwszym miejscu wśród mniejszości narodowych stoją Ukraińcy, których jest 4 miliony, następnie zaś Niemcy, których jest w Polsce 1 milion.

Budapeszt, 23. 5. (PAT.). W wywiadzie, udzielonym dziennikowi „Pester Lloyd”, minister Zaleski oświadczył na temat rokowań handlowych polsko-niemieckich, że doprowadzenie do skutku traktatu handlowego pomiędzy obu państwami jest wyjątkowo trudnym zagadnieniem, z powodu szeregu bardzo skomplikowanych kwestyj gospodarczych, które wchodzi w rachubę. Ścierają się tu interesy gospodarcze nie tylko obu państw, ale również w ramach tych ostatnich i poszczególnych grup, co się zwłaszcza daje zauważyć ze strony niemieckiej. Minister ma jednak nadzieję, że zdrowy instynkt narodu niemieckiego przezwycięży trudności, i że z czasem traktat handlowy zostanie zawarty. Będzie to pożyteczne dla obu narodów i przyczyni się poważnie do uzdrowienia atmosfery gospodarczej Europy, której przyszłość zależy od współpracy gospodarczej wszystkich narodów europejskich.

Na zapytanie, dotyczące genewskiej debaty rozbrojeniowej, minister Zaleski odpowiedział, że rząd polski stoi na stanowisku, że sprawa rozbrojenia może być rozwiązana jedynie etapami.

W dalszym ciągu, w odpowiedzi na zapytanie, jak się ukształtowały stosunki polsko-sowieckie po incydencie w Baranowiczach, minister wyjaśnił, że charakter tego incydentu wykluczał zgóry możliwość wszelkiego wpływu na stosunki pomiędzy obu państwami.

Wkońcu, na temat stosunków polsko-węgierskich minister Zaleski oświadczył, że stosunki te, opierające się na odwiecznych tradycjach obu państw oraz na istotnym podobieństwie temperamentu i charakteru narodowego, nie mogą w żadnym razie ulec rozluźnieniu w stosunkach powojennych. Z każdym dniem wzrasta wzajemne słuszne zrozumienie obustronnych konieczności gospodarczych, co daje najlepszą gwarancję przyjaznej współpracy przy leczeniu zadanych przez wojnę ciosów. Tego rodzaju harmonijna współpraca dwóch narodów stwarza jednocześnie podstawy dla dobrobytu każdego z nich. Węgry i Polska będą mogły zawsze odnaleźć się na tej płaszczyźnie.

Z pobytu min. Zeleskiego w Budapeszcie

Budapeszt, 23. 5. (PAT). W ciągu dwudniowego pobytu min. Zaleskiego w Budapeszcie charakter uroczystości i przyjęć był nacechowany wybitną serdecznością. Pierwszego dnia odbyło się śniadanie u ministra spraw zagr. Walko, następnie wziął udział p. minister w dorocznym Garden Party, urządzone przez regenta na zamku, wreszcie wziął udział w obiedzie u premiera hr. Bethlena, podczas którego wygłoszono oficjalne przemówienie.

Min. Zaleski nie pojedzie teraz do Bukaresztu

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Rumuński minister spraw zagr. otrzymał wiadomość, że min. Zaleski jest zmu-

Nazajutrz odbyło się śniadanie u regenta na zamku, podczas którego admirał Horty wznosił okrzyk na cześć Polski, Prezydenta Mościckiego, min. Piłsudskiego oraz min. Zaleskiego.

Popołudniu min. Zaleski podejmował przedstawicieli prasy i złożył wieńiec u stóp pomnika Kossutha. Wieczorem wydał obiad dla przedstawicieli rządu i władz najwyższych.

gospodarczem, olbrzymie zadania do spełnienia, niezmiernie zaległości do odrobienia. Jeśli przystąpimy do tej pracy

nieprzygotowani, czekają nas zawody i rozczarowania. Stąd rozwój nauki ekonomiki, wykształcenia ekonomicznego,

silny udział w naszym życiu gospodarczym zawodowych, fachowo wykształconych ekonomistów są dla naszych stosunków w Polsce jednym z niezmiernie ważnych, palących zagadnień.

Jednym z objawów, wskazujących, że szerzy się u nas zrozumienie powyższego stanu rzeczy, jest pierwszy zjazd ekonomistów, który jutro zaczyna swe trzydniowe obrady w Poznaniu. Życie gospodarcze wymową swych faktów każe nam coraz bardziej myśleć o sobie, o swych przejawach. Myśleć zaś porządnie, systematycznie, to znaczy myśleć metodami naukowymi. Stąd budzi się uznanie niezbędności nauki ekonomiki, jej znaczenia ogólnie - społecznego. Stąd płynie zainteresowanie zagadnieniami naukowymi ekonomicznymi.

Zjazd ten bezwątpienia będzie u nas ważnym etapem w rozwoju nauki ekonomiki, w zainteresowaniu nią szerszych sfer gospodarczych, w zbliżeniu praktyki z nauką, z teorią, na którym tylko skorzystać mogą obie strony, całość naszego życia społeczno - gospodarczego. Ułatwia to dobór tematów, postawionych jako przedmiot obrad zjazdu: wykształcenie ekonomiczne, zagadnienie koniunktury i jej badania, a wreszcie racjonalizacja i kartelizacja życia gospodarczego. Wszystko to zagadnienia niezmiernie wagi, które nasze życie gospodarcze w ostatnich czasach wysunęło na pierwszy plan.

W myśl postanowień komitetu organizacyjnego na zjeździe nie będą stawiane ani głosowane żadne rezolucje. I słusznie: w sprawach o charakterze naukowym nie może decydować pożytko na przypadkowo ilość głosów, lecz powaga i siła argumentów, których jakość sama za siebie mówi; w ten sposób też eliminuje się różne względy, polityczne i inne, któreby przy głosowaniach z pewnością zaraz wystąpiły i obniżyły poważny charakter zjazdu. Tem niemniej obrady zjazdu odbiją się niewątpliwie żywym echem w polskiej opinii i wywrą wpływ na kształtowanie się polskiego życia gospodarczego, wytworzą pole do obiektywnego, naukowego badania naszych życiowych problemów, bez którego rzeczywistość gospodarcza naszego państwa nie może się pomyślnie rozwijać ani kształtować.

A więc: pomyślnych i owocnych obrad! Zachęci to do rychłego zwołania nowego zjazdu, do przekształcenia się zjazdów ekonomistów w stałą, perjo-dycznie się powtarzającą instytucję. Będzie to najpiękniejszy wynik, jaki możemy życzyć powszechnemu zjazdowi ekonomistów polskich!

Prof. dr. Edward Taylor.

Dla urzędników państw. m. Poznania

Dodatek drożyzniany dla urzędników państwowych m. Poznania w czasie trwania Powszechnej Wystawy Krajowej ma wynosić 50 proc. pensji zasadniczej. Wynosi to niecałe 10 proc. poborów miesięcznych, podczas kiedy urzędnicy pragnęli mieć 30 proc. miesięcznych poborów.

Suma dla wszystkich urzędników państw. Poznania nie przekroczy jednej dziesiątej tego, co wydano na wybory, oraz jednej dwudziestej tego, co przegospodarowała firma „Budex”.

Zasady i posady

Odmówienie przez lewicę, a zwłaszcza P. P. S., złożenia podpisów pod żądaniem zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej było do pewnego stopnia niespodzianką. Wiadomo bowiem o-?gólnie, że stronnictwa lewicy zaraz po zamknięciu poprzedniej sesji przez generała Składkowskiego zebrały od swoich posłów podpisy in blanco i miały wystąpić o zwołanie sesji zaraz po świętach. Można też było przypu-?szczać, że okoliczności, towarzyszące przesileniu rządowemu, a zwłaszcza o-?publikowanie „Dna oka” i listu w sprawie Minkiewicza, utrwala jeszcze lewicę w jej zamiarach.

Stąd też uchwała centralnego komitetu wykonawczego P. P. S., stwierdzająca, że zwołanie sesji sejmowej z inicjatywy poselskiej jest narazie nieaktualne, wywołała rozmaite niezbyt dla autorów pochlebne komentarze. Używa sobie zwłaszcza na niedawnych jeszcze towarzyszach organ rządowych socjalistów, czyli B. B. S., „Przed-?świt”. Atakowani bronią się słabo w ten — mniej więcej — sposób: „Zwo-?lamy, zwołamy; zdążymy, zdążymy”, ale właściwych powodów tej miękkiej taktyki nie odstawiają.

Coprawda, to i trudno je odsłonić, bo są one zbyt intymne. Po ukazaniu się „Dna oka” socjaliści przekazali się nie na żarty, że będzie zamach, któremu chcą, czy nie chcą — będą musieli się przeciwstawić. Powołanie rządu pułkownikowskiego utrwaliło w sztabie P. P. S. przekonanie, że „roz-?grywka zbliża się. Ale gdy zamiast surm wojennych posłyszeli pokojowe tony prasy rządowej, że o zamachu nikt nie myśli, że nowy rząd chce kontynuować „demokratyczną” poli-?tykę p. Bartla, socjaliści odetchnęli nieco, ale nie zupełnie. Po oddaleniu bowiem zasadniczej, ogólnej pozosta-?ła jeszcze więcej domowa, ale — kto wie, czy nie ważniejsza — troska, a mianowicie, co będzie z socjalistycz-?nym stanem posiadania w kasach cho-?rych i samorządowych? Czy p. Prystor przyszedł po to, aby poderwać P. P. S. jej najsilniejszą podstawę partyjną, czy p. Składkowski dobiegł się do gospodarki socjalistycznych magi-?stratów w Łodzi, Radomiu, Piotrkowie, Płocku i innych miastach?

Przedewszystkiem Łódź. Obchód pierwszomajowy wykazał, że jedyną istotną twierdzą P. P. S. jest obecnie Łódź, gdzie w magistracie panuje pos-

Ziemiecki, a w związkach zawodo-?wych pos. Szczerkowski, gdzie P. P. S. w sojuszu z niemiecką partią socjali-?styczną, „Bundem” i „Poale-Sjonem” stanowi poważną, a właściwie jedyną siłę. Ku Łodzi więc zwrócone są dzi-?siaj oczy P. P. S. z całego kraju. Na-?wet witając sympatycznie Powszech-?ną Wystawę Krajową socjalistyczny „Robotnik” wzdycha sobie, czemu to Poznań, a nie — Łódź? Bo ta Łódź po-?trzebuje istotnie pomocy. Potrzebuje przedewszystkiem dużej pożyczki in-?westycyjnej na rozpoczęcie bez planu finansowego, z zaliczek Banku Gospo-?darstwa Krajowego, roboty kanaliza-?cyjne. Pieniądze możeby dali bankie-?rzy amerykańscy i szwajcarscy, ale tylko za zgodą rządu. Więc złapał Ko-?zak Tatarzyna...

Podobna sytuacja jest i w innych miastach, gdzie socjalistyczna więk-?szość naciągnęła budżety miejskie do maximum i ogląda się za pomocą rzą-?du. Cóż dopiero mówić o kasach cho-?rych i wogóle zakładach ubezpiecze-?niowych, obracających rocznie prze-?szło 400 milionami złotych? Ile setek działaczy socjalistycznych ma tam przytułek i możliwość pracy dla partii? Jakże usługi mogą oni wraz z całym aparatem kas oddać przy wyborach?

Demokracja — demokracja, zasady — zasadami, ale magistraty i kasy chorych też nie są byle czym. Obawa, że nowy rząd rozpocznie z P. P. S. wal-?kę na tym terenie, mogła popchnąć socjalistów do ostrych kroków, do wal-?ki „na śmierć i życie”. Ale ta obawa nie sprawdziła się. P. Prystor nie ta-?ki straszny, można się z nim dogadać. P. Składkowski też nie rozwiązuje pe-?pesowskich magistratów. Więc na-?wzajem P. P. S. nie chce robić przy-?krości rządowi i — czeka.

Na co czeka? Na rozmaite rzeczy. Na powrót Daszyńskiego z podróży, na zwycięstwo Mac Donalda w Anglii, na wrześniowe zebranie Ligi Naro-?dów, może i na majęcy się odbyć w le-?cie kongres wolnomularzy, a może także i na wynik pewnych zabiegów tu bliżej, w kraju. Dosyć, że czeka.

Aby jednak i zasadom stało się za-?dość, mówi się, że trzeba czekać, aż „sanacja” jeszcze więcej „się zegra”, aż „utonie w morzu nieprawości”.

Dobre są zasady, ale dobre i po-?sady: pierwsze na zewnątrz, drugie na wewnątrz. M. K.

„Times” o etatyźmie i grupie pułkowników

Korespondent „Timesa”, podawszy szereg informacji o stosunkach gospo-?darczych w Polsce, powiada, co na-?stępnie:

„Nikt nie może potępiać entuzjazmu, z którym zwolennicy „etatyźmu” przys-?ąpili do wyrównania zaniechania, którego ofiarą była Polska w ciągu swej niewoli z winy dwóch państw rozbiorczych, oraz na-?stępstw zniszczenia wojennego. Na szczę-?ście przyspieszenie kroku miało te same zle następstwa, na jakie wskazywał w r. 1840 archidjkon Cumingham w mowie, z której następujący wyjątek przytoczył nie-?dawną p. Winston Churchill: „Wkład tak znacznych ilości pieniędzy w przedsięwzię-?cia, które nie dają natychmiastowych zy-?sków, doprowadziło do szkód i strat dla wielu produktywnych gałęzi przemysłu i handlu, a ponieważ kapitały przeznaczone na kolejnictwo były wycofane z obiegu, więc następstwa były katastroficzne”.

Przedsiębiorcy posiadali mniej zasobów na zakup surowców, ilość towarów się zmniejszała... nastąpiła ogólna stagna-?cja”.

Wszystkie te zle następstwa — pisze korespondent „Timesa” — ujawniły się w Polsce. Ekspansja zaczęła się w czasie, gdy posiadane przez kraj oszczędności zniszc-?zone przez wojnę i przez inflację, dopiero zaczynały się gromadzić na nowo.

Korespondent powołuje się dalej na opinie „podtrzymujące rząd „Praw-?dy” łódzkiej, przytaczające ustępy z ostat-?niego raportu p. Deweya, i kończy w ten sposób:

„To szczere wypowiedzenie się nie wy-?wołało zdziwienia; chyba o tyle, że nie na-?stąpiło wcześniej. Trudność położenia zo-?stała trafnie określona; będzie teraz rze-?czą ciekawą zobaczyć, co zrobi wobec tych trudności rząd. Podobno p. Bartel był zda-?nia, że wyjście powinno polegać na współ-?pracy rządu z Sejmem i na otrzymaniu tą drogą zgody Sejmu na pewne zarządzenia gospodarcze. Nie otrzymawszy pozwolenia na „współpracę” z parlamentem, utrwalil się w swej decyzji podania się do dymisji. O jego stosunkach mówią, że w przewidy-?waniu znacznego zmniejszenia się docho-?dów, zamierzają obciążyć wydatki już prze-?widziane w budżecie tak dalece, że może to nawet zahamować normalne działania

administracji. Lecz kraj czuje, że to jedno jest pewne, że tak długo jak „pułkownicy” będą zajęci zbieraniem plonów gospodar-?czych „etatyźmu”, tak długo nie będą mie-?li czasu na awantury polityczne; nikt też inny nie będzie miał na to czasu”.

Alternatywa przewidywana przez korespondenta „Timesa” jest mało za-?chęcająca: albo rozstrój gospodarczy, zabezpieczający Polskę przed „awan-?turami” politycznymi, albo w razie re-?konwalescencji politycznej — możli-?wość „awantur”. Byłby już naprawdę czas najwyższy, by państwo nasze wyszło z okresu „awantur” i weszło na drogę normalnego i spokojnego roz-?woju.

Gdynia — morze Czarne

Prasa rumuńska zwraca uwagę, że bawiący w Bukareszcie min. Kwiat-?kowski poświęca najwięcej czasu na-?radom z rumuńskim ministrem han-?dlu, p. Madgearu. Dziennik „Ultima Ora” zamieścił treść rozmowy z min. Kwiatkowskim na temat polsko-ru-?muńskich stosunków handlowych. Zdaniem ministra Kwiatkowskiego — przyjaźń polityczna obu krajów po-?winna ułatwić zaciśnięcie stosunków gospodarczych, zwłaszcza, że pod tym względem Polska i Rumunia dosko-?nale się dopełniają.

Na szczególniejszą uwagę zasługu-?ją zwłaszcza porty bałtyckie: Gdynia i Gdańsk dla tranzytu towarów ru-?muńskich do Skandynawji oraz porty rumuńskie na morzu Czarnem, dla tranzytu towarów polskich na bliski wschód. Wymiana produktów między Polską a Rumunią powinna być bar-?dziej intensywna, niż dotychczas. Polska może wywozić do Rumunii wę-?giel, żelazo, stal, materiał kolejowy, maszyny rolnicze, przetwory chemicz-?ne i wyroby przedziałnicze, rozszerza-?jąc równocześnie zbyt swej produkcji na inne rynki nad morzem Czarnem.

Równocześnie inny dziennik buka-?reszteński „Adverul” donosi, że dorad-?ca finansowy rządu polskiego Ch. De-?wey przybędzie w końcu maja do Bu-?karesztu w celu poznania miejsc-?owych stosunków finansowych i go-?spodarczych. Pisma rumuńskie wska-

zują na pewną łączność między poby-?tem min. Kwiatkowskiego w Buka-?reszcie a zapowiedzianą wizytą p. De-?weya.

Prawica w Anglii

Premjer brytyjski Baldwin wydał w chwili rozwiązania Izby Gmin i ogłosze-?nia nowych wyborów następującą ode-?zwę do społeczeństwa:

„Od czterech lat odcieśliśmy socjali-?stów od wozu i sami wzięliśmy konie w ręce.

Dotrzymaliśmy obietnic, złożonych w wyborach z końca r. 1924. Mimo strajku w przemyśle z r. 1926, który kosztował podatników 80 milionów funtów (około 3 i pół miliardów zł), a wytwórczość kraju nie mniej, niż 400 milionów fun-?tów (ok. 18 miliardów zł), możemy po-?wiedzieć, że dzisiaj jest wytwórczość w lepszym stanie, niż kiedykolwiek od cza-?su wojny. Wszak 38 kopaliń węgla na-?nowo uruchomiono w r. b., odzyska po-?myślność w budowie okrętów, dochód handlowy wzrósł z 86 milionów funtów w r. 1924 do 149 milionów funtów w ro-?ku 1928, a liczba bezrobotnych w ciągu tych lat czterech zmalała o 600 tysięcy. Oto wskazówki powrotu do trwałego do-?brobytu.

„Wybudowanie 800 tysięcy domów w ciągu lat czterech jest rekordem świato-?wym. Koszty życia znacznie zmalały. Poprawiliśmy szkoły i nauczanie. Dano lepszą opiekę kobietom i dzieciom. Za-?pewniono emeryturę zabezpieczonemu robotnikom od 65 zamiast od 70 roku bez drażniących dociekań co do zasobów. Podatki zmniejszono. Elektryczność u-?czyniono tańszą w miastach i na wsi. — Podatek od herbaty zniesiono. Opraco-?wano reformę samorządów i podatko-?wą.

„Czyż w tej chwili, gdy wytwórczość szybko się rozwija, mamy rozpocząć grę socjalistycznego etatyźmu, który niemal zawsze bankrutował, gdzie go stosowa-?no, a który zarazem byłby końcem na-?dziei lepszych plac dla robotników? Czy to jest chwila powierzenia naszych lo-?sów socjalistom, których program po-?większyłby podatki o 250 milionów fun-?tów, co zabiłoby naszą wytwór-?czość? Gdy doszło do pokoju w przemy-?śle, czyż ma się oddać ster socjalistom, którzy w znacznej części budują na wal-?ce klas? Albo czy mamy poprzeć libe-?ralów, których program częścią samych li-?berałów uważa za niemożliwy?

„My, konserwatyści, nie będziemy rzucali mgławicowych obietnic ani opo-?wiadań o nowym świecie na jutro. — Chcemy poprostu mieć możliwość dalsze-?go prowadzenia wielkiego dzieła, które pomyślnie rozpoczęliśmy. Przedewsz-?ystkiem chcemy podnieść wedle naszej mocy zdrowie narodu przez dobrobyt matek i dzieci, polepszyć stosunki mie-?szkaniowe, dać pełne warunki oświaty. Celem naszym jest oprzeć na zdrowiu jednostki zdrowie wytwórczości. A czte-?ry lata ubiegłe są rekwizytem, że tylko to głosimy, co możemy spełnić”.

Małopolska przeciw prowokacjom niemieckim

Wielka manifestacja Stanisławowa

W Stanisławowie na wiecu, prote-?stującym przeciw ostatnim gwałtom niemieckim zebrał się olbrzymi tłum obywateli bez różnicy przekonań poli-?tycznych, wyznania i narodowości. Wiec ten wykazał nadzwyczajną soli-?darność całego społeczeństwa stani-?sławowskiego, które stanęło zwartym frontem przeciw brutalnym wybry-?kom niemieckim i cynicznym zaku-?som na całość naszych granic.

Na wiecu przemawiali pp. Niedź-?wiedzki, dyr. Ziobrowski i Seidler. Protestującą rezolucję uchwalono je-?dnogłośnie. Po odśpiewaniu „Roty” zebrani udali się pochodem przed wo-?jewództwo, gdzie prezydium wiecu wręczyło panu wojewodzie uchwaloną rezolucję.

Zgromadzenie obywatelskie w Jordanowie

W Jordanowie odbyło się onegdaj zgromadzenie obywatelskie w sprawie napadu Niemców na polski zespół artystyczny w Opolu. Po przemówie-?niu dr. Szuberta zebrani gorąco zapro-?testowali przeciw zbrodniom hakaty i uchwalili rezolucję, potępiającą krwa-?wy napad na polskich artystów. Na zakończenie odśpiewano „Rotę”.

Piłsudski wyjechał dziś z Wilna

Warszawa, 23. 5. (AW.) Dziś rano Piłsudski opuszcza Wilno po blisko tygodniowym pobycie. Piłsud-?ski przyjął wczoraj przedstawicieli miejscowych władz wojskowych z Dąb-Biernackim i z gen. Krok-Pasz-

Ucierpiących na reumatyzm i podagrę wpływa naturalna woda gorzka „HUNYADI JANOS” skutecznie na wymianę materji Informacje: M. Kandel, Poznań, Maszta-?rska 7. Tel. 1895 nw 2608/9.

kowskim na czele. U wojewody Racz-?kiewicza odbyła się czarna kawa na której zebrało się przeszło 100 osób. Piłsudski przybył w towarzystwie pułk. Gąsiorowskiego.

Proces oficera-defraudanta

Kraków, 23. 5. (AW.) Wczoraj rozpoczęła się przed wojskowym są-?dem w Krakowie rozprawa karna przeciwko oficerowi żywnościowemu 3 pułku ułanów w Tarnowskich Gó-?rach, kpt. Józefowi Kukli. Akt oskar-?żenia zarzuca obwinionemu, że przy-?właszczył sobie przeszło 60.000 zł, nadto pokrył fikcyjnymi rachunkami 40.000 zł w księgach, wpisywał fałszy-?we sumy, sporządzał nieprawdziwe rachunki. Rozprawa potrwa przeszło 3 tygodnie. Powołano kilkunastu świadków.

Bohaterski robotnik polski

Pittsburg, 23. 5. (Pat.) Na liście nagrodzonych medalem za bohater-?stwo przez „Carnegie-Foundation” znajdujemy w tym roku nazwisko robotnika polskiego, Józefa Bednarka, który z narażeniem własnego życia uratował trzech ludzi podczas pożaru zbiornika gazowego w Wyandotte, w stanie Michigan.

„Impero” o Polsce i państwach bałtyckich

Rzym, 23. 5. (Tel. wł.) Rzymski dziennik „Impero” drukuje artykuł o stosunkach Polski z państwami bał-?tyckimi i podkreśla, że tendencje tych stosunków były zawsze doskonałe, ale czasem stawał im na przeszkodzie za-?targ polsko - litewski i niejednako-?we stosunki łączące Polskę i państwa bał-?tyckie z Niemcami. Ostatnia akcja Polski na Łotwie osiągnęła poważne wyniki na polu zbliżenia się, przyczem uregulowano sprawy drażliwe dla obu państw.

Lot z Nowego Jorku do Rzymu

Nowy Jork, 23. 5. (AW.) Na dzień jutrzejszy wyznaczono start bezpośredniego lotu z Nowego Jorku do Rzymu. Startują lotnicy amery-?kańscy Wiliam i Yancey, którzy przez szereg tygodni dokonywali lotów próbnych.

Wiadomości o stanie pogody nad oceanem brzmią pomyślnie.

Z Stronnictwa Narodowego

W dniu 12 b. m. w sali Domu Ka-?tolickiego w Mogilnie odbyło się pod przewodnictwem p. Jakóba Ro-?sińskiego zebranie Stronnictwa Naro-?dowego, na którym przemawiali pp. poseł K. Wierczak i dyr. J. Kaweck. W dyskusji zabierali głos pp. Paprotny, Radomski, Rosiński. W wyniku narad uchwalono założyć uroczysty protest przeciwko barbarzyńskiemu postępowaniu hakatystów niemiec-?kich, którzy w bestjalcki sposób do-?puścili się gwałtu wobec polskich ar-?tystów w Opolu.

Jednocześnie złożono ślubowanie obrony granic Polski do ostatniego tchu, śląc braciom zamieszkałym w Niemczech bratnie pozdrowienie. W końcowej uchwale wyrażono nadzie-?ję, że wszyscy Polacy, miłujący kraj, wobec grozy niebezpieczeństwa najaz-?du niemieckiego złączą się w twórczej pracy dla dobra i rozkwitu Ojczyzny.

Najlepsze wina w kraju
Od „Złotej Renety” do „Tokaju”
Dostaniesz na terenach „E”
Każdy Ci wskaże gdzie.

H. Makowski

Na Powszechnej Wystawie Krajowej.

Pw 10100-2,216

Grype, kaszel i bronchit ulecysz syste-?matycznym pićm szczawinkich wód kruszc-?cowych Józefina i Stefan. Choroby żołądka i przemiany materji usuniesz przez pićm szczawinkich wód kruszc-?c-?wych Magdalena i Wanda.

PRZECIW ŁUPIEŻOWI I WYPADANIU WŁOSÓW

MYDŁO WODA SZAMPION TIO-PINOŁOWE

LAB. WACŁAW KREMKE, WARSZAWA, MIODOWA 21

Prasa warszawska o drożyznie w Poznaniu

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). Sprawa drożyzny w Poznaniu staje się coraz częstszym tematem, poruszonym w korespondencjach, ogłaszanych w prasie o wystawie.

Dzisiaj „Rzeczpospolita” powiada, że P. W. K. jest piękna, ale dlaczego Poznań jest drogi — i zapytuje, czemu szklanka herbaty ma kosztować w Poznaniu aż 2 złote.

„Kurjer Warszawski” w korespondencji z Poznania daje wyraz przekonaniu, że ceny kart wejściowych na wystawę są za wysokie. Pismo proponuje, by wprowadzono ulgowe bilety wielora-

zowe z ważnością np. na 3 — 4 dni, czyli na przeciętny pobyt osób przyjezdnych.

Inne pisma podkreślają nieuzasadnione podwyższenie cen w kawiarniach i restauracjach poznańskich, stwierdzając, że ceny te są obecnie najwyższymi w całej Polsce.

Powszechnie podkreśla się, że jeśli nie zostaną wydane bardzo surowe zarządzenia w kierunku obniżenia cen do wymienionej normy, to P. W. K. ucierpi na tem bardzo poważnie pod względem frekwencji, jakkolwiek wszyscy zwiedzający wyrażają się o samej wystawie z pełnym entuzjazmem.

Gdynia a P. W. K.

Wycieczki Polaków amerykańskich na P. W. K.

Gdynia, 23. 5. (PAT) Dzisiaj o godz. 6 rano przybył tu francuski statek „Pologne” ze 100-u pasażerami, zaś o godz. 9 rano statek pasażerski duński „Polonia” z 200 pasażerami. Są to wszystkie Polacy amerykańscy, udający się na P. W. K. w Poznaniu.

Zwiedzanie Gdyni przez cudzoziemców

Gdynia, 23. 5. (PAT) Dnia 22 b. m. przybyła tu z Poznania grupa, złożona z 17 attachés wojskowych zagranicznych, akredytowanych w Warszawie, którzy na holoniku portowym „Ur-

sus” zwiedzili szczegółowo port w Gdyni oraz łuszczarnię ryżu. Wycieczce udzielali szczegółowych wyjaśnień komandor Feyer z marynarki wojennej oraz kapitan portu w Gdyni Zaleski.

Gdynia, 23. 5. (PAT) Wczoraj przybył tu i zwiedził port w Gdyni dr. Herman Steinert, korespondent licznych niemieckich pism handlowych i żeglugowych, który ogłasza bardzo często obszernie artykuły o porcie w Gdyni. Artykuły te posiadają przeważnie charakter tendencyjny i starają się wykazać konkurencję, jaką rzekomo Gdynia czyni portowi gdańskiemu.

Śledztwo w sprawie afery defraudacyjnej w M. S. Wojsk.

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). — W sprawie aresztowania rotmistrza Stefana Prądzyńskiego donoszą, że rotmistrz Prądzyński miał zwrócić się do jednego z przedstawicieli firmy holenderskiej i zażądać od niego łapówki w

związku z zakupem przez władze wojskowe terenów gruntowych, potrzebnych na pola ćwiczeń w okolicy Wileńszczyzny.

Rozprawa odbędzie się już 28 b. m.

Echa afery budowlanej w Chelmie

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Minister komunikacji Kühn niezależnie od dochodzenia prowadzonego przez władze kolejowe w sprawie uszkodzeń w nowo-wzniesionych gmachach dyrekcji kolejowej w Chelmie przesłał na ręce ministra sprawiedliwości opis prze-

biegu budowy gmachu przyszłej dyrekcji chelmskiej od chwili rozpoczęcia budowy do chwili obecnej i równocześnie prosił o wyrażenie opinii w sprawie chelmskiej, ewentualnie o wydanie odpowiednich zarządzeń.

Antypolskie wystąpienia na V. zjeździe Sowietów Z. S. S. R.

Moskwa, 23. 5. (PAT). Piąty zjazd Sowietów drugi już dzień prowadzi dyskusję nad exposé Rykowa. Do głosu zapisało się 90 mówców. Przemówienia sprowadzają się głównie do składania deklaracji o lojalności w stosunku do centralnych organów władz sowieckich i partii komunistycznej, względnie do poruszania miejscowych bolączek.

Kilku jednakże mówców poruszyło temat polityki międzynarodowej, zaczepiając naturalnie i o kwestję polską. W napaści na Polskę wyróżniali się delegaci Ukrainy Sowieckiej i Białorusini, posądzający Polskę nie tylko

o agresywne wojownicze plany, ale o niewypelnianie traktatu ryskiego, o chęć oderwania od Związku Ukrainy Sowieckiej i wogóle o antysowiecką działalność.

Ciekawem jest, że w czasie wszystkich tych wystąpień, przeważnie odbiegających od poziomu względnej nawet przyzwoitości dyplomatycznej prezydium zjazdu ani razu nie zareagowało wyrażnie, nie przywołało mówców do oględniejszego wypowiedziania swych uwag o sąsiednim państwie, z którym bądź co bądź Sowiety utrzymują normalne stosunki.

Wzmocnienie podstaw Małej Ententy

Białogród, 23. 5. (PAT). W wyniku odbytej 22 maja konferencji ministrów państw Małej Ententy wydano następujący komunikat oficjalny: „Trzej ministrowie państw, wchodzących w skład Małej Ententy, odbyli w dniu dzisiejszym ostatnie zebranie. Ministrowie omówili przedewszystkiem położenie, w jakim ich kraje się znajdują w stosunku do Rosji Sowieckiej i doszli do wniosku, że nie zachodzi potrzeba zmiany decyzji, podjętych na poprzednich konferencjach.

„Z kolei ministrowie rozważyli wyniki wstępne konferencji rzeczoznawców gospodarczych państw Małej Ententy, odbytej w Bukareszcie i zaakcep-

towali propozycje tych rzeczoznawców. Ministrowie postanowili, że rzeczoznawcy zbiórą się z końcem września br. w Pradze w celu prowadzenia w dalszym ciągu swych prac na podstawie ustalonego programu. Ministrowie doszli do porozumienia w sprawach pewnych propozycji praktycznych co do rozwoju stosunków ich państw w dziedzinie intelektualnej.

„Ostatniemiż zagadnieniem, jakie rozważali, była sprawa wyboru jednego członka Małej Ententy do Rady Ligi Narodów, który to wybór nastąpi na wrześniowej sesji w Genewie. Ministrowie postanowili wysunąć i podtrzymać kandydaturę królestwa S. H. S.”

Szczegóły memorjału aliantów w sprawie odszkodowań

Niemcy jeszcze chcieliby coś utargować

Paryż, 23. 5. (PAT). Dr. Schacht, którego szczegóły uzupełniające przed-

stawiają się jak następuje:

Przeciętna rata roczna w ciągu pierwszych 37 lat ma wynosić 1.988.000.000 mk. Z ogólnej sumy sprzymierzeńcy biorą 20.600.000.000 na uregulowanie długów wojennych. W ostatnich 22 latach długi niemieckie zostały określone sumą 2.900.000.000 plus 1.400.000.000 w związku z planem Dawesa. Anuitety rozpoczynają się od sumy 1.550.000.000 a dojdą do sumy 1.700.000.000. W ciągu jednak ostatnich 3 lat wynosiłyby tylko 900.000.000.

Jeżeli chodzi o zastrzeżenia dr. Schachta, sprzymierzeńcy nie przyjęliby moratorium spłat i wyrzekliby się gwarancji co do zobowiązań przemysłowych oprócz kolei. W ciągu dwóch posiedzeń ustalone zostanie, w jakim stosunku Niemcy skorzystałyby z ewentualnych zmian wysokości długu wojennego. Data wprowadzenia w życie nowego planu nie została wyznaczona.

Berlin, 23. 5. (PAT.) Prasa berlińska, komentując memorandum rzeczoznawców państw wierzyielskich, przedstawia je jako niemożliwe do przyjęcia. Dzienniki nacjonalistyczne mówią o usiłowaniu aljanckich wprowadzenia Niemców w błąd. „Berl. Tgbl.” nazywa projekty wierzyielskich niejasnymi i żądania ich niemożliwymi do przyjęcia, podkreśla jednak, że żądania te nie są ultimatywne i że wobec tego będą musiały doprowadzić do nowych rokowań, zakończenia których trudno przewidzieć.

Prezydent Rzplitej objeżdża Wielkopolskę

Pudliszki, 23. 5. (PAT.) P. Prezydent opuścił wraz z otoczeniem w dniu dzisiejszym majątek Gola, żegnany przez właścicieli i udał się w dalszą podróż po powiecie gostyńskim. Wzdłuż drogi, którą przejeżdżał p. Prezydent, wzniesiono bramy triumfalne. Zebrana młodzież szkolna obrzucała auto Prezydenta bukietami kwieciami.

O godz. 9.30 zwiedził p. Prezydent gospodarstwo Pazoly. Przy dźwiękach pieśni, wykonanej przez miejscowych włościan na dudach, p. Prezydent zwiedził gospodarstwo, poczem był przyjmowany przez gospodarza.

O godz. 10 nastąpił objazd do wysocce uprzemysłowionego majątku p. Fenrycha. Na podwórzu zgromadzeni robotnicy i pracownicy fabryczni oraz służba folwarczna witali p. Prezydenta i jego otoczenie. Po krótkim powitaniu przez właściciela majątku, p. Prezydent udał się na zwiedzenie wielkich plantacji wawrzyw i owoców oraz fabryki konserw. Po przeszło godzinnym pobycie w majątku p. Prezydent wyjechał w dalszą drogę.

7.000 robotników bez pracy

Warszawa, 23. 5. (AW.) Prasa czerwona donosi z Łodzi, iż zakłady przemysłowe Geyera mają być na dwa letnie miesiące unieruchomione, celem przeprowadzenia zmian organizacyjnych i technicznych. W związku z tem bez pracy pozostanie 7.000 robotników.

Polski sędzia w Trybunale Rozjemczym G. Śląska

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Wczoraj w południe odbył się w Bytomiu uroczysty akt wprowadzenia na urząd polskiego sędziego Trybunału Rozjemczego dla G. Śląska, prof. dr. Stelmachowskiego. Na wstępie prezes Trybunału Kaeckenbeck zaznaczył, jaką stratę przyniosła Trybunałowi śmierć prof. Kałuźniackiego, która nie pozwoliła załatwić zalegających 380 procesów różnego rodzaju. Dalej podkreślił łączność, zachodzącą pomiędzy ludźmi nauki, i wyraził rządowi polskiemu podziękowanie za dokonany wybór. Następnie przemawiał sędzia niemiecki Schneider, a odpowiadał Stelmachowski.

Starcia katolików z prawosławnymi

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.). — Na tle wyznaniowym doszło do zajść pomiędzy ludnością katolicką a prawosławną w miejscowości Mamaje na Wileńszczyźnie. Procesja katolicka z Głębokiego, która udała się na cmentarz, aby ustawić krzyż, zastała wejście na dziedziniec cmentarny zamknięte przez ludność prawosławną. Cmentarz bowiem leży obok cerkwi prawosławnej. Przy wejściu na dziedziniec cmentarny wywiązała się bójka, którą dopiero zlikwidowała policja.

Posiedzenie rady portu w Gdyni

Gdynia, 23. 5. (PAT) W dniu dzisiejszym odbyło się nadzwyczajne posiedzenie rady portu w Gdyni. Na po-

Za 25 groszy

dowiedzą się Twoi bliscy, przyjaciele i znajomi, że jesteś w Poznaniu na Wystawie. Podaj swój obecny adres w rubryce:

„Adresy Gości P.W.K.”

w wydaniu porannym „Kurjera Poznańskiego”.

rzędu dziennym znajdowało się 8 spraw, m. in. rozpatrzono projekt regulaminu portowego - celnego morskiego i kolejowego.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,88 1/2, w Gdańsku na Warszawę 8,90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płać dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,06 zł, gotówką — 211,69 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 172,48 zł, gotówką — 179,14 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 23 maja 1929.

Nastroj giełdy dzisiejszej był w dalszym ciągu utrzymany.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacono za 5 proc. poź. konwers. 55 1/2—56 proc. za 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie 40 proc., zaś oddawano 8 proc. listy dolarowe ziemskie po 93 proc. (przy dewizie 8,90) i premj. dolarowe po 75—74,50.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych oddawano Bank Związku po 78,50, zaś płacono za Lubań 50,—, za R. Maya 98,— i za Unję 170,—. Poza tem dopytywano się o Herzfelda po 41,— bez oddawców.

Z dniem dzisiejszym odpada kupon od akcji Cegielskiego w wysokości 8 proc. i notuje się akcje „Brzeskiauto” I—II em. Cedula urzędowa z dnia 23 maja 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 55 1/2—56% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 93% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 40% P.

(Kurs w złotych)

5% Pożyczka premj. seria II 75—74,50 O.
Akcje bankowe:
(Kur. w złotych za 1 akcję)
Bank Zw. Spółek Zarob. I em. zł. 78,50 O.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Lubań, Fabryka przetw. ziemniaczanych I—IV em. 50,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 98,— P.
„Unja” (dawn. Ventzki) I em. zł. 170,— P.
Tendencja: Utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 23 maja 1929

Pszonica marchijska 216,00—217,00
maj 000,00—225,00
lipiec 230,00—229,50
wrzesień 237,00—236,25

Tendencja dla pszenicy słaba.

Zyto marchijskie 192,00—195,00
maj 000,00—000,00
lipiec 208,50—208,00
wrzesień 211,50—211,00

Tendencja dla żyta słaba.

Jęczmień browarny 213,00—225,00
Jęczmień Pastewny i przemysłowy 184,00—193,00

Tendencja dla jęczmienia słaba.

Owies marchijski 188,00—195,00
maj 000,00—000,00
lipiec 194,00—192,25
wrzesień 196,75—193,00

Tendencja dla owsa słaba.

Maka pszenna 24,00—28,25
Tendencja spokojna.

Maka żytnia 25,75—27,50
Tendencja spokojna.

Otręby pszenne 13,00—13,25
Otręby żytnie 00,00—13,50

Groch Victoria 43,00—50,00
Groch jadalny polny 28,00—34,00

Groch pastewny 21,00—23,00
Peluska 25,00—26,50

Rób polny 22,00—24,00
Wyka 28,00—30,00

Łubin niebieski 17,00—18,00
Łubin żółty 22,00—24,00

Seradela nowa 56,00—62,00
Makuch rzepakowy 19,00—19,20

Makuch lniany 21,00—22,00
Wytłoki suszone 12,10—12,50

Srót Soja 19,20—20,10
Płatki ziemniaczane 15,80—16,00

Ziemniaki białe 2,00—2,30
Ziemniaki czerwone 2,30—2,60

Ziemniaki żółte 2,70—3,00
Ziemniaki fabryczne za 1% mączki 0,09—0,10

Notowania złotego w Be. linie

z dnia 23 maja 1929.

Wypłaty na Warszawę: 46,975—47,175
Noty wielkie: 46,825—47,225
Noty małe: 46,85—47,20

Dziś i codziennie koncerty festivalowe FILHARMONJI WARSZAWSKIEJ

Przed rozprawą przeciw b. ministrowi Czechowiczowi

Oddalenie wniosku o powołanie dalszych świadków — Wobec ukończenia dochodzeń rozprawa odbędzie się w drugiej połowie czerwca

Warszawa, 23. 5. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się posiedzenie gospodarcze Trybunału Stanu przy udziale prezesa Sądu Najwyższego, a tem samem prezesa Trybunału Stanu, Supińskiego oraz dwóch członków Trybunału Stanu Antoniego Boguckiego (B. B.) oraz Stanisława Thugutta. Rozpatrywano skargę oskarżycieli sejmowych na decyzję sędziego śledczego, odrzucającą wniosek oskarżycieli sejmowych co do przesłuchania w charakterze dodatkowych świadków b. premiera Bartla i b. min. Czechowicza. Po zreferowaniu przez oskarżycieli posłów Liebermanna i Wyrzykowskiego swego stanowiska, Trybunał Stanu po kilkugo-

dzinnej naradzie postanowił skargę oskarżycieli pozostawić bez uwzględnienia. Większość Trybunału bowiem uważa, że zeznania tych dwóch świadków nie mają znaczenia.

Wobec tej decyzji Trybunał Stanu uważa, że można dochodzenia w sprawie b. ministra Czechowicza za zamknięte, poczem nastąpi prawem przewidziane doręczenie Czechowiczowi aktu oskarżenia. W ciągu 7 dni od daty doręczenia aktu będzie posługiwać oskarżonemu prawo złożenia wyjaśnień i dowodów oraz ewentualnie powołania się na świadków. Termin sądenia sprawy przewidziany jest w drugiej połowie czerwca.

Rzekome powody pobytu gen. v. Seeckta w Rumunii

Berlin, 23. 5. (PAT) Komunistyczna „Berlin am Morgen” donosi w depeszy z Rumunii, że tajemnicza podróż byłego szefa Reichswehry gen. pułk. von Seeckta miała na celu pertraktacje w sprawie finansowania ciężkiego i wojennego przemysłu rumuńskiego

przez kapitał niemiecki. Dziennik twierdzi, że w związku z ówczesnymi rozmowami gen. Seeckta, udał się do Rumunii przedstawiciel zakładów Kruppa i że bawi on obecnie w Aradzie, gdzie znajduje się druga pod względem wielkości huta żelazna.

HARRY LIEDTKE
zachwyci cały Poznań w niezwykle miłym filmie p. t.
„Karjera panny Dodo”
wyświetlanym od dziś
w kinie „APOLLO”
Przedstawienia o godz.: 5,30, 7,30, 9,30. nw 9897/8

W przededniu wyborów w Anglii

Naczelny redaktor parlamentarny agencji Reutersa zamieścił w biuletynie tej agencji obszerny artykuł, poświęcony wyborom powszechnym do Izby Gmin i owocom pięcioletnich rządów stronnictwa konserwatywnego. W artykule tym autor pisze m. innemi:

„Rozwiązany w początkach maja parlament brytyjski i rozpisane na dzień 30 maja br. wybory powszechne do Izby Gmin są zamknięciem naturalnej pięcioletniej kadencji parlamentu. Ostatnie wybory odbyły się w październiku roku 1924-go. Rozpisanie wyborów nie płynęło z faktu porażki rządu, jak to miało miejsce w roku 1924-ym, gdy obalono rząd Mac Donalda. Rząd ten został obalony przez konserwatystów, którzy powrócili do władzy większością zgórą 200 głosów w stosunku do pozostałych stronnictw politycznych. Obecnie, po bezmała 5-ciu latach rządów, gabinet konserwatywny zwraca się znowu do ogółu wyborców o wyrażenie mu ponowne swe go zaufania. W ciągu trwania rządów konserwatywnych przeprowadzono w kraju w 63 wypadkach wybory uzupełniające, spowodowane śmiercią lub złożeniem mandatów.

W wyborach tych konserwatywne stronnictwo rządowe, mające 400 mandatów w izbie gmin, straciło tylko 17 mandatów na korzyść laburzystów i liberalów, zyskało zaś 1 mandat od liberalów. Resztę mandatów (45) zatrzymało.

P. Stanley Baldwin, formując gabinet w r. 1924, wyraził pragnienie stabilizacji politycznej, prowadzącej do stopniowej lecz stałej poprawy połączenia gospodarczego i na rynku pracy. Obecnie rządowi konserwatywnemu przeciwnicy polityczni zarzucają, że prawie po 5 latach rządów tego stronnictwa liczba bezrobotnych pięci obojga przekroczyła milion osób. Na zarzut ten rząd konserwatywny odpowiada słusznie, że strajk powszechny i długotrwały strajk w górnictwie w r. 1926 naruszyły poważnie równowagę życia gospodarczego, niszcząc na lat 3 owoce naprawy szkód, które

wyrządziła krajowi wielka wojna, oraz hamując poważnie postępy, poczynione na drodze powrotu do dawnego poziomu dobrobytu. Dopiero obecnie może być mowa o trwałym pochodzie w kierunku tej naprawy i zmniejszeniu wielkiej ilości bezrobotnych, liczących 1.150.000 osób, do liczby normalnej 600.000 osób. Obecnie stronnictwo konserwatywne z tem właśnie hasłem naprawy gospodarczej i socjalnej oraz zmniejszenia ciężaru bezrobocia zwraca się do wyborców o złożenie swych głosów na listę stronnictwa w dniu 3 maja br.

Wybory powszechne w r. 1923 dały konserwatystom 257 mandatów, Labour Party 192, liberalom — 158, oraz niezależnym 8. W wyborach następnego roku walkę o mandaty wprowadzono do rozgrywki na lub przeciw Labour Party. Mandaty poselskie liberalów spadły w tych wyborach do 44, wskutek czego stosunek sił w nowej izbie sprowadzono do współzawodnictwa między konserwatystami i laburzystami.

W wyborach obecnych zarysowuje się wyraźnie powrót do współzawodnictwa trzech głównych stronnictw politycznych. W tych wyborach występują czynnie komuniści, którzy wysuwają przeszło 30 kandydatur.

Zarówno konserwatyści jak laburzyści chętnie widzieliby ograniczenie kampanii wyborczej do walki między temi dwoma stronnictwami. Nie mniej wszakże przywódca liberalów, Lloyd George, opiera powodzenie swego stronnictwa na planie, dotyczącym stabilizacji stosunków na rynku pracy, który sam opracował. Plan ten przewiduje powrót do poziomu normalnego w zakresie bezrobocia w ciągu stosunkowo bardzo krótkiego czasu, bo w ciągu roku. Tym planem Lloyd George potrafił zwrócić uwagę społeczeństwa w stronę programu polityki liberalów.

Wystąpienie liberalów na wielką skalę, jak również wielka ilość nowych głosujących na podstawie ustawy, która zrównała kobiety w czyn-

nem prawie wyborczem, czyni przewidywania wyników głosowania w dniu 30 maja prawie niemożliwymi.

Wyborcy wskutek wysunięcia 300 kandydatów liberalnych do Izby gmin będą mieli możność głosowania na liberalów w bardzo licznych okręgach tam, gdzie w wyborach poprzednich kandydatury liberalów nie były wysuwane, a głosy oddawane na konserwatystów. W rzeczy samej Lloyd George spodziewa się, że w układzie liczbowym sił nowej izby stronnictwo jego zajmie silną pozycję decydującego środka.

Znacznie dalej idą oczekiwania opozycyjnego stronnictwa Labour Party, które bagatelizuje znaczenie wystąpienia liberalów i nie spodziewa się poważniejszego współzawodnictwa z tej strony. Labour Party oczekuje decydującego zwycięstwa w nowych wyborach i przeprowadzenia w wyniku tego powołania w całej rozciągłości swego programu politycznego.

Oczekiwania konserwatystów są skromniejsze. Działacze konserwatywni spodziewają się uzyskania większości mniejszej wprawdzie niż w ostatniej izbie, jednak wyraźnej w stosunku do dołączonej liczby mandatów pozostałych stronnictw, a więc pozwalającej na kontynuowanie dotychczasowej polityki.

Artykuł kończy się zestawieniem układu sił w izbie po wyborach w r. 1924 i przed wyborami w maju r. 1929; w r. 1924 konserwatyści mieli 414 mandatów, laburzyści 151, liberali 41, niezależni 8 i komuniści 1; przed wyborami w r. 1929, w miesiącu maju, konserwatyści zachowali 398 mandatów, Labour Party powiększyła liczbę mandatów w wyniku wyborów uzupełniających do 163, liberali z tych samych powodów do 45, niezależni pozostali przy 8 mandatach, łącznie z jednym niezależnym liberaliem, 2 konstytucjonalistami, 1 nacjonalistą irlandzkim i 1 prohibicjonistą, wreszcie komuniści pozostali przy 1 mandacie. Ogólna ilość deputowanych izby pozostała niezmieniona w liczbie 615 posłów.

Z jakiej przyczyny?

Piszą nam z miasta, co następuje:

„Otwarcie wystawy w Barcelonie poprzedziło uroczyste poświęcenie jej przez biskupa - ordynariusza w obecności króla, rządu, ciała dyplomatycznego i t. d. W Poznaniu odbyło się na cztery dni przed otwarciem na intencję P. W. K. uroczyste nabożeństwo. Wszelkich religijnych obrzędów w dniu samego otwarcia uniknięto. Opinia publiczna komentuje naturalnie ten stan rzeczy różnie. Jedni wskazują na względy na żydowskich przedstawicieli przemysłu. Inni szukają przyczyn gdzie indziej. A mianowicie, jak informuje pelpliński „Pielgrzym” (nr. 59 z 16 b. m.), a za nim „Głos Narodu” (nr. 132 z 20 b. m.) tworzą ministrowie protestanci w obecnym rządzie 30 proc. Nie są katolikami panowie: premier Świątalski, minister oświaty i wyznań religijnych Czerwiński, minister spraw wewn. Składkowski, minister kolei Kühn i minister poczty Boerner. Czy ten fakt był istotną przyczyną uniknięcia religijnych obrzędów w dniu otwarcia P. W. K., trudno oczywiście stwierdzić ludzkiem niewtajemniczonym w arcana. Ale na mieście mówi się o tem!

Palestyna siódmym dominium brytyjskiem

(KAP Jerozolima) Od kilku miesięcy mówi się w kołach politycznych o akcji propagandowej posła Wedgwooda w Londynie i działacza żydowskiego Żabotyńskiego w Jerozolimie, celem urobienia miejscowej opinii publicznej w sprawie utworzenia z Palestyny siódmego dominium brytyjskiego. Z punktu widzenia prawnego Anglia nie może przeprowadzić tego bez zgody państw, podpisujących pakt o Lidze Narodów, gdyż Palestyna nie jest kolonią angielską, a tylko krajem mandatowym. Wątpliwą zaś jest rzeczą, by państwa europejskie mogły łatwo zrezygnować ze swych praw do stanowienia o losie Ziemi Świętej.

Posel Wedgwood tak rozumuje: Polityka Anglii nie jest zawsze zgodna z deklaracją Balfoura, która przyznała

Żydom prawo do utworzenia z Palestyny ich państwa narodowego. Działalność komisarza brytyjskiego często mija się z dążeniem sjonizmu do zrealizowania tego celu. W interesie Anglii jest pomóc do rozwoju tego kraju, co może nastąpić przez przyznanie mu tych uprawnień, jakie posiadają inne dominja imperjum.

Z drugiej strony Żabotyński usiłuje wmówić w opinję publiczną, że tylko utworzenie z Palestyny dominium może przyczynić się do polepszenia jej sytuacji politycznej i gospodarczej.

Zarówno akcja pana Wedgwooda, jak i Żabotyńskiego, prowadzona jest w ścisłym porozumieniu z władzami angielskimi, które pragną usadowić się na stałe w Palestynie, aby prócz protektoratu nad Ziemią Świętą mieć także opiekę nad kanałem Suezkim i drogami na dalszy Wschód.

„Bij żydów — ratuj Rosję”

Z Moskwy donoszą:

„Krasnoarmiejskaja Prawda” skarży się na rozwój antysemityzmu w armji czerwonej. Pod względem antysemityzmu przoduje smoleński okręg wojskowy, w którym dowódcy zwracają się do żołnierzy Żydów z wyrazem „Żyd”, który w języku rosyjskim uważany jest za ubliżający. W koszarach sowieckich w tym okręgu wiszą na ścianach plakaty z napisem: „Bij Żydów — ratuj Rosję”.

„Myśl Narodowa”

Najnowszy (21) zeszyt „Myśli Narodowej” jest nowym dowodem jak wielką rolę w życiu umysłowym Polski współczesnej odgrywa to czasopismo. Każdy artykuł w nim — to nie powtarzanie rzeczy znanych oddawna i oklepanych, ale rzeczywista, twórcza, istotnie praca myśli. Czy to będzie artykuł wstępny Z. Raczkowskiego p. t. „Walka o wielkie ambicje” — niezmiernie interesujące uwagi ogólne z powodu otwarcia Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu czy głębokie refleksje Pawła Rybickiego na temat „Kryzysu kultury współczesnej” czy wreszcie znakomite studjum literackie red. Zygmunta Wasilewskiego „Od romantyków do Tetmajera” — każda rzecz przynosi ujęcia nowe, cenne, sumienne i głęboko przemyślane. Dział feljetonów świętny „Liberum Veto” Aleksandra Świętochowskiego, „Ofensywa” Adolfa Nowaczyńskiego, „Głosy” (przypomnienia wydarzeń z przed lat trzech), „Na marginesie”. Dział bieżący nadzwyczaj bogaty i urozmaicony: polityka, wychowanie narodowe, nauka, literatura, sztuki plastyczne i t. d. Cena zeszytu 80 gr. Prenumerata miesięcznie 3 zł. Adres administracji: Warszawa, Jerozolimska 17.

PRZEM. MYDL. I PERFUM. FR. PULS S.A. WARSZAWA WIERZBOWA 15
Tw 2530

Wzmocnia i krzepi organizm kapiel z daniem galek „PUMILIO”, zawierających składniki kosodrzewiny. Żądać tylko galek z napisem: „Pumilio - Wierzbiety”. Odrzucać naśladownictwa! Wyrób laboratoryjny Apteki A. Wierzbiety, Warszawa, Marszałkowska 94. nw 10 452

W sprawie budowy pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu pod protektorem J. Eminencji Ks. Kardynała-Prymasa Augusta Hlonda

Rok 1920 należy do pamiętnych nie tylko pod względem narodowym, ale także w dziedzinie katolickiej.

Zorganizowana w kwietniu b. r. przez śp. X. Kardynała-Prymasa Dalbora Liga Katolicka zwołała na 26—28 października 1920 r. I Zjazd Katolicki. Kongres ten, zamierzony w szczupłych granicach, stał się potężną manifestacją. Wzięli w nim udział delegaci z całego kraju. Zjawili się liczni Ks. Ks. Biskupi, wysocy urzędnicy, przedstawiciele nauki, jednym słowem wszystkie stany.

Witał wtedy z entuzjazmem Poznań reprezentanta stolicy św. w dostojnej osobie dzisiejszego Ojca św. — ówczesnego Nuncjusza. Zapamiętanych dni przypominał wszystkim pierwszy Sejm dzielnicowy 3 grudnia 1918, będący zorzą, zapowiadającą słońce wolności. Szczególnie jednak gorący był udział w I. Zjeździe Katolickim Wielkopolski, Pomorza i Śląska.

Z rozradowanych darem wolności i zapowiedzią nowych czasów serc wypłynęło ślubowanie, że Zachodnia Polska postawi w Poznaniu na znak swej wdzięczności pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa i to na miejscu, na którym stał dawniej pomnik Bismarcka.

Uchwili tę podejmowały corocznie Zjazdy Katolickie, które także wyłoniły z siebie Komitet Budowy Pomnika. Pierwszym jego przewodniczącym był wielki i zasłużony obywatel śp. Kazimierz Brownsford.

Kilkuletnia praca Komitetu Budowy Pomnika Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu została uwieńczona upragnionym przez całe katolickie społeczeństwo zachodniej Polski wynikiem. Spełni się proroctwo przeczucie tyłu wiernych Polsce serc, coraz śmielej wypowiadane, gdy jeszcze wielka wojna wstrząsała całym światem! Tam gdzie książę Bismarck w brzoźnie głosił zwycięstwo siły przed prawem, stanie pomnik wdzięczności narodu za odzyskaną wolność i niepodległość państwową.

W Poznaniu między zamkiem a Uniwersytetem stanie w granicach i brzoźnie potężny i wspaniały pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa, symbolizujący wdzięczność i dobroć Boskiego Serca i pokorną, radosną wdzięczność wyzwolonego narodu oraz jego wolę wiernej służby po wszystkie czasy Bogu i Polsce!

Zamknięcie wolnej przestrzeni pomiędzy oboma gmachami tworzyć będzie ogromny triumfalny łuk z kamienia. W środku tego łuku wprawie monumentalniejszej zająśnie posąg Chrystusa Pana przesyła pięć metrów mierzący, wykonany w złoconym brzoźnie.

Na stronie południowej nad mniej-

szemi bocznymi łukami będą się znajdowały dwa wielkie medaljony: Ojca św. Piusa XI, uczestnika I. Zjazdu Katolickiego w Poznaniu, w którego obecności została uchwalona budowa pomnika i śp. X. Kardynała-Prymasa Edmunda Dalbora, tegoż Zjazdu Protektora. Zaś na północnej stronie znajdą pomieszczenie medaljony dawnego rycerza polskiego i żołnierza powstańca, co krwi swej nie szczędził za Polskę.

Bez przesady stwierdzamy, że nie mały cały kraj interesował się żywo i serdecznie sprawą pomnika. Dzięki Magistratowi i Radzie m. Poznania spełniło się gorące życzenie społeczeństwa.

Czas teraz, aby ono spełniło swój obowiązek i złożyło pieniądze na budowę.

Pomnik musi być wspaniały a więc kosztowny! Niech więc czczyciele i miłośnicy Najśw. Serca Pana Jezusa kochający gorącą Polskę ojczyznę, popiechą z ofiarą na ten pobożny i narodowy cel. Niech spłaca, dawno może zalegający dług wdzięczności za otrzymane od Najśw. Serca dobrodziejstwa albo zadośćuczynienia za winy wobec Boga i braci.

Zamożni niech złożą wielkie dary, a ubodzy niech dorzucą swoje grosze, a jeśli ich nie stać i na to, niech gorąco się modlą na intencję dzieła.

Coraz głośniejsze rozlega się pytanie, kiedy stanie pomnik! Wtedy, gdy katolicy objawią swoją wolę obfitymi datkami na ten cel.

Szczęść Boże rozpoczętemu dziełu!

Prezydium Komitetu Honorowego:

Hr. A. Bniński, marszałek IX. Zjazdu Katolickiego.
Hr. A. Bniński, dowódca okręgu korp. VII. Prof. dr. Gantkowski, prez. Ligi Katol. Poznań-Gniezno. Prez. Hedinger, przewod. rady miejsk. w Poz. X. biskup Lisiecki, ordynarj. śląski. X. biskup Łukomski, ordynarj. łódzki. X. biskup Okoniewski, ordynarj. chełmiński. X. biskup Radoński, ordynarj. wrocławski.

Komitet honorowy:

X. inf. Adamski, prob. kap. metrop. Baczowski, nadkom. Polic. na m. Pozn. X. Bajerowicz, prez. kraj. Pap. Dz. Rozkrz. Wiary. Mec. Banaszak, marszałek Sejmiku Wojew. B. Hutten-Czapski, prez. Zw. Kaw. Malt. X. biskup Dominik, Pelplin. Książę Olgierd Czartoryski, szambelan. Ks. Biskup W. Dymek z Poznania. Insp. Goździewski, kom. woj. Polic. Państw. Poz. Dr. Grossmann, radna m. Pozn. X. protonot. Hozakowski. Red. Jarochowski, prez. Syndykatu Dziennikarzy Wlkp. Juszcak, synd. Izby Rzem. Przem. Kaźmierski, prez. Dyr. Poczt. i Telegr. Dr. Kiedacz, wiceprez. i wiceprez. Wydziału Woj. X. inf. Kłos. Kłos, starosta pow. poznański. Kowalski, dyr. P. K. O. Dyr. St. Kucharski. X. biskup Laubitz. Dr. Marecki, prok. Sąd. Apel. Dr. Mieczkowski, dyr. Banku Polskiego - Warszawa. Mizgalski, dyr. polic. miejsk. pozn.

Dr. Namysł, kurat. Poz. Okręg. Szkoln. Związek Banków, dyr. T. Brzeski. Związek Dowobczyków, gen. Poniatowski. Związek Fabrykantów, dyr. Samulski. Związek Hallerczyków, dyr. Ostensacken. Związek Harcerstwa Polskiego, gen. Haller. Związek Inwalidów, Stachewski. Związek Kapłanów „Unitas“, X. Józef Prądzyński. Związek Kat. Rob. Polsk. X. prałat Stychel. Związek Kob. Prac. X. Forecki. Związek Kół Śpiewackich, dyr. Sąd. Bojarski. Związek Lekarzy, prof. dr. Karwowski. Związek Lek. Dentystów, Jan Robota. Związek Młodych Polek, X. kan. Schulz. Związek Młodzieży Polsk., X. dyr. Jarosz. Związek Obrony Kresów Zach., dr. Ziółkowski. Związek Ofic. Rez. ppłk. rez. K. Chłapowski. Związek Podof. Rez. Cieśliski. Związek Prac. Kup. Cofta. Związek Przemysł., poseł Mi. klaszowski. Związek Sędz. i Prok. Z. Zach., sędzia L. Langer. Związek Sokołów, dyr. A. Wolski. Związek Straży Pożar. i Stow. Burm. Wlkp., burm. Scholl. Związek T.C.L., X. dyr. Ludwiczak. Związek Tow. Dobroczynności „Caritas“, Związek Tow. Kup., K. Otmianowski. Związek Tow. Powst. i Woj. D.O.K. VII. i Zjedn. Kurk. Bractw Strzel. R. P., dr. Z. Głowacki. Związek Uczestn. Powstań, dr. Cz. Meisner. Związek Urzęd. Kol., M. Bojko, Naruszewicz, prez. Wlkp. Izby Skarb. Prof. dr. Niezabitowski, rektor Uniwersytetu Pozn. Dr. Pernaczewski, prez. Izby Przemysł. Handl. Dr. St. Piechocki, prez. Izby Adwok. L. Pluciński, prez. Wlkp. Tow. Kół Roln. Edw. Potworowski, szambelan. Radwański, prez. dyr. Cel. X. dziekan Rankowski. Inż. Ruciński, prez. Dyr. Kol. Państw. Dr. Rydlewski, prez. Zw. Sod. Marj. Dr. Seydlitz, patron Spół. Zarobk. Smoczyńska radna m. Pozn. K. Stableski, szambelan. Adw. T. Stark, prez. Ligi Katol. - Śląsk. Szulcowski, prez. Wlkp. Izby Roln. Dr. Wybiński, starosta Krajowy - Pomorze. Wyrzykowski, prez. Sąd. Okręg. Dr. Zakrzewski, prez. Sąd. Apel. Zawadzki, prez. Okręg. Izby Kontr. Państw. Ziolkowski, dyr. Druk. i Księg. św. Wojciecha. Zychliński, prezyd. Pozn. Ziem. Kredyt. Związek Zach. Polsk. Przem. Cukrow. dr. Drazdzyński. Związek Zaw. Literatów. B. Koreywo. Związek Ziemianek, hr. H. Brzezina. Chrześc. Zjedn. Zawod. A. Gawronski. Filarecki Zw. „Elsów“, prof. Gierczyński. Kat. Ochrona Kob. K. Kłowska. Kat. Zw. Abstynentów, X. Gałdyński. Kat. Zw. Polek, Z. Rzepecka. Koło Poz. Zw. Inspekt. Szkoln., insp. Cz. Grabowski. Koło XX. Prefektów, X. dr. J. Kozłowski. Koło Towarzystwa, Wł. Janta-

Polczyński. Koło Włościanek, W. Niegolewska. Narod. Organ. Kob., H. Domańska. Okręg. Zw. Stow. Urzęd. Państw. Sam. i Kom., inż. T. Leszczyński, Polsk. Zjedn. Zaw. Fr. Mańkowski. Polsk. Zw. Kolejowców, Walter. Polsk. Zw. XX. Abstyn. i Bractw Wstrzemi., X. prob. Nieśiołowski. Powz. Tow. Farmaceutyczne, J. Makowski. Pozn. Komitet Akademicki, A. Lisewski. Stow. Chrześc. - Nar. Naucz. Szkół Powz. Sobolewski. Stow. inż. architekt., inż. Łuczko. Stow. Urzęd. Celnych, inż. Ziółkowski. Stow. Urzęd. Kom. stoł. m. Pozn., R. Reil. Stow. Urzęd. Pozn. Sam. Wojew. Pozn., B. Bederski. Tow. Łowieckie, gen. Unrug. Tow. Nauk. Szkół Średn. i Wyzsz. prof. dr. Suchcitz.

Komitet wykonawczy:

Star. Kraj. L. Begale, przewodniczący, X. Józef Prądzyński, za Sekretarjat. B. Adamczewski, skarbnik. A. Bartkowiak, M. Brownsfordowa. W. Calka. P. Cegielska. W. Chłapowska. M. Chłapowski. Dyr. A. Dehmel. Dyr. A. Grandkowski. J. Janczak. Dr. Kapuścińska. Cz. Kędziński. H. Kozłowska. X. prof. Fr. Kwiatkowski, T. J. Pułk. A. Loster. X. Prałat W. Mayer. Inż. L. Miśchalowski. O. superjor I. Mieloch, T. J. Dyr. W. Miśkiewicz. J. Mrówczyński. Insp. szkoln. Nowakowski. T. Otmianowski. Radca N. Pajderski. Radca inż. K. Ruciński. Dr. St. Salkowski. Insp. szkol. Ed. Surdyk. Wiceprez. sąd. wojew. Szczaniecki. J. Winiewicz. St. Wytykówna.

Uwaga: Każda imienna ofiara zostanie zapisana do Złotej Księgi ofiarników, która zostanie wmurowana na wieczną czas pamiętkę w pomniku w dzień jego poświęcenia. Na jednym z pierwszych miejsc znajdzie się hojny legat śp. Dr. Falgowskiego, dzięki któremu wpłynęła i umożliwiła roboty wstępne kwota dotąd wpłacona 33.500,— zł. Oby znalazł naśladowców.

Przewidziane jest tworzenie komitetów lokalnych, do których poprosimy osobistości i organizacje miejscowe.

Ofiary upraszamy wpłacać na konto:

P. K. O. 207.470.
No. B. 6822 w Banku Związku Spółek Zarobkowych, Oddział Aleje Marcinkowskiego 26.
No. B. 2500 w Poznańskim Banku Ziemian, Aleje Marcinkowskiego 13.
No. B. 635100 w Banku Miasta Poznania, ul. 27 Grudnia 14.
No. B. 4845 w Banku Wzajemnej Pomocy, Stary Rynek 79 I.
B. Adamczewski, skarbnik, Aleje Marcinkowskiego 13.

Zwracamy Czytelnikom naszym uwagę, że w najbliższych dniach rozpoczniemy drukować „Rozkład jazdy kolejowej“, obowiązujący od 15 maja 1929 r., jako dodatek na dwóch stronach wydania porannego. Przez zbieranie bieżących kart skompletować sobie będzie można całkowity rozkład jazdy wszystkich linii w całej Rzeczypospolitej.

Festival Muzyki Polskiej

Szymanowska, Kamieńska, Bojanowski, Drzewiecki

Dziś trzeci koncert festivalowy orkiestry Filharmonji warszawskiej pod dyrekcją Jerzego Bojanowskiego, z udziałem pp. Szymanowskiej, Kamieńskiej, i pianisty prof. Drzewieckiego oraz chórów Konserwatorium i Hasla.

W programie: Paderewskiego — Fantazja na fortepian z orkiestrą, Maklakiewicz — Koncert fortepianowy, Kondrackiego — Partita i Kamieńskiego — Symfonia.

Wszystkie te dzieła (oprócz Fantazji Paderewskiego) będą pierwszy raz w Poznaniu wykonane i reprezentują współczesny kierunek polskiej twórczości muzycznej i z tego powodu stanowią niezwykle atrakcję dzisiejszego koncertu.

Na jutrzejszym koncercie zapoznamy się również z najmłodszą twórczością polską w osobach kompozytorów: Perkowskiego, Kasserna i Wiechowicza. Koncert na głos z orkiestrą Kasserna wykona p. Ewa Bandrowska-Turska, primadonna opery warszawskiej, dobrze znana Poznańowi. Pani Bandrowska-Turska wróciła właśnie z gościnnych występów na scenach niemieckich (Berlin, Hamburg i in.), gdzie występowała z wielkim powodzeniem tak u publiczności, jak i prasy fachowej. Dyryguje Jerzy Bojanowski.

Bilety od 10 do 1,50 zł u Szejbrowskiego i wieczorem przy kasie.

Wyścig samochodowy Kopenhaga — Paryż

Udziałem swym w zawodach sportowych na trasie Kopenhaga — Paryż — Kopenhaga, urządzonych staraniem Duńskiego Klubu Automobilowego (Dansk Motor Union) oraz jednego z najpoczytniejszych dzienników kopenhaskich „Politiken“, nowy samochód Forda wyjechał szereg znakomitych zalet. Nie tylko, zdobył on pierwszą nagrodę, 10 000 franków, oraz puhar honorowy „Politiken“, ale i drugie miejsce, z nagrodą w sumie 6 000 franków, uzyskał również nowy Ford (Phaeton). Co zaś dziwniejsze, że naprzecok dotychczasowym doświadczeniom, zwyciężył w tym wypadku zamknięty wóz, aczkolwiek w konkursie brały udział otwarte wozy, specjalnie przystosowane do zawodów sportowych.

Zdobywca pierwszej nagrody, p. Tholstrup, kupiec z miasta Roskilde, przejechał swym wozem już przeszło 35 000 kilometrów i dotąd nigdy nie brał udziału w konkursach samochodowych.

Samochody wystartowały w czwartek wieczór o godz. 11-ej z duńsko-niemieckiego miasteczka pogranicznego Krasaa i uczestnicy odpoczywali w Paryżu 12 godzin. Ogółem w zawodach brało udział 11 samochodów i 15 motocykli. Dystans mierzył około 2 300 klm., nie licząc 600 klm z Kopenhagi do pogranicza i z powrotem.

Główna część trasy biegła przez Niemcy do francuskiej granicy i do Paryża. Współzawodnicy wybierali rozmaite drogi, większość jednak przebiegała miastami: Hamburg, Kolonje, Reims i Leodjum. Ponieważ samochody wyruszyły z Krasaa wieczorem, większa część jazdy początkowej i drogi powrotnej odbywała się wśród nocnych ciemności, a co gorzej wśród gęstej mgły, która na dużej przestrzeni utrudniała rozróżnienie drogi. Zwycięzca biegu, Tholstrup, który uzyskał najkró-

prostu nie pojmuje, jak którykolwiek samochód mógł wytrzymać te wszystkie tarapaty, jakie przechodził mój Ford w tym biegu. Godzinami jeździłem przez najgorsze drogi, pełne dziur i wybojów i wiele razy musiałem zbadać z powodu naprawy dróg. Kilka razy jechałem przez zaimprovizowane drogi i ścieżki leśne, a nawet biec musiałem przez pola, aby ominąć przeszkody. Tak np. w Belgii zatrzymała nas maszerująca kolumna wojska, musielśmy więc zjechać na rozorane pole i nasypy kolejowe z rowami po obu stronach. Nie było innej rady, jak rwać naprzód i to z szybkością 80 klm. na godzinę, a jednak mimo to nie mieliśmy najmniejszego kłopotu z wozem. Kiedy zdecydowałem się wziąć udział w biegu paryskim, wielu odradzało mi to przedsięwzięcie, ponieważ nie jestem mechanikiem i nigdy w życiu udziału w zawodach nie brałem, ale uparłem się, a teraz, kiedy wszystko to mam poza sobą i mój wóz stoi wymyty, znów jestem gotów wyruszyć choćby niewiem gdzie.

Turniej szachowy w Karłowach Warach.

W tych dniach jak donoszą z Pragi, zamknięta została lista zgłoszeń uczestników na wielki międzynarodowy turniej szachowy w Karłowach Warach (Karlsbad). Sądząc z nazwisk, znajdujących się na tej liście, przypuszczać należy, że będzie to największy ze wszystkich turniejów szachowych, jakie dotychczas miały miejsce w Czechosłowacji. Obok Aljechina, z którym pertraktacje z powodu wygórowanych żądań mistrza świata nie zostały jeszcze zakończone, w turnieju tym między innymi wezmą udział następujący szachiści: Bogoljubow, Capablanca, Cole, dr. Euwe, dr. Treybal, Reti, Grünfeld, Maroczy, Marshall, Menszikowa, Niemcowicz, Rubinstejn, Saemisch, dr. Tartakower, Thomas i inni.

Przyrost ludności w r. 1928

Główny urząd statystyczny opublikował w reszycie 10 „Wiadomości Statystycznych“ dane tymczasowe o ruchu naturalnym ludności i za IV kwartał 1928 r. i za cały rok 1928.

W IV kwartale małżeństw zawarto 85 134 (11,3 na 1000 ludności), urodzeń zarejestrowano 251 915 (33,4 na 1000 ludności), zgonów 131 091 (17,4 na 1000 ludności) przyrost naturalny wynosi 120 824 (16,0 na 1000 ludn.).

Ogółem w r. 1928 małżeństw zawarto 294 788 (9,8 na 1000 ludności), urodzeń było 983 720 (32,6 na 1000 ludn.), zgonów 504 569 (16,7 na 1000 ludn.), przyrost naturalny wynosił 479 151 (15,9 na 1000 ludn.).

W IV kwartale 1928 r. liczba małżeństw utrzymywała się w dalszym ciągu na poziomie wyższym niż w r. 1927; w roku 1928 zawarto małżeństw o 14,0% więcej niż w roku poprzednim. Największy wzrost obserwuje się w województwach wschodnich (o 17,0%) najmniejszy w centralnych (o 9,0%). Tak intensywnego zawierania małżeństw nie notowano od r. 1923.

W IV kwartale obserwuje się w zestawieniu z rokiem poprzednim dalszy wzrost liczby urodzeń (o 7,4% wobec 6,6% nadwyżki w kwartale III).

W ciągu roku 1928 zarejestrowano urodzeń o 3,2% więcej niż w r. 1927; wzrost ten, który zaznaczył się dopiero w drugim półroczu roku sprawozdawczego, występuje na całym obszarze Państwa.

Liczba zgonów w porównaniu z rokiem ubiegłym uległa pewnej zmianie w IV kwartale (o 6,7%), jednak cały r. 1928 zamknięty jest niższą zgonów o 4,0%. Śmiertelność w r. 1928 spadła do normy z r. 1925, wyjątkowo pomyślnego pod tym względem.

W wyniku pomyślnej konjunktury demograficznej przyrost naturalny wzrósł w r. 1928 o 12,0%.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ruch panuje na głównym dworcu

Zmieniony rozkład jazdy — Nadzwyczajne pociągi — Nowy tunel — Sygnały świetlne — Sprawny personel kolejowy — Utrudnienia przy sprzedaży biletów

Jak wiadomo, z dniem 15 bm. obowiązuje nowy rozkład jazdy według którego do Poznania przybywa około 40 stałych pociągów dalekobieżnych i podmiejskich. Poza tem nadchodzą jeszcze pociągi nadzwyczajne jak np. z okazji Wszechsłowiańskiego Zjazdu Śpiewaczego itd. Szczególnie w czasie ostatnich świąt panował ruch nielada na naszym dworcu, gdyż prócz pociągów wycieczkowych nadchodziły również specjalne świąteczne. Obecnie napływa bardzo dużo gości do Poznania ze wszystkich stron Rzplitej. M. B. K. notuje, że liczba przybyszów korzystających z kwater, dosięga dziennie 20.000 osób.

W tych dniach oddano do użytku publicznego nowy tunel kolejowy z dostępnymi do poszczególnych peronów. Tunel znakomicie ułatwia odpływ publiczności na stronę lazarską i toruje łatwe dojście do ekspedycji M.B.K. znajdującej się na wschodnim dworcu. Poza tem w tunelu znajduje się kantor wymiany, stacja ratownicza, bagażownia itp. Dla orientacji umieszczono tablice informujące o postojach pociągów.

Prace nad tunelem przeprowadził inż. budowniczy p. Grzybowski z Poznania, który ze swego zadania wywiązał się doskonale. Pokonał bowiem trudności polegające na braku terenu i przeprowadził pod gmachem dworcowym podkop. Roboty przeprowadzono w ciężkich warunkach, w czasie stałego ruchu, co bardzo utrudniało pracę. Mimo piętrowych się przeszkód wszystko wykonano na czas to też kierownictwu należy się pełne uznanie.

W przebudowanych poczekalniach zaprowadza się jeszcze sygnały świetlne; zastępują one dotychczasowe oznajmienie wyjazdu i przyjazdu po-

ciągów dzwonekami. Ze strony publiczności zwracają nam uwagi, iż nowe tablice sygnalizacyjne nie są umieszczone zbyt szczęśliwie, bowiem niełatwo wpadają w oko, gdyż zrobiono za małe litery. Przecież chodzi o to, aby podróżny z każdego miejsca w wielkiej sali mógł dostrzec tablicę i bez wysiłku odczytać na niej napis; inaczej nie spełni ona należycie swego zadania. Również i w holu nad okienkami rozmieszczono świetlne tablice, które znakomicie informują publiczność.

Ponadto zwiększono ilość biletów, poustawiano na peronach specjalnych informatorów zawsze chętnych i gotowych do usług. Wskazaniem byłoby ułożenie dwóch takich informatorów w wielkim westybule, gdyż zdarza się, że przyjezdni szukają wyjaśnień od osób postronnych.

Obok powyższych dodatków zmian, wprowadzonych na dworcu, jest jedna inowacja, która budzi bardzo poważne zastrzeżenia i należałoby ją czempredziej usunąć. Oto obecnie sprzedaje się bilety w okienkach tylko na ściśle określone szlaki, a ponieważ pociągi odchodzą w różnych terminach, więc przeważnie dzieje się tak, że przy jednym względnie dwóch okienkach tworzą się nieprawdopodobnie długie ogonki, publiczność niecierpliwi się, kasjerzy są zdenerwowani itd. Tymczasem wszystkie pozostałe okienka również otwarte świecą pustkami, a jedynie widać w nich oblicza beczynnie siedzących kasjerów... Czy podobne zmiany można nazwać „udogodnieniem” — niech na to odpowiedzą sobie sami ci, którzy je wprowadzili i niech czempredziej powrócą do przyjętych wszędzie zwyczajów istotnego ułatwiania publiczności kupna biletów we wszystkich okienkach. (z)

Szajka szulerów

Spotkała wszystkich zasłużona kara

Stanisław Bogdanowicz, Stefan Bellmann, malarze z zawodu i Stefan Lange pomocnik gastronomiczny za uprawianie oszukańczej gry w karty, kilkakrotnie już wędrowali za kratki więzienia. „Proceder” ten jednak przynosił im musiał nie małe zyski, skoro uprawiali go stale.

W marcu bież. roku w szpony wspomnianych „koniczynkarzy” dostał się nie nie przezwyciężający gospodarz W. Niehoff z Skrzetuszewa. Po krótkiej niby „serdecznej” pogawędce, bezczelna trójka, zaprowadziła Niehoffa na odludny stary cmentarz i tam wbrew jego woli rozpoczęli grę w karty. Na efekt nie trzeba było długo czekać: gospodarz po kilku minutach stracił 170 zł. Złodzieje wiedząc, że posiada jeszcze więcej pieniędzy napadli go i odebrali 1000 mk. niem., poczem zbiegli.

Umiejętnie prowadzone przez policję dochodzenia ustaliły, że sprawcami kradzieży są wyżej wymienieni, wobec czego zaopiekowała się nimi prokuratura. Na rozprawie sądowej oszusti z wielkim cynizmem odpierali wszelkie zarzuty, zwalając winę na nieujętego czwartego ich współnika K. Sąd jednak tym wykrętem nie dał wiary i skazał każdego na rok ciężkiego więzienia, oraz pozbawił ich praw obywatelskich przez lat 5. (z)

Tragedja familijna

Zabił teściową, poczem postrzelił się ciężko

Nasz korespondent ostrowski (n) donosi:

Rozegrał się tu w środę dramat familijny, który wstrząsnął całą okolicą. W Rynku pod nr. 29 zamieszkiwała na drugim piętrze wdowa - fryzjerka Urbaniakowa z domu Galczyńska. W południe przybył do niej zięć Rakowski. Wpewnym momencie dobył Rakowski rewolweru i strzelił do teściowej, zabijając ją na miejscu. poczem sam się postrzelił niebezpiecznie.

Rakowski żył ze swą żoną w separacji, a jako główną winowajczynię tego uważał teściową. Przed domem, w którym wydarzył się tragiczny wypadek zgromadziły się tłumy ciekawych i żądnych sensacji.

KALENDARZYK

Czwartek, 23 maja 1929.

Słońce: wschód 3,46; — zachód 19,53; — długość dn. 16 g. 7 min.

Księżyc: wschód 20,11; — zachód 3,35; — pełnia.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka plus 15 st. C., pochmurno, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 758 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 21 st. C., najniższa plus 14 st. C. Ilość opadu nieznaczna.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych: plus 0,83 m. Kal. rz.-kat.: Dezydery b.; jutro Joanna. Kal. słow.: Budziwoj; jutro Tomir.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcińska, ul. Fr. Ratajczaka. — Czerwona Apteka, Stary Rynek 37. — Zielona Apteka, ul. Wrocławska 81.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą — ul. Kraszewskiego 12.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona. — Apteka p. Plucińskiego.

Wilda: Apteka „Fortuna” — G. Wilda 96.

Pogotowie Lekarskie przy ul. Pocztowej 30 dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

OSOBISTE

— W Państwowej Szkole Budowy Maszyn w Poznaniu zdało egzamin końcowy 20 absolwentów, a mianowicie: Andrzejewski Walenty, Bielawski Mieczysław, Foremniak Józef, Górecki Stefan, Jankowski Zygmunt, Kaczmarek Marjan, Konwiński Franciszek, Kwiatkowski Witold, Łukaszewicz Helmut, Machyna Marjan, Maciejewski Józef, Scherfer Eugeniusz, Sell Edmund, Smolarczyk Bolesław, Sopart Stefan, Stokowski Stanisław, Suwalski Waigierz, Szladkowski Czesław, Szlauer Bronisław, Zakowski Witold.

WYSTAWY

— III. Międzynarodowy Salon Fotografii Artystycznej w Polsce. W niedzielę, dnia 26 bm. o godz. 12 nastąpi uroczyste otwarcie urządzonego staraniem Towarzystwa Miłośników Fotografii w Poznaniu III. Międzynarodowego Salonu Fotografii Artystycznej, mieszczącego się w salonach Związku Artystów-Plastyków, plac Wolności 14 a. — Salon obśleda pracami swymi 135 artystów, reprezentujących 33 państw wszystkich części świata.

Przy obstrukcji, zaburzeniach trawienia, zgadza, uderzeniach do głowy, bólach głowy i ogólnem niedomaganiu, zaleca się rano naczecz szklankę naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa. Na podstawie doświadczeń, dokonanych w klinikach chorób wewnętrznych, woda Franciszka Józefa jest jedynym najskuteczniejszym środkiem przeczyszczającym. Zadać w aptekach i drogerjach. nw 7706

stwarzając tem samem możność ocenienia wysokiego poziomu tej młodej a u nas mało docenianej siostrzycy malarstwa i grafiki, oraz możność porównania dorobku naszych artystów z pracami czołowych artystów świata. Salon otwarty od 26 maja do 12 czerwca codziennie od 10 do 18. Wstęp 1 zł.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Zarząd Chorągwi Wielkopolskiej Zw. Hallerczyków w Poznaniu urządza w dniu 26 bm. w „Złotej Sali” gmachu Dyrekcji Pozn. Kolei Elektrycznej przy ul. Słowackiego 21 informacyjne zebranie, celem zaznajomienia społeczeństwa wielkopolskiego i poznańskiego ze swą organizacją i jej pracami, szczególnie w związku z przygotowywanym zjazdem Hallerczyków w dniu 26—28 lipca br. w Poznaniu oraz w związku z pracami wstępnymi do historyjograficznego wydawnictwa „Armia Błękitna”. Początek zebrania o godz. 17. Przemówienie wstępne wygłosi gen. Józef Haller. Poza tem przemówią pułk. dr. L. Modelski, prezes Zarządu Głównego Związku Hallerczyków w Warszawie na temat ideologii Związku Hallerczyków oraz Kazimierz Osten-Sacken, prezes Zarządu Chorągwi Wielkopolskiej na temat pracy Chorągwi. Zarząd Chorągwi Wielkopolskiej na zebranie to wysłał zaproszenia imienne. Osoby, które zostały zaproszone przy wysyłaniu zaproszeń, proszone są zwrócić się do Sekretariatu Chorągwi Wielkopolskiej. Zw. Hallerczyków w Poznaniu, ul. Szamarszewskiego 2. I p. w godzinach 17,30—21 po zaproszeniu.

— Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918-19 r. Roczne walne zebranie odbędzie się 26 bm. o godz. 19 w Kasyne Obywatelskiej przy ul. Marszałka Pocha 80. Wybór nowego zarządu.

— Baczność urzędnicy prywatni! Zebranie miesięczne Związku Urzędników Prywatnych Ziemi Zachodnich R. P. odbędzie się dnia 24 bm. w sali p. Jarockiego, ul. Maszalska 8. Zaprasza się wszystkich członków oraz urzędników, chcących przystąpić do Związku.

WYCHOWANIA, KURSY

— Kurs dokształcający dla berowych-podleśniczych, zapowiadany na czas od 27 maja do 6 lipca br. ze względu na Powstanie Krajowe Krajową odbędzie się w tym roku dopiero w okresie jesiennym od 2 września do 12 października 1929 r. w Kórniku. Dalsze zgłoszenia na kilka wolnych miejsc należy nadsyłać do dnia 15 sierpnia br. do Wlkp. Izby Rolniczej, ul. Mickiewicza 33.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Nagrodzona uczciwość chłopca. W dniu 1 grudnia 1928 r. z ambulansu pocztowego na linii Poznań-Wolsztyn pod Staszewem wypadł worek pieniężny. Znalazła tego worka — chłopiec z Witobla, pow. poznański, Antoni Piątkowski — oddał go pocztę w stanie nienaruszonym, za co Ministerstwo Poczty i Telegrafów przyznało nazwanemu chłopcu nagrodę pieniężną w kwocie 200 złotych.

— Baczność Sokół! Zbiórka wszystkich druhów i druhien gniazd poznańskich w sobotę, dnia 25 bm. o godz. 19 na boisku Sokola. Każdy sokół powinien stanąć punktualnie na miejscu a przedewszystkiem zarządy gniazd. — Naczelnicstwo Okr. Pozn. Zw. Tow. Gimn. Sokół.

— Bezrobotni pracownicy umysłowi a P. W. K. Piszą nam z miasta: W związku z P. W. K. zdawałoby się, że pracownicy umysłowi, zarejestrowani w Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy, w pierwszym rzędzie będą uwzględnieni przy zapotrzebowaniu sił podczas trwania P. W. K. Tymczasem P. U. P. nie posiada ani jednego wolnego miejsca dla pracownika umysłowo pracującego. Wobec tego upraszamy Szan. Redakcję o zamieszczenie apelu do tut. władz, instytucji państw. i prywatnych, przedsiębiorstw itd., aby w pierwszym rzędzie zwracali się z zapotrzebowaniem sił do P. U. P. i uwzględniali siły tam zarejestrowane a tem samem ulży choć na pewien czas bezrobotnym pracownikom umysłowym.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Wyłudacz pieniędzy. Przed gmachem pocztowym, na dworcu kolejowym

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Karjera panny Dodo”
Aurora: „Szczapa w niewoli rosyjskiej”

Casino: „Księżniczka Dunaju”
Colosseum: „Władca przestworzy”
Corso: „Czarny Pirat”
Edison: „Gdy mężczyzna kocha”
Kapitol: „S. O. S.”
Metropolis: „Trzy namiętności”
Odeon: „Młodość dziewczyny z Music-Hallu”
Renaissance: „Zatoka śmierci”
Słońce: „Magdalena”

Najnowszy (34) numer „Wielkopolskiej Ilustracji” jest chyba jednym z najciekawszych, jakie się dotychczas ukazały. Zawiera on tyle pięknych artykułów, tyle interesujących zdjęć, że staje się dla czytelnika naprawdę pożądaną i miłą lekturą. Pominąwszy stałe działy, jak zwykle starannie opracowane, na pierwszy plan wybijają się liczne zdjęcia, ilustrujące

Życie Poznania w pierwszych dniach P. W. K.

A więc fotografie z imponującego wszechsłowiańskiego zjazdu śpiewaków, z międzynarodowych zawodów konnych, terenów wystawowych, oraz imprez, które się tam odbywały. Z aktualności zagranicznych znajdujemy zdjęcie z niefortunnego lotu „Zeppelin”, powodzi w Ameryce, wydobycia galery Kaliguli z jeziora Nemi we Włoszech i wiele innych.

Nielada sensację stanowi artykuł pióra znakomitego Stanisława Wasylewskiego, uzupełniony niesłychanie ciekawymi rycinami p. t.

O koniach z pary uwianych

omawiający historię pierwszych kolej w Europie. Z pośród artykułów wyróżnia się dalej interesujący artykuł o życiu Kirgizów na szerokich stepach Azji. Numer uzupełniają: odcinek powieściowy i pełne dowcipu nowele.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1,50 zł., kwartał 4.— zł. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Już tylko w piątek!

Ostatni dzień zapisów do biegu na przełaj „Kurjera Poznańskiego”

Zgłoszenia można przysyłać pod adresem redakcji jeszcze tylko w ciągu piątku, poczem lista będzie zamknięta. Zawodnicy otrzymają na starcie numery wedle kolejności zgłoszeń.

Wszyscy powinni stawić się najpóźniej o godz. 11-ej w niedzielę, 26 b. m., w szatni na boisku Sokola (wejście przez pawilon od Drogi Dembińskiej). Tam odbędzie się przepisowe badanie lekarskie, uczestnicy biegu otrzymają numery porządkowe, oraz niezbędne wyjaśnienia, poczem punktualnie o godz. 12 nastąpi wymarsz na pobliski stadion. Start ze środka boiska o godz. 12,30, przyczem trasą prowadzić będzie w urozmaiconym terenie błoniami w pobliżu stadionu, a publiczność o przebiegu walki otrzyma dokładne informacje przez megafon.

Oprócz dwóch znakomitych biegaczy „Warszawianki”, o których donosiliśmy wczoraj i doskonałego Starosty z Łodzi, zgłosił się również p. i. Zd. Motyka z krakowskiego „AZS.” słynny narciarz, który w Biegu Narodowym na Przełaj zajął dobre czwarte miejsce, za słynną stołeczną trójką: Petkiewiczem, Sarnackim i Kusocińskim. Z poznańskich zawodników ujrzymy na starcie m. i. Ratajczaka (Sokół), Jakubowskiego (Sokół), doskonałego Nogaja (Warta), Rochowicza (Warta) i t. d. Ponadto wspomnieć jeszcze należy, że startować będzie Zesko (Sokół - Kalisz), znajdujący się obecnie w doskonałej formie.

Przedprzedaż biletów odbywa się od dzisiaj (ceny 50 i 30 groszy) w następujących miejscach: „Dom Sportowy”, św. Marcin 14, „Camera”, ul. Franciszka Ratajczaka, oraz „Sport Bloch”, Stary Rynek. W niedzielę od godz. 10. można nabywać bilety w kasach stadionu.

i w różnych miejscach na Wystawie roz-
mieszczono automaty, z których po wrzu-
ceniu 10, 20, 50 groszów wylatują cze-
koładki w pudełkach. Automaty te
należą do różnych przedsiębiorstw, w tym
wypadku chodzi o firmę „Optima”,
której automaty stoją przed pocztą i w
samym gmachu pocztowym. W środę
wieczorem trzech panów przystąpiło przy
automacie a jeden z nich wrzucił 20 gr.
Niestety, czekoladka nie wylciała, a pie-
niądz ku wielkiemu zdziwieniu obecnych
wpadł do kasy. Historia ta powtórzyła
się kilka razy. W kilka minut potem
znowu zjawili się inni amatorowie cze-
koładek z automatu, lecz na próżno. Tego
wieczora automat „zarobił” blisko dwa
złote na czysto. (tr.)

— **W gazowni miejskiej** rozpocznie
się przebudowa zużytej piecowni na ko-
mory pionowe o ruchu ciepłym, w celu
usprawnienia działalności i potanienia
kosztów. (z.)

— **W nowej elektrowni** praca wre
jak w ulu, przyczem w lipcu ma ona być
uruchomiona. Obecnie fabryka H. Ce-
giełski T. A. montuje 2 kotły parowe, a
hernańska fabryka maszyn rozpoczęła u-
stawianie pierwszego turbosprężarki; drugi
jest już w drodze. (z.)

— **Wykończono już oba mosty kole-
jowe;** obecnie wykonuje się nasypy pod
bocznice i rozpoczęto już prace nad ukła-
daniem toru dojazdowego od strony Gło-
wnej. (z.)

KRONIKA WYPADKÓW

— **W sprawie zabójstwa,** dokonanego
20 bm. w Górczynie na osobie śp. Eusta-
chego Pukackiego, o czym donosiliśmy w
numerze poświęconym, rodzina zmarle-
go prosi nas o zaznaczenie, że twierdze-
nie zabójcy Brzozowskiego, jakoby był
przez zmarłego pokrzywdzony na mająt-
ku, jest nieuzasadnione. — Oświadczenie
to notujemy w imię zasady: „Audiat et
altera pars”.

— **Spotkali się pijani z... nietrzeź-
wym.** W tych dniach zgłosił się do poli-
cji w Szamotułach właściciel dorozki sa-
mochodowej Stanisław Czajka z Poznania
(ul. Piotra Wawrzyniaka 22) i do-
złodził, że napadł go w Śmiełowie niejaki
Franciszek Białynski z Kłuczewa. Wdro-
żone dochodzenia wykazały, że nie był
to napad a właściwie bójka. Białynski
jechał rowerem, przyczem upadł mu
dzwonek. Zeszedł więc, aby podnieść zgu-
bę, w chwili, gdy z przeciwnej strony zbli-
żał się samochód. Podniósł więc ręce i za-
trzymał go. Wzburzony tem pasażer au-
ta Cejba uderzył Białynskiego pałką gu-
mową, a Czajka począł go bić korbą, a
broniący czy odważający się Białynski
bił napastujących dzwonkiem. —
Bójka przybrała na zaciętość, gdyż
tak kolarz jak i jadący samochodem byli
silnie podnieceni alkoholem. Dzięki in-
terwencji ludności ze Śmiełowa zlikwi-
dowano wkrótce awanturę pijaków. Spra-
wę zajmie się sąd. (k.)

— **Samochód spalił się.** Na szosie po-
między Koźminem a Koziegórką zapalił
się samochód ciężarowy, własność Józefa
Zagodzkiego z Leszna i spłonął doszczet-
nie. Przyczyną pożaru jeszcze nie usta-
lono. (k.)

— **Tożsamość topielca.** W zwłokach
znalezionych w dniu 19 bm. nad rzeką
Brdą pod Bydgoszczą, rozpoznano studen-
ta uniwersytetu Kazimierza Ruczyńskiego
z Kijewa w pow. średzkim. Denat opuścił
dom rodzicielski na kilka dni przed zaj-
ściem. Przypuszcza się, że R. popełnił
samobójstwo. (k.)

— **Doszło do bójki** podczas zabawy w
Zameczku Leśnym w Kępie w pow. o-
strowskim. Z powodu pokaleczeń prze-
wieziono do szpitala 27-letniego Stefana
Braczyńskiego z Ostrowa. W wyniku do-
chodzeń aresztowano jako sprawców po-
bić 24-letniego Antoniego Szyszkę i 21-
letniego Antoniego Gojewskiego, obu z
Kępy. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** Z pawilo-
nu 84 P. W. K. „Lewicki” skradziono nad-
leśniczemu p. Metzgowi z Gołębki pow.
Znin skrzynię, zawierającą gablotkę war-
tości 300 zł i jelenia wart. 3.500 zł. — Po-
czas pogrzebu w szpitalu św. Józefa skra-
dziono p. Grzeszkowiakowi Antoniemu, za-
mieszkałemu przy W. Garbarach 54, sre-
brny męski zegarek z łańcuszkiem. — P.
Krowalski skradł z Sadek. pow.
Krowalskiemu Stanisławowi z Sadek. pow.
Wyrzysk skradziono w tramwaju portfel
z zawartością 140 zł. — W lokalu „Elite”
zawartością 140 zł. — W lokalu „Elite”
przy St. Ryńku skradziono p. Piechowia-
kowi Edwardowi, zam. w Podborowie po-
wiat Szamotuły, 500 zł. — P. Bilewskiemu
Włodzimierzowi z Krakowa skradziono
legitymację i 5 losów loterii. — Do mies-
kania p. Naskowskiego Zygmunta przy
ul. Szewskiej 20 włamali się złodzieje i
skradli garderobę męską i damską wart.
750 zł. — P. Kasprzakowi Stefanowi z U-
multowa pow. Poznań skradziono z wozu
sukienkę wart. 160 zł. — P. Kubezakowi
Stanisławowi z Główniej skradziono na te-
renach P. W. K. rower męski. — P. Pfeilo-
wi Teodorowi, zam. w Warszawie przy
ul. Puławskiej skradziono na P. W. K.
marynarkę i dowody osobiste wart. 80 zł.
— P. Kozłowskiemu Edwardowi, zam. w
Krakowie skradziono na P. W. K. portfel
z dokumentami i 250 zł gotówki. (z.)

— **Czyja własność?** W wydziale śled-
czym, pl. Wolności 12, pokój 41, znajduje
się czarne damskie futerko z podszewką
brazową w lila kwiaty i bielejnia męska,
znaczone literami N. W. Przedmioty te
odebrano złodziejom, jako pochodzące z

kradzieży. Poszkodowani zechcą się zgło-
sić w celu odebrania własności. (z.)

KRONIKA SĄDOWA

— **Za okradanie okna wystawowego.**
Czwarty wydział karny sądu okręgowo-
go rozpatrywał sprawę Jana Olejniczaka,
wychowanka z Cerekwicy i Polikarpa Ci-
chego z Rogoźna. Oskarzenie zarzuca im,
że 12 marca br. w Rogoźnie wybili okno
wystawowe w składzie p. Elżbiety Majew-
skiej i skradli różne przedmioty wartości
150 złotych. Ponieważ obaj oskarżeni
mieli sumienia już obciążone podobnymi
sprawkami, sąd skazał każdego z nich na
rok więzienia. (z.)

Z POMORZA

— **Starogard.** (Parcelacja.) Dome-
na państwowa Bobowo, obszaru 1400
mórg, została rozparcelowana; resztówkę
510 mórg nabył za 260 000 zł rolnik Lewi-
cki z Pączewa; dotychczasowy dzierżawca
Bobowa p. Urbanowski nabył z rak nie-
miecki za 320 000 złotych 1000 morgowy
majątek w Skrzyszewie pod Kartuzami.
(ski.)

Jak Gniezno przyjmie p. Prezydenta Rzplitej

Ustalono następujący program
przyjęcia Prezydenta Rzplitej w Gnieź-
nie w dniu 30 bm.:

O godz. 9 przyjazd p. Prezydenta
samochodem z Poznania. Pierwsza
brama triumfalna stanie przy ul. Po-
znańskiej, tam też nastąpi powitanie.
Stąd Pan Prezydent uda się w powozie
ulicą Poznańską wzdłuż szpalery dzie-
ci szkolnych do pałacu arcybiskupie-
go, gdzie zamieszka. Przed pałacem w
zastępstwie ks. Prymasa Hłonda powi-
ta p. Prezydenta ks. biskup Laubitz
w otoczeniu kapituły. O godz. 10 na-
stąpi wprowadzenie p. Prezydenta do
katedry, gdzie odbędzie się uroczysta
msza św., poczem procesja Bożego Cia-
ła (ul. Tumskiej, Rynek). W procesji
p. Prezydent weźmie udział.

O godz. 12,30 odbędzie się uroczyste
odsłonięcie pomnika Bolesława Chro-
brego. Odsłonięcia dokona P. Prezy-
dent. Z pod pomnika uda się P. Prezy-
dent na Rynek, gdzie odbędzie się po-
święcenie nowego sztandaru 69 pułku
piechoty, poczem nastąpi defilada. O
godz. 14,30 ks. biskup Laubitz po-
dejmie Pana Prezydenta śniadaniem.
P. Prezydent uda się następnie do ko-
szar 69 pułku piechoty, gdzie o godz.
18,30 w kasynie oficerskiej gościć bę-
dzie na obiedzie wydanym przez komi-
tet ufundowania sztandaru. Wieczor-
em odbędzie się raut, wydany przez
miasto w salach ratusza. O godz. 20,30
nastąpi odjazd P. Prezydenta samo-
chodem do Poznania. (br)

Harcerstwo żeńskie

Komunikat Głównej Kwatery Żeńskiej

Obozy letnie są jedną z najważniej-
szych dziedzin pracy harcerskiej. Życie
pod namiotami zbliża młodzież do obo-
wania z naturą, przyrodą, pogłębia jej
wartości moralne, hartuje nie tylko ciało,
ale i duszę, wyrabia zaradczność, samow-
starczalność, przyzwyczajają do społecznej
współpracy. Poza tem pozwala zastępom
młodzieży lepiej poznać swój kraj, zwie-
dzać i odkrywać coraz to nowe zakątki,
poznawać życie i ludzi wiejskich
i łączyć się z nimi wzajemnym przy-
jaźni i wzajemnego zrozumienia. —
Dobry wpływ harcerskich obozów na lud-
ność kresową wielokrotnie został stwier-
dzony. Niejednemu dziecku miejskiemu
ulaćwił obóz spędzenie wakacji w zdro-
wym, rześkim powietrzu, niejedno do-
piero w obozie poznało bezpośredni czar
przyrody, nieznany i niedostępny dla
tych, którzy letnie wywczaszą spędzają na
letniskach, lub w miejscowościach kura-
cyjnych. Badania lekarskie stwierdziły,
że życie obozowe, proste, regularne, dosko-
nale wpływa na rozwój fizyczny młodzie-
ży. Początkowo akcja obozowa wywoły-
wała duże sprzeczki ze strony starszego
społeczeństwa, zwłaszcza, jeśli chodziło o
dziewczęta. Na szczęście te uprzedzenia
znikają i co roku więcej harcerki spędza
wakacje pod namiotami. Co roku zwięk-
sza się liczba obozów we wszystkich wo-
jewództwach. W roku ubiegłym 3933 har-
cerki były na obozach, co stanowi 20 proc.
ogólnej liczby. 140 obozów zorganizowały
Chorągwie, a poza tem 52 drużyny prowa-
dziły swe obozy na Złocie. Jeżeli sumę
dni wszystkich obozów pomnożymy przez
liczbę uczestniczek to otrzymamy tak
zwanych „harcerczodni” 79.323. — Poza
normalnymi obozami drużyn, organizowa-
nymi przez poszczególne Chorągwie, było
jeszcze 15 obozów dla instruktoerek i dru-
żynowych, w których wzięło udział 440
starszych harcererek. Trzeba sobie zdać
sprawę, że każdy obóz harcerski prowadzi
bardzo poważną pracę nad pogłębieniem
ideologii i znajomości zasad i praw, stąd
o istotnej wartości danego obozu świadczy
liczba sprawności zdanych przez dziew-
częta i przygotowanie przyszłych kierow-
niczek gromad i drużyn.

Zwłaszcza kursy instruktorskie mają
dla rozwoju pracy harcerskiej pierwszo-
rzedne znaczenie i na nie też zwraca

Główna Kwatera Żeńska specjalną uwa-
gę. W roku bieżącym poza obozami dru-
żyn kursy instruktorskie organizują Cho-
rągwie. Iwowska, szerzej potraktowane o-
bozownictwo, gry polowe (Łódzka, poznań-
ska, wołyńska, warszawska), specjalnie
wyrobienie polowe i przysposobienie wojs-
kowe. W Sromowcach Wyżnich będą o-
bozy-robocze. Poza tem na Podkarpaciu
odbędzie się związkowy kurs instruktorski
przysposobienia wojskowego, prowa-
dzony przez Główną Kwaterę Żeńską, a
mający na celu przygotowanie sił kiero-
wniczych uprawnionych i powołanych do
szkolenia i prowadzenia tej pracy, według
wymagań państwowego urzędu wychowa-
nia fizycznego i przysposobienia wojsko-
wego metodami harcerskimi.

Ciągnięcie loterii Ligi Morskiej i Rzecznej

Wczoraj po południu w sali posiedzeń
Ligi Morskiej i Rzecznej odbyło się wobec
licznie zebranej publiczności z udziałem
przedstawicieli Generalnej Dyrekcji Lote-
rii państwowej ciągnięcie pierwszej lote-
rii morskiej. Wyciągały losy sieroty z
Zakładu im. Sienkiewicza.

Główne wygrane padły:
Samochód — nr. 38680 (sprzedany w
Oddziale L. M. i R. w Poznaniu).

Wycieczki do Londynu — nr. 43144,
26406, 45577, 12722.

Wycieczki do Sztokholmu — nr. 20.163,
47180, 23306, 49086, 26678, 29692, 32813, 35069
21942, 1171, 36713, 35878, 19128, 654, 10025,
58083, 58934, 10105, 31443, 53804, 25805, 49069,
44083, 18052, 33818, 45393, 4681, 33025, 46908,
28131, 55544, 59461, 5266, 37323, 28561, 14740,
49822, 7034, 13943, 27342, 8131, 15065, 25967,
50807, 30480, 29084, 56816, 50219, 28883, 33941.

Wycieczki do Kopenhagi — nr. 45386,
1419, 2218, 55289, 35510, 46333, 55093, 59499,
4918, 34096, 41369, 58978, 55556, 58471, 43940,
44499, 17345, 35190, 48876, 26371, 58455, 54406,
34396, 29131, 53486, 24091, 14380, 786, 33498,
50475, 45086, 12582, 49409, 20737, 9455, 15266,
5797, 26980, 36407, 13384, 32465, 5841, 58005,
8928, 10609, 36340, 8240, 1279, 15153, 57734.

Łódzie kanadyjskie — nr. 21452, 52141,
57513, 47694, 31712, 8737.

Rower — nr. 4185.

Przybory sportowe — nr. 3380, 42119,
56415, 29869, 29201.

Ponadto wylosowano 11.883 różnych
wygranych. Pełna tabela ukaże się w
dniach najbliższych.

SPORT

Lekka atletyka

Na spotkanie z Łotwą został skład na-
szej reprezentacji ustalony jak następuje:
100 i 200 m.: Szenajch i Sikorski, 400 m.:
Kostrzewski i Zuber, 800 m.: Kostrzewski
i Nowakowski, 1500 m.: Kusociński oraz
drugi po eliminacji pomiędzy Jaworskim,
Forysiem, Malanowskim i Mędrzyckim;
5000 m. i 10.000 m.: Kusociński i Sarnacki;
110 przez płotki: Trojanowski i Kostrze-
wski; dysk: Baran i Cejzik; kula: Heljasz
i Baran; oszczep: Smakulski i Dobrowol-
ski; skok w dal: Sikorski i Fryszczyński, skok
w wyż: Fryszczyński i Cejzik, skok o tyczce:
Adamczak i Fryszczyński; 4x100 m.: Szenajch
Sikorski, Zuber i Dobrowolski; 4x400 m.:
Kostrzewski, Zuber Nowakowski i Cejzik.
Wysłanie Petkiewicza uzależnione jest od
załatwienia pewnych formalności. Kiero-
wnikiem ekspedycji będzie mjr. Łepkow-
ski, kier. techn. p. Szlachciak.
(Tel. wł.) T. S.

Piłka nożna

Mecz Polska — Węgry w Poznaniu w
dniu 2 czerwca z cyklu rozgrywek o puchar
Europy Środkowej dla zespołów amato-
rskich — otwiera serię wielkich spotkań
międzynarodowych i międzypaństwowych
w piłkarstwie w okresie P. W. K. Ponie-
waż w tym czasie w Poznaniu panuje
wzmocniony ruch a zwłaszcza w święta tłu-
my zjeżdżają do naszego miasta ze wszyst-
kich stron Rzplitej — zatem posiada to
spotkanie specjanie doniosły charakter i
nie zabraknie na nim niewątpliwie niemal
nikogo z pośród sportowców całej Polski.
Będzie to próba ogniowa naszego piłkar-
stwa, z której musi wyjść zwycięsko, je-
żeli zechce utrzymać utrzymać swój pre-
stż na terenie międzynarodowym.

Życie organizacyjne

K. S. Sparta. Zebranie plenarne sekcji
piłki nożnej odbędzie się w sobotę o godz.
20 w salce p. Tomikowskiego przy ul. Sa-
marzewskiego nr. 18. Następnie odbędzie
się zebranie konstytucyjne sekcji pływ-
ackiej. Sympatycy tego zdrowego sportu,
szczególnie z dzielnicy jeżyckiej, są na ze-
braniu mile widziani.

Komisja Sportowa O. Z. P. organizuje
w dniu 29 bm. egzamin sędziowski na
piłkarski związkowej. (wz)

Wzory domów mieszkalnych dla kolejarzy.

Z powodu wielkiego braku mieszkań
dla kolejarzy ministerstwo komunikacji
opracowało program budowy wzorowych
domów urzędniczych, złożonych z 3-poko-
jowych mieszkań z kuchnią, pokojem dla
sługi itp. Projekty te, których główną za-
sadą będzie ekonomia, celowość i wygoda,
po ostatecznym wykonaniu będą wraz
ze szczegółowymi rysunkami rozesłane do
dyrekcji kolejowych jako wzory dla no-
wobudujących się kolonii urzędniczych.
Projekty tych domków opracowuje archi-
tekt Kazimierz Biernacki. (O)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego zło-
żono w dalszym ciągu:

Na chleb św. Antoniego: N. N. o wy-
stuchanie próby 5 zł. — Razem z poprze-
dnio pokwitowaniami 57,75 zł.

Na pomnik Serca Jezusowego: W. K.
5 zł. — S. H. z Zawad z podziękowaniem
za odebrane łaski z prośbą o dalsze wy-
zdrowienie i błogosławieństwo 5 zł. — Ra-
zem z poprzednio pokwitowaniami 313,20
złotych.

Na Zakład księży Salezjanów: 25 zł
wypłacono dnia 21. 5. 1929 dyr. księży Sa-
lezjanów.

**Na organy w kościele księży Salezja-
nów:** 50 zł wypłacono dnia 21. 5. 1929 r.
dyr. księży Salezjanów.

TEATRY

— **Z Teatru Nowego.** Dziś po raz 50
rekordowa sztuka Dunninga i Abbota p. t.
„Broadway”. Niezwykle zajmująca treść
tej sztuki, walka dwu konkurujących z
sobą band przemytników alkoholu, popi-
sy taneczne uroczych girls przy akompa-
niamencie jazzbandu, składają się na ca-
łość bardzo interesującą. W roli tytuło-
wej p. H. Cieszkowska oraz pp. Czarnec-
ka, Fiszerówna, Kowalikówna, Żeromska,
Balcerzak, Brodzikowski, Bystrzyński,
Chmurkowski, Ilcewicz, Szarski i Tył-
czyński. W piątek znakomita sztuka Ga-
brieli Zapolskiej p. t. „Panna Maliczew-
ska”. W sobotę sensacyjna sztuka p. t.
„Proces Mary Dugan” z p. H. Cieszkow-
ską w roli tytułowej.

FESTIVAL MUZYKI POLSKIEJ

Dziś — czwartek, godz. 20, Aula. Kon-
cert symf. Filharmonji warszawskiej, dy-
ryguje Jerzy Bojanowski. Udział biorą:
pp. Szymanowska, Kamieńska, Drzewiecki.
W programie: Partita Kondrackiego,
koncert fort. Maklakiewicza, Far tazia Pa-
derewskiego i symfonia Kamieńskiego (or-
kiestra, chór i solistka).

Piątek, 24. 5., godz. 20, Aula. Koncert
symf. Filharmonji warszawskiej pod dyr.
Jerzego Bojanowskiego, z udziałem p. Ewy
Bandrowskiej-Turskiej. W programie: Ba-
let Perkowski, Balet Maklakiewicza,
koncert na głos z ork. Kasserna, Chmiel
Wiechowicza i in.

Sobota, 25. 5., godz. 20, Aula. Koncert
symf. Filharmonji warszawskiej. Dyrygu-
ją: Nowowiejski, Raczkowski, Soliści:
pp. Argasińska, Dubiska, Szymanowska,
Trampczyńska, Heising i in. W programie
m. in. Stabat Mater Szymanowskiego i Pro-
teus i Kaodamja Melcera w wykonaniu
chóru konserwatorium, pod dyr. Raczkow-
skiego, p. Dubiska wykona koncert skrzyp-
cowy Karłowicza. Nowowiejski dyryguje
uwerturę do Legendy Bałtyku.

Niedziela, 26. 5., godz. 12, oratorium
„Słońce” Kazury, „Ochłan” Waliejewskiego
pieśni a cap. w wykonaniu kapeli ludowej
z Warszawy, p. Łukasiewicz gra koncert
e-moll Chopina, akompaniując orkiestra
F. W. pod dyr. p. Wojciechowskiego.

Niedziela, 26. 5., godz. 20. Dyryguje
Oziński, solista: Zdz. Jahnke. W pro-
gramie Symfonia Młynarskiego, koncert
Wieniawskiego i in.

Poniedziałek, 27. 5., godz. 20. Dyryguje
Dołżycki. Solistka: Umińska-Jaworska.
W programie Opieńskiego — Zygmont Au-
gust i Veni Creator (chór i ork.) Werthei-
ma — Warjacje, Joteyki — Szkice, Karło-
wicz — Koncert skrzypcowy.

Wtorek, 28. 5., godz. 20. RUBINSTEIN,
FITELBERG. W programie: Sikorskiego
— Symfonia, Marka — Suita, Fitelberga —
Rapsodia, Chopina — Koncert f-moll.

Środa, 29. 5., godz. 20. PAWEŁ KO-
CHANSKI, FITELBERG, SZYMANOWSKA
Koncert kompozytorski Szymanowskiego:
III Symfonia, koncert skrzypcowy, balet
Harnasie i pieśni Hafisa. — zw 16 457

P. W. K.

WIEŚ ARABSKA

0 artystów, artystek arabskich w ich tańsach, śpiewach
i życiu domowym.
Najweselejsza atrakcja Wystawy.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Borys Godunow” — opera Mu-
sorgskiego.

Piątek, 24. 5. „Pomsta Jontkova” — opera
Wallek-Walewskiego.

Sobota, 25. 5. „Jenufa” — opera Janaczka.

Niedziela, 26. 5. „Verbum nobile” — opera
Moniuszki i „Wesele na wsi” — balet
Nowowiejskiego.

Poniedziałek, 27. 5. „Polska krew” — ope-
retka Nedbala.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na
salę wpuszczonego nie będzie.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie
Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIŚ — „Dwaj panowie B.”

Piątek, 24. 5. „Damy i huzary”.

Sobota, 25. 5. „Dwaj panowie B.”

Niedziela, 26. 5. „Cyrano de Bergerac”.

Poniedziałek, 27. 5. „Dwaj panowie B.”

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w kasie
teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIŚ — „Broadway”.

Piątek, 24. 5. „Panna Maliczewska”.

Sobota, 25. 5. „Proces Mary Dugan”.

Niedziela, 26. 5. „Broadway”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w skła-
dzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik
ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

DOKOŁA P. W. K.

WYNIKI ZJAZDU GEOGRAFICZNEGO

Plenarnem posiedzeniem zamknięto we wtorek trzydniowe obrady IV Ogólnopolskiego Zjazdu Nauczycieli Geografii. Zjazdowi przewodniczył prof. dr. Stanisław Pawłowski.

Odbyły się trzy posiedzenia plenarne i jedno walne zebranie członków Zrzeszenia Polskich Nauczycieli Geografii. Każdy podobny zjazd ma z góry już określony kierunek referatów; obecnie miał na celu głównie sprawę nauczania geografii i zastosowanie do tego celu t. zw. „szkoły pracy” i systemu daltonskiego. System ten polega na prawie samodzielnym przygotowywania się ucznia z danego mu tematu naukowego, przyczem uczniowie opracowują swe zadania w licznych i odpowiednio urządzonych pracowniach szkolnych. Rzecz znamienna, iż Zjazd zalecił bardzo dużą ostrożność w stosowaniu systemu daltonskiego.

Na ostatnim plenarnem posiedzeniu uchwalono szereg postulatów. Między najważniejszymi wymienić można: uregulowanie t. zw. wakacyjnych kursów naukowych; należy wyłączyć w tym wypadku geografję ze zwykłego związku z naukami przyrodniczymi, powinno się urządzać specjalne kursy ściśle geograficzne ze szczególnem uwzględnieniem wykładów i ćwiczeń kartograficzno-terenowych. Również należy uprawiać geografję na równi z historją przy egzaminach maturalnych, zwiększyć ilość godzin geografji we wszystkich klasach gimnazjalnych. Ważną pomocą będą naukowe wycieczki geograficzne, prowadzone o ile możliwości raz na miesiąc w niższych klasach. Zjazd domaga się znieść na kolejach tak dla uczniów, jak i dla nauczycieli, na wycieczki i wyjazdy zagranicę.

O ile warunki pozwolą, wszystkie wygłoszone na Zjeździe referaty wydrukują „Czasopismo Geograficzne” (wychodzące od siedmiu lat we Lwowie). Uczestnicy Zjazdu uccili przez powstanie pamięć dwóch zmarłych członków: Ludomira Sawickiego z Krakowa i Wacława Jezierskiego z Warszawy, poczem ze szczerem uznaniem podziękowali hucznie oklaskami profesorowi dr. St. Pawłowskiemu za poniesione trudy gospodarza Zjazdu. Następny, piąty zjazd nauczycieli geografji odbędzie się w Wilnie za rok z ogólnym programem „Znaczenie geografji w życiu i w szkole”.

Z okazji zjazdu odbył się również Zjazd Kół Studentów Geografji. Przewodniczył mu prezes poznańskiego koła, p. Jan Dylak. Zjechali się licznie młodzi geografowie z Warszawy, Wilna, Lwowa i Krakowa. Uczestników było około setki. Na dwóch posiedzeniach plenarnych wygłoszono szereg referatów naukowych z różnych dziedzin geografji; Poznań dał dwa: z dziedziny dyluwialistyki R. Galona i z prehistorji J. Dylaka. Poznańscy koledzy podejmowali Gości w Zakładzie Geograficznym na koleżeńskej herbatce. Odbyła się też wycieczka do Ludwikowa. Zjazd przysłużył się koleżeńskej łączności między studentami i pozostawił miłe wspomnienia. Następny odbędzie się za rok we Lwowie. J. M.

P. W. K., wycieczki i Ojców. Z Krakowa piszą nam: Temi dniami odbyła się w Ojcowie ankieta w sprawie ruchu turystycznego do doliny Prądnika, z udziałem przedstawicieli krajoznawstwa, turystyki i władz. Zastanawiano się między innemi nad tem, aby wycieczki które przybyły na P. W. K. do Poznania i będą zwiedzały także Kraków, pokierować na Częstochowę i stamtąd autobusami przez Ojców wieść do Krakowa. Zarząd uzdrowiska Ojców przygotowuje się starannie na przyjęcie tych wycieczek, które będą zwiedzały grotę Ojcowa, Zamek, Grodzisko i Pieskową Skale. Ruch do Ojcowa jest już teraz znaczny. W pogodne dni świąteczne przybywa samych samochodów około 300, a to z województwa śląskiego, krakowskiego i kieleckiego. (kk)

KSIAŻKI NADESLANE

„Kronika Uniwersytetu Poznańskiego” za rok szkolny 1924/25 za rektora prof. dr. Stanisława Dobrzyńskiego. Poznań 1929.

„Rocznik Statystyczny Warszawy 1927” nakładem Magistratu m. st. Warszawy — 1929.

Juliusz Słowacki: Dzieła wszystkie pod redakcją Juliusza Kleina, tom IX. Lwów 1929. Wydawnictwo Ossolińskich.

Wacław Sobieski: „Dzieje Polski lat ostatnich” od r. 1865. Wydawnictwo Zarządu w Warszawie.

„PRZEŚWIETNA KOMISJA DOBREGO PORZĄDKU”

(Jak 150 lat temu Poznań zaczął rozkwitać)

Upadające miasta — Reskrypt Stanisława Augusta — Komisja „boni ordinis” — Co to znaczyło? — Dziadek Edwarda Raczyńskiego — Jak woźny Fiałek grzmiał na rynku — Wielki mecenasz naszego miasta — Piękne tradycje i ich ciąg dalszy — Nie zapomnimy

Gdy wkrótce obchodzić będziemy stulecie Biblioteki Raczyńskich, trzeba pamiętać o jednej dacie ośmnastego stulecia i o jednym człowieku. Data łączy się z wiosną r. 1779, człowiekiem jest Kazimierz Raczyński, który zapoczątkował 150 lat temu, świetny rozwój Poznania.

Dobrze rozwijające się miasta polskie w wiekach średnich już w drugiej połowie XV w. doznały ciosów, które popchnęły je ku upadkowi. Schlachta w Nieszawie 1454 r. uzyskała prawo, które naruszało samorząd miejski, narzucało miastom przymus wolnego handlu. Następnie uchwały sejmiku piotrkowskiego 1496 r. pozbawiły miasta poważnej części cel, zakazały mieszczanom posiadania dóbr ziemskich. Za Zygmunta I Starego uchwalono prawa ograniczające sądownictwo miejskie. Od czasu rządów dynastji Wazów rozpoczął się okres ruiny miast, wyniszczonych przez kontrybucje wojsk obcych a nawet swoich, wyniszczonej wskutek epidemii, wobec których człowiek był bezradny.

Powoli światlejsza szlachta, zrozumiała jednak, że upadek miast pozbawia ją samą wielu korzyści. Wiek 18 przyniósł reakcję na korzyść miast. W r. 1763/64 uchwały sejmowe dały miastom ulgi w zakresie sądowym i gospodarczym, przyniosły zniesienie cel prywatnych. Uchwały sejmiku 1768 r. stały się podstawą akcji rządu ku naprawie stosunków miejskich.

W listopadzie 1778 r. wydał król Stanisław August reskrypt (opierający się głównie o uchwały sejmiku 1768 r.), którym powołał komisję „boni ordinis” dla miast królewskich w województwie poznańskim. Łacińskie określenie: „boni ordinis” („dobrego porządku”) oznaczało wtedy dążność do naprawy stosunków. Kiedy pod hasłem uporządkowania różnych spraw państwa odbywał się sejm 1748 r., nazywano go sejmem „boni ordinis”. Wogóle w tych czasach czynności naprawy Rzeczypospolitej nazywano porządkowaniem.

Prezesem komisji „boni ordinis” zamianowany został dziadek fundatora Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu, starosta generalny wielkopolski Kazimierz Nałęcz Raczyński. Czwartego miesiąca po wydaniu reskryptu królewskiego, wpisano go w księgę grodzkie poznańskie. Był to dzień 8-go marca 1779 r. W dwa tygodnie po oblatce reskryptu w księgę grodzkie komisja zebrała się i wyznaczyła dzień 20 kwietnia na rozpoczęcie prac swoich oraz jednomyślnie wybrała z pośród siebie sekretarzem - protokolantem piasarza ziemskiego ziemi wschowskiej Felicjana Wierzchlewskiego.

Król w reskrypcie swoim polecał zawiadomić miasta o rozpoczęciu działalności komisji. Wezwano woźnego poznańskiego Szymona Fiołkowskiego i rozkazano mu ogłosić obwieszczenie, że dnia 20 kwietnia 1779 r. rozpocznie komisja „boni ordinis” swe funkcje w Poznaniu. Kiedy komisja jeszcze zastanawiała się nad porządkiem swej pracy, woźny Fiołkowski na czterech narożnikach Starego Rynku obwieścił „przy trąbie” zawiadomienie komisji. Było to w pierwszy dzień wiosny 21. 3. 1779 r., dzień wielkich nadziei dla mieszczan poznańskich. Tłumy zubożałych rzemieślników przybyły na rynek na odgłos trąby woźnego. Fiołkowski, porwany niebywałą liczbą słuchaczy, mówił coraz uroczyściej, a kiedy stanął na czwartym narożniku rynku grzmiał tak donośnie, że wydawało się słuchaczom, jakoby głosił „słowa nie komisarskie ale same królewskie”.

W cechach, bractwach zawrzało od gorących dyskusji, kończących się nawet bójkami. Mieszczanie przyjęli zapowiedź komisji z zadowoleniem. Wyneźniały tłum rzemieślników nie miał wiele do stracenia. Nadzieje rosły wobec tego, że nie uszedł uwagi mieszczanstwa popłoch wśród żydów. Zauważano też niepokój wśród szlachty, zamieszkałej w mieście, która niechętna była poprawie bytu „łyków”. Ale prace komisji niespodziewanie odroczone aż do jesieni, do dnia 15. 11. 1779 r. Kiedy chwila ta nadeszła, mieszczanstwo nie miało już wiary w terminy komisarskie. Komisja jednak

rozpoczęła swe prace. Szczęśliwą miał rękę prezes Raczyński przy podziale pracy pomiędzy komisarzy. O owocach pracy komisji świadczą dwa tomy rękopiśmiennego protokołu o 1665 fol.), będące dziś bogatym źródłem do dziejów miasta tych czasów. Uporządkowano prawa miasta, sprawy finansowe, sprawy cechów i bractw oraz gminy żydowskiej, sprawy magistratu i rady miejskiej, dokonano rewizji stanu posiadania nieruchomości miasta, poświęcono wiele uwagi bezpieczeństwu publicznemu, położono wiele starań około podniesienia gospodarczego miasta.**)

Ale tylko kilkanaście lat Poznań używał wprowadzonego przez komisję porządku. Sejm wielki w roku 1791 wydał wprawdzie ustawę przynoszącą dalsze korzyści dla miast królewskich, lecz już przy drugim rozbiórce Polski Poznań dostał się w niewolę pruską. Mimo tego praca komisji ma wielką wartość praktyczną. Od działalności komisji „boni ordinis” rozpoczyna się prawdziwie świetny okres rozwoju Poznania. Dowiadujemy się o tem z protokołu komisji, w cztery lata później (1784 r.) ponownie urzędującej krótko w Poznaniu. Zachęcony niespodzianie szybkim rozwojem Poznania, prezes Komisji Kazimierz Raczyński funduje własnym kosztem gmachy publiczne, staje się wielkim mecenaszem miasta.

Postać Kazimierza Raczyńskiego mało jest znana w dziejach a niedoceniona będzie zawsze, jeżeli nie zważy się zasłużonej jego działalności dla Poznania od 1779/80 r. Niema daty zamknięcia tej działalności! Kontynuatorem, spadkobiercą zaszczytnej tradycji mecenasów Raczyńskich był Edward, wnuk Kazimierza. Zdaje się, że dziadek w latach swej opieki nad małoletnim Edwardem zostawił testament, którego godnym wykonawcą został wnuk.

Właśnie nadchodzi setna rocznica otwarcia Biblioteki Raczyńskich, która w odświeżonej szacie zdaje się już być gotowa na uroczystość. Ma się wrażenie, że na wskroś nowoczesni ludzie z amerykańskim rozmachem wkładają tam teraz swą pracę, kontynuują tradycyjne dzieło Raczyńskich. Zaszczytna, ofiarna ta praca będzie niewątpliwie godnym uczczeniem 100-lecia biblioteki, jej fundatora i tej tradycji, którą przekazał Kazimierz Raczyński. Ale i o samym Kazimierzem Raczyńskim Poznań nie zapomni w 150 rocznicę jego dzieła naprawy miasta.

Kazimierz Sibilski
Koźmin.

*) „Dzieło Prześwietnej Komisji Dobrego Porządku”, sygnat. 3a — b — Archiwum Państw. w Poznaniu.

**) Pierwociny pracy o komisji porządkowej poznańskiej wykonano w r. 1923 w Seminarjum historii nowożytnej Uniwersytetu Poznańskiego.

Z historii drukarni poznańskich. Pod powyższym tytułem ukazał się w bardzo ciekawym a mało rozpowszechnionym piśmie fachowym „Technika graficzna”, wychodzącym w Poznaniu, (zeszyt I, II), artykuł niepodpisany, omawiający początki drukarstwa poznańskiego w XVI w. Kształt stosunki kulturalne Wielkopolski owych czasów, zastanawia się autor, dlaczego w Poznaniu, gdzie życie umysłowe było dość bujne, tak długo nie zdobył się nikt na założenie drukarni. Cykl artykułów o drukarniach poznańskich, które drukuje „Technika graficzna” będzie kontynuowany w dalszych zeszytach pisma i przyniesie niewątpliwie nowe ciekawe przyczynki do tej interesującej sprawy. W tym samym numerze znajdujemy artykuły: „Pianotyp — maszyna do składania z roku 1840”, „Przedruk”, „Rozmaitości”, „Z działalności Organizacji Graficznych”. Bardzo pożyteczny jest nowoprowadzony dział „Języka polskiego”, mający na celu drogą samokształcenia podnosić poziom znajomości języka ojczystego u tych, którzy w codziennej swej pracy znajomości tej powinni dawać świadectwo. W końcu zanotować trzeba interesującą wiadomość o wprowadzeniu w drukarstwie polskiem grafiki ilustracyjnej, posługującej się wyłącznie materiałem drukarskim. Drogą ciekawego zestawienia linii, firetów, kół i innych materiałów drukarskich, można uzyskać bardzo ciekawe wyniki. Próby tego rodzaju grafiki podano w numerze. (j. k.)

ŻYCIE KULTURALNE

LITERATURA

W sprawie Józefa Mickiewicza i jego rodziny. Od prof. dr. Tadeusza Grabowskiego otrzymujemy następujące oświadczenie:

W związku z notką zamieszczoną przed kilku dniami w „Dzienniku Poznańskim” za którą redakcja tego pisma zamieściła już przeproszenie, zaznaczam, że rodzinę Mickiewiczów znam od lat 34, a z jej członkami, jak dr. Ludwik Gorecki i Marja Mickiewiczowa, utrzymywałem i utrzymuję żywe stosunki. Józefa Mickiewicza znam od lat wielu. Teraz, w czasie pobytu mego w Paryżu odwiedziłem go w jego mieszkaniu, przy rue Rollin 21, gdzie poznałem też bliżej spotkaną już na raurcie w ambasadzie jego żonę i córkę. Notatkę nieznanego mi korespondenta „Dziennika Poznańskiego” uważam więc za rzeczowego punktu widzenia za fałszywą, a nadto za wysoce niewłaściwą. Dr. Tadeusz Grabowski, profesor Uniwersytetu Poznańskiego.

„Soból i panna” po angielsku. P. Żuk-Skarszewska, żona znanego literata krakowskiego, z pochodzenia Angielka, przełożyła „Sobola i pannę”. Arcydzieło Weyssenhoffa spotkało się z wielkim sukcesem u krytyki angielskiej.

TEATR

„Wielki Fryderyk” w Toruniu. Piszą nam z Torunia: Zjechał do nas dyr. Ludwik Solski z Warszawy, nieporównany twórca Fryderyka II w sztuce historycznej Nowaczyńskiego. „Wielki Fryderyk”. Przedstawienie tej arcyciekawej groteski historycznej w naszym teatrze stało się wielkim wydarzeniem dnia i triumfem na wielką skalę. Po raz pierwszy zobaczyliśmy ze sceny „starego Fryca” jak go pokazał Nowaczyński i jak go, w sposób twórczy i poprostu znakomity odtwarza Solski. Specjalnie na naszym pomorskim gruncie musiało to znaleźć oddźwięk większy może, niż w innych teatrach polskich, które przecież bez wyjątku prawie oklaskiwały „Wielkiego Fryderyka”. (tt)

MUZYKA

Nowe kompozycje Maklakiewicz. Z Warszawy piszą nam: W Filharmonji wykonano nowy utwór K. Maklakiewicz za tytułowany „Koncert-fantazja”, a napisany na fortepian, głos kobiecy i orkiestrę, oraz suitę z baletu „Zbójnicy”. Partję głosową śpiewała p. Szymanowska, fortepianową wykonał p. Drzewiecki. „Koncert-Fantazja” zajał publiczność oryginalną formą. Autor traktuje orkiestrę, głos i fortepian zupełnie równorzędnie, tak że niema w tym utworze popisu solistycznego z towarzyszeniem orkiestry, ale współdziałanie równouprawnionych trzech czynników. Rzecz przyjęto życzliwie także w krytyce. (wm)

30 lat Chóru Techników we Lwowie. Zespół choralny studentów politechniki lwowskiej obchodzi w tym roku swe trzydziestolecie. Odbyła się uroczystość, na której składali życzenia reprezentanci innych instytucji lwowskich, a chór techniki, wzmocniony licznymi przybyłymi dawnymi członkami, wykonał szereg kompozycji. Dyrygentem jest teraz p. Adam Harasowski.

OCHRONA ZABYTEKÓW

Muzeum w krakowskim Ratuszu. Z Krakowa piszą nam: Na naszym rynku wznosi się, jak wiadomo, wieża ratuszowa, jedyna pozostałość po zburzonym w r. 1820 przepięknym ratuszu. Jest to zabytek gotycki z końca wieku XIV, przerabiany później po pożarach i uszkodzeniach. Wieżę skończono restaurować i teraz Muzeum Narodowe otwarło w niej swój szósty oddział, mieszczący zabytki rzeźby średniowiecznej z Chrystusem w Ogrójcu, dłuta Wita Stosza, na czele, dalej dwa anioły Jana Padovano z wieku XV, wiele rzeźb ze szkoły Stosza, herby ziem dawnej Rplitej itd. itd. Muzeum zajęło zarówno parter jak pierwsze piętro wieży, mieści oryginały i odlewy z oryginałów. Miastu naszemu przybyła nowa atrakcja. (kp)

VARIA

Produkcja wydawnicza we Włoszech. Czytelnictwo i produkcja wydawnicza we Włoszech rozwija się z roku na rok coraz lepiej. W roku 1926 liczba nowych wydań w dziedzinie literatury nieperjodycznych wyniosła 5873 tytułów. Lata następne przyniosły zwiększenie się tych cyfr. Ostatnio wzrosła również liczba tłumaczeń z języka włoskiego. W roku 1926 tłumaczeń takich zanotowano 582. Najwięcej książek włoskich tłumaczy się na języki: francuski, niemiecki i angielski. Również oryginalne dzieła włoskie poczynają jedyną siebie zbytnie nietylko w Hiszpanji i krajach łacińskich Ameryki Południowej, ale i na zachodzie Europy. Znamienna jest rzecz, że wielkie nakłady posiadają we Włoszech nie tylko powieści, ale i książki naukowe, a nawet poezje. Ten rozwój włoskiej produkcji wydawniczej łączy się z energiczną akcją rządową, kładącą bardzo silny nacisk na propagandę wydawnictw krajowych. (j. k.)

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Pochwała eksporterów

Pobliskość terenów wystawowych wywiera na piszącego te słowa specyficzny swój wpływ: nakłania ku rozważaniom retrospektywnym. W szczególności, gdy wyczytaliśmy wiadomość o bilansie obrotu handlowego z zagranicą w m. kwietniu r. b. i gdy wiadomość tę przepuściliśmy przez filtr wspomnień — doszliśmy do pewnych pocieszających wniosków, o których zamierzamy dzisiaj napisać.

Odnosimy wrażenie — a, zdaje się, nie jest ono mylne, — że zagadnienie bilansu naszego handlu zagranicznego, t. j. przewagi importu nad eksportem jest w bardzo poważnej, może najpoważniejszej, mierze uzależnione od kwestji naszej kultury handlowej. Musimy sobie uświadomić, że przez ostatnie półtora wieku, wtemczas kiedy wszyscy nasi sąsiedzi przechodzili szkołę międzynarodowego handlu, gospodarkę polską było zupełnie poza obrębem tych zainteresowań. Narodowy polski import i eksport nie istniał; skomplikowane zagadnienia polityki handlowej rozwiązywane były bez naszego współudziału; rosnąca w innych państwach warstwa kupiectwa eksportowego, nabierająca coraz większego doświadczenia i kształcąca się coraz biegłej w sztuce światowego handlu, nie mogła się u nas rozwinąć.

Tak nas zastała niepodległość. Jeżeli teraz jest tak często mowa o przykrych, niejednokrotnie bolesnych trudnościach, na jakie napotykały się aktywniejsze wysiłki, zmierzające ku wyjściu z polskim towarem na międzynarodową arenę, to tkwią one w tych przyczynach i tu znajdują wytlumaczenie. Jesteśmy dopiero w początku drogi, którą inni już dawno przebyli.

Mimo to — jakże daleką jest droga, jaką przebyliśmy w ubiegłym dziesięcioleciu! Wprawdzie wciąż jeszcze, i to w znacznej mierze, posługujemy się obcym pośrednictwem w handlu zagranicznym, jednak ileż to nawiązaaliśmy nowych, bezpośrednich stosunków z odbiorcami zachodnio-europejskimi, bałkańskimi i bałtyckimi! Wydaje nam się uzasadnione twierdzenie, że jak na skromne nasze siły, jak na silną konkurencję, jaką spotykamy na rynkach światowych, uczyniliśmy wiele dla aktywizacji bilansu handlowego.

I to nam dodaje otuchy, że uda się nam zmodernizować metody wywozowe, że uda nam się wyszkolić kadry eksporterów i — koniec, końcem — uda nam się wzmocnić wywóz do rozmiarów, jakie warunki przyrodzone Polski uzasadniają.

Krótkie informacje gospodarcze

— Grupa pomorskich eksporterów drzewnych rozpoczęła rokowania około utworzenia syndykatu eksportowego drzewa z kapitałem 30 do 50 tys. f. szter., w celu racjonalnego eksportu prywatnego.

— W Pradze odbyło się 15 maja uroczyste otwarcie dorocznego wystawy rolniczej w obecności przedstawicieli rządu i korpusu dyplomatycznego. Na wystawie reprezentowane jest całe rolnictwo czeskosłowackie.

— Z początkiem czerwca ukończył się w Włocławku Izba rzemieślnicza, obejmująca działalnością teren województwa warszawskiego.

— Jak wynika z danych statystycznych produkcja węgla w wielkich ośrodkach węglowych po zlikwidowaniu strejku angielskiego zmalała, gdy tymczasem w państwach mniejszych produkcja podnosi się z roku na rok.

— „Prager Presse“ donosi, że zakłady Skody zamierzają zająć się budową dróg w Czechosłowacji. Tymczasowo prace te miałyby objąć 1000 km. dróg, prace odbywałyby się etapami w ciągu 5-ciu lat.

— Ogólna suma podatków państwowych i komunalnych na Łotwie wynosi w r. bież. 170 milj. latów. Ogólna suma dochodów państwowych wynosi 900 milj. latów.

— W Rydze odbył się w tych dniach przetarg na dostawę węgla dla łotewskich kolei państwowych. Jeden z koncernów górnośląskich otrzymał zamówienie na 100 000 tonn węgla.

— W Czernowcach (w Rumunii) powstała polska firma handlowa „Dom agentów i komisowy Poleksport“, której działalność ma polegać na ułatwianiu eksportu z Polski do Rumunii.

— Informacje pierwotne o odkryciu nowych źródeł naftowych na Uralu o bardzo obfitym wytrysku ropy okazują się przesadne. Analiza wykazała, że z powodu wielkiej zawartości związków siarkowych, eksploatacja nie opłacałaby się.

O kredyty dla zachodnio-polskiego tartacznictwa

Brak elastycznych form kredytu powstały w związku z zmianą stosunków na rynku pieniężnym spowodował, że przemysł tartaczny Wielkopolski i Pomorza nie korzysta z pomocy instytucji, powołanych do zaopatrywania życia gospodarczego w kredyty. Powagę zagadnienia finansowania potrzeb tartacznictwa pogłębia ta okoliczność, że w odbiorze wyrobów przemysłu drzewnego zach. Polsk wzrosło ostatnio znaczenie rynku krajowego, który jak wiadomo, płaci niemal wyłącznie weksłami. To też projekt o zastawie kredytowym na drzewie, od kilku lat pozostający niestety tylko na papierze przedstawia dla zachodnio-polskiego tartacznictwa znaczenie bardzo ważne, gdyż wprowadzenie go w życie usunie na dalszy plan niebezpieczeństwo zupełnego wyczerpania sił rozwojowych tej dziedziny. Wspomniany projekt podobno ma wejść na drogę ustawodawczą podczas czerwcowej sesji sejmowej. Życzyć należy, aby ustawa ta ujrzała światło dzienne jeszcze w letnich miesiącach, w okresie transportu materiałów, co może tartacznictwu oddać poważne usługi.

Finansowania drogą zastawu na ruchomościach podjął się Bank Gospodarstwa Kraj. na zasadach następujących. Kredyt będzie udzielany w formie pożyczki terminowej na podstawie pisemnego oszacowania zastawu się mającego drzewa, dokonanego przez odpowiednich fachowców — rzeczoznawców banku, do wysokości nie więcej 50 proc. wartości szacunkowej. Kredyt będzie oprocentowany na 2 proc. powyżej stopy dyskontowej Banku Polskiego oraz udzielany na okres 3 mies. ewtl. przyrzeczeniem prolongaty. Akcją tą zainteresował się również Polski Bank Handlowy w Poznaniu, zamierzając współdziałać z B. G. K. w formie pośrednictwa w pożyczkach kredytowych.

Niezależnie od tego obie instytucje mogłyby zaspokajać potrzeby finansowe zachodnio-polskiego tartacznictwa na podstawie weksli, zaopatrzonej dwoma podpisami i zabezpieczonych hipotecznie. W tym wypadku Związek Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu ma żyrować weksle swych członków biorąc przez to na siebie moralną odpowiedzialność przed bankiem za członków, korzystających z kredytu. Organizacja akcji finansowej nie jest zatem pozbawiona charakteru realnej pomocy, o którą od dawna kołaczą sfery zainteresowane. Stwierdzić należy, iż dostosowanie przyjętych form kredytu do specyficznych wymogów przemysłu drzewnego było połączone z poważnymi trudnościami i tylko zawdzięczając usilnej pracy organizacji drzewnych, zespolonych w Radzie Naczelnej, ustalono zasady, które w granicach obowiązujących przepisów kodeksu cywilnego i postanowień statutu B. G. K. nagięto do formy organizowanej pomocy kredytowej do właściwych warunków produkcji przemysłu drzewnego.

Jednak zapowiedzi i obietnice dotąd nie zrealizowano, pomijając sporadyczne i zresztą drobne operacje kredytowe. Rzecz jasna, że zastrzyki finansowe nie są w stanie powstrzymać rozwoju sytuacji w kierunku, budzącym największe obawy. Chodzi bowiem o to, że wskutek niedomagań wywołanych brakiem kapitałów obrotowych, co szczególnie pogłębiła recesja koniunktury, przy zakupach surowca i łącznie z tem powstałej konieczności współzawodnictwa z firmami, zakupującymi surowiec dla Niemiec, zachodnio-polski przemysł tartaczny nie może zaopatrywać się w drewno lepszych gatunków, gdyż zdolność płatnicza obcych, zazwyczaj żydowskich firm jest wyższą, przez co tym ostatnim przypada w udziale bardziej wartościowy surowiec. Jeżeli skądinąd tartaczników naszych spotykają zarzuty odnośnie niskiej jakości produkcji, wywożonej na rynki zagraniczne lub lokowanej w kraju, to punkt ciężkości tego stanu rzeczy leży bez wątpienia w fakcie wykupywania przez Niemców drewna okrągłego doborowych gatunków.

Pozbawiony realnej możliwości uiszczania rat, przypadających z tytułu kupionego w lasach państwowych surowca, tartacznik staje wobec alternatywy albo ponieść skutki prawne,

wynikające z niedotrzymania zobowiązań (kary konwencjonalne), lub też prosić o rozłożenie zapłaty na dłuższe raty, których termin przypadłby na przypuszczalny okres sprzedaży wyrobionych materiałów, czego niestety dosyć często się nie uwzględnia. Zasadniczo tutejsze dyrekcje lasów państwowych kredytują należność za nabyty surowiec na okres 6—9 mies., t. zn., że ostatnia rata przypada na koniec tego terminu, przytem z ulg tych mogą korzystać przemysłowcy, składający wymagane gwarancje bankowe. Co się tyczy gwarancji hipotecznych, to są one przyjmowane od przemysłowców, którzy w poprzednim sezonie uiszcili w oznaczonym terminie należne sumy, wzgl. dali wyraz lojalnego stosunku do skarbu państwa, uzyskując prolongatę spłat na podstawie złożonych uzasadnionych wniosków przed terminem płatności. Na skutek porozumienia poznańskiego Związku z dyrekcją miejscowego oddziału B. G. K. instytucja ta będzie udzielać potrzebnych gwarancji członkom, polecanym przez Związek. Jeżeli uprzytomnić sobie dotychczasowe, nie zawsze skuteczne zabiegi o uzyskanie odnośnych gwarancji w bankach prywatnych oraz uciążliwe warunki ich udzielania, to stanowisko B. G. K. w tym względzie znacznie zmniejsza trudności w załatwianiu spraw, związanych z kredytowaniem należności za surowiec, kupiony w lasach państwowych. Jeśli B. G. K. w tym kierunku ujawnił dobrą wolę, to znowu z strony zainteresowanych nie widać wyraźnej chęci korzystania z tych ułatwień. Brak wydanej pomocy finansowej dla drzewnictwa kresów zachodnich odbija się ujemnie na naszym bilansie handlowym. Przemysłowcy, bowiem pozbawieni środków, niezbędnych do przeróbki drewna, niejednokrotnie muszą rezygnować z dalszych faz uszlachetnienia, sprzedając zagranicznym odbiorcom towar, albo nie kompletując wyrobionego lub wręcz surowca, tylko dlatego, żeby wczas uiszczyć szereg świadczeń na rzecz skarbu oraz amortyzować inne zobowiązania. Ten stan rzeczy wyrażał się również dosadnie w zmniejszeniu się ilości zatrudnionych robotników w przemyśle tartaczny Wielkopolski i Pomorza. Tartacznictwo, upośledzone pod względem źródeł kredytowych, a tem samem, nie posiadające kapitałów obrotowych, które pozwoliłyby na sprzedaż towaru cifa zagraniczne porty odbiorcze, a choćby tylko fob Gdańsk, jest pozbawione możliwości wystąpienia z śmielszą inicjatywą, zmierzającą do bezpośredniego dotarcia na rynki zagraniczne w celu należytego wykorzystania tam pomyślniej koniunktury gospodarczej. Wskutek niemocy finansowej rozwój naszego eksportu drzewnego uzależnia się w niepokojącym stopniu od nastroju rynku zachodniego sąsiada, czego najlepszym dowodem jest fakt, że z chwilą ograniczenia rozmiarów akcji budowlanej w Niemczech, zagraniczny handel drzewny Polski uległ poważnemu zmniejszeniu.

Powyższe momenty chyba niedwuznacznie przemawiają za potrzebą natychmiastowej realizacji projektów i planów pomocy kredytowej dla zachodnio-polskiego przemysłu tartaczno-

S. K.

Zjazd ekonomistów polskich

Przypominamy, że obrady Zjazdu Ekonomistów Polskich odbywać się będą w sali 17 (Lubrańskiego) Uniwersytetu Poznańskiego.

Otwarcie nastąpi jutro, dnia 24 maja o godz. 10 rano, poczem będą wygłoszone referaty o zagadnieniu kształcenia ekonomicznego. Dalszy ciąg obrad o godzinie 16.

Wieczorem tegoż dnia poznańskie organizacje gospodarcze urządzią raut dla członków Zjazdu w Białej Sali Bazaru, który rozpocznie się o godz. 21.

Drugi dzień obrad poświęcony jest zagadnieniu koniunktur gospodarczych; początek o godz. 10 rano.

Trzeci dzień Zjazdu, niedziela, dnia 26 b. m., będzie miał za przedmiot obrad zagadnienie racjonalizacji i kartelizacji; początek o godz. 10 i 16.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Ważne rozporządzenie.** „Dziennik Ustaw“ nr. 32 zawiera między innemi rozporządzenie min. przemysłu i handlu, wydane w porozumieniu z ministrami spraw wojskowych, skarbu, spraw wewnętrznych, komunikacji, robót publicznych o ulgach dla rozmaitych przedsiębiorstw przemysłowych i komunikacyjnych. Rozporządzenie zawiera szczegółowe wyliczenie przedsiębiorstw, korzystających z ulg. W nr. 33 „Dziennika Ustaw“ znajduje się rozporządzenie min. skarbu z dn. 10 maja o ustanowieniu cennika detalicznej sprzedaży niektórych wyrobów tytoniowych.

(k) **Eksport słoniny wędzonej i kiszek** do Belgji. Jedną z poważniejszych firm belgijskich sprowadziła z Polski kilka transportów słoniny i szynki. Towar został natychmiast rozbity; jakoś jego była zadawalająca i odpowiadała upodobaniom rynku belgijskiego, jedynie sposób krajania słoniny wymaga przystosowania do zwyczajów, przyjętych w Belgji, a wówczas będzie można uzyskać za ten towar wyższe ceny.

(k) **Stala komunikacja okrętowa Gdynia — Stany Zj.** Dn. 11 kwietnia rb. została zawarta jedna umowa między min. przemysłu i handlu, a w dwa dni później druga umowa, dopełniająca pierwszą, przez min. komunikacji z amerykańskim Tow. okrętowym „American Scantic Lines“ w sprawie stałej komunikacji pomiędzy Polską a Stanami Zjedn. przez Gdynię. Na podstawie tych umów Tow. „American Scantic Line“ podjęło się uruchomić dla przewozu pomiędzy Polską a S. Z. A. P. ładunków a również i pasażerów, 9 swoich statków, które będą wychodziły według zgóry ustalonego rozkładu jazdy co dwa tygodnie z Gdyni i z New Yorku i będą kursowały według marszruty: New York — Kopenhaga — Gdynia — Sztokholm — Helsingsfors — Gdynia i New York. Poza tem będzie opracowana i wprowadzona w życie dla przewozu ładunków pomiędzy Polską a S. Z. A. P. specjalna bezpośrednia lądowo-morska taryfa, na podstawie której można będzie nadawać ładunki tak z pewnych stacji polskich kolei państwowych wprost do pewnych miast S. Z. A. P., jak również i w kierunku odwrotnym za jednym bezpośrednim dokumentem przewozowym, co ogromnie ułatwi i ożywi przewozy ładunków pomiędzy Polską a S. Z. A. P. tembardziej, że te dokumenty będą posiadały prawo indosamentu i wobec tego uregulowanie rachunków pomiędzy nadawcą i odbiorcą ładunku będzie również znacznie ułatwione. Tow. „American Scantic Line“ już otworzyło swoje biuro w Warszawie, czasowo pod adresem „Ulen et Co.“ Al. Ujazdowskie 37 i już dnia 9 maja New York opuścił pierwszy statek tego Tow. „Schenectady“ z przeznaczeniem do Gdyni, który wiezie ładunki dla Polski i zawinie do Gdyni dnia 24 maja rb.

(k) **„Bławat Polski“ Tow. Akc. w Poznaniu.** Zwyczajne walne zebranie akcjonariuszów odbyło się dnia 17. bm. pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Władysława Berkana. Sprawozdanie, bilans oraz rach. zysków i strat przedstawił p. dyr. Antoni Marweg, zaznaczając, że firma w roku obrachunkowym 1928 postępowala naprzód i mimo ciężkiej konkurencji na rynku obrotu swoje powiększyła. Działalność dałaby jeszcze lepsze rezultaty, gdyby nie olbrzymie podatki i świadczenia socjalne, które pochłonęły przeszło 5%. Ogólny obrót na wszystkich kontaktach po jednej stronie księgi wynosił 9 153 733,20 zł. Całą sumę powstałą z prerachowania walne zebranie w dniu 31 grudnia 1928 r. uchwaliło przepisać na fundusz rezerwy. Suma bilansowa po obydwu stronach wynosi 1 235 347,77, rachunek zysków i strat zamyka się sumą 326 877,25 zł. Czysty zysk w wysokości 18 506,74 zł wydzielono w myśl propozycji, tak, że na dywidendę przypada 4%. Walne zebranie przyjęło bilans i udzieliło prawno-pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Zarząd stanowi p. Antoni Marweg.

Z ZAGRANICY

(z) **O podniesienie niemieckich stawek celnych na mięso i bydło.** Trzy organizacje włościańskie, nie należące do bloku rządowego, zgłosiły w Reichstagu wnioski, żądające podwyższenia stawek celnych na bydło, nierogaciznę i mięso, zaostreżenia ustaw dotyczących importu mięsa i rozszerzenia postanowień weterynaryjno-policyjnych. Wnioski te podpisane zostały przez partję niemiecko-narodową, chrześc.-narodową partję chłopską i niemiecką partję chłopską (t. zw. grupę Fehra). Prasa nacjonalistyczna podając dosłowne teksty projektów, żądających m. in. podwyższenia cła za nierogaciznę, do 56 mk. od centnara mtr. żywej wagi podnosi, że poraż pierwszy wystąpił na terenie parlamentarnym jednolity front wszystkich organizacji włościańskich, aczkolwiek bowiem, jak twierdzą dzienniki prawnicowe, organizacja włościańska centrwa nie podpisała wniosku, to uczyniła to ona jednak tylko ze względów koalicyjnych. „Börsen Ztg.“ podkreśla, że koła rolnicze centrwa nie tylko zapewniły, że poprą wnioski tych organizacji chłopskich prawnicowych, lecz także będą brały udział w naradach pomiędzy przywódcami chłopskich organizacji.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

Przechadzki po P. W. K.

Tereny „E”

Na największe masy zwiedzających wystawę najbardziej przyciągają działające tereny „E”. Obok ciekawych pokazów znajdzie tam gość wystawowy i miejsce do spaceru po pięknych alejach rozrywkę w dancingu, czy „wesole miasteczko”, czy też odpoczynek na tarasie jednej z licznych kawiarni.

Samych pawilonów znajduje się na tych najrozleglejszych terenach wystawowych z górą sześćdziesiąt. Cechuje je niezwykła różnorodność i oryginalność pomysłów, co przyczynia się do urozmaicenia perspektywy terenów. Znajdziemy tam zarówno świątynię dorycką, jaką jest pawilon Państwowego Banku Rolnego, jak i śmiało rzucone płaszczyzny ultranowoczesnego pawilonu fabryk nawozów sztucznych. Aby zorientować się lepiej w materiale, jaki mamy przed sobą, należy jednak zacząć zwiedzanie od głównego wejścia i dominującej nad wystawą wieży obserwacyjnej.

Tuż przy wejściu widzimy efektowny pawilon związku polskich fabryk portland-cementu, oraz zgrupowany dookoła niego pokaz zastosowania cementu i jego przetworów do celów praktycznych, jak budowy dróg, budownictwie etc. w połączeniu z wystawą maszyn, używanych w tym przemyśle.

W dalszym ciągu oglądamy pawilon ceramiki budowlanej, w którym wyróżnia się kilka efektownych stoisk.

W dawnych budynkach szkoły powszechnej umieszczono wystawę sztuki ludowej, galanterji i zabawkarstwa. Widz przekonuje się naocznie, że polscy wytwórcy zabawek pod względem pomysłów nie ustępują zagranicy, pod względem gustu często ją przewyższają.

Ważny i obszernie reprezentowany dział wystawy stanowi przemysł spożywczy, umieszczony we wielkiej hali specjalnej. Sensację budzi tam w ruchu będąca chłodnia, wykonana przez hutę Zgody. Znekana upałem publiczność patrzy z zazdrością przez szyby, jak termometr wewnątrz wskazuje 10 stopni C. poniżej zera.

Prócz tego szereg firm wystawił własne pawilony, które wykazują wielką różnorodność pomysłów. Są to przede wszystkim fabryki cukru wzgl. spirytualji. Również wolne miasto Gdańsk wystąpiło z własnym pawilonem spożywczym. Korzystnie wyróżnia się na terenie pawilonik fabryki biszkoptów „Wuka”, którego reprodukcję podala prawie cała prasa polska.

Z własnymi pawilonami wystąpiły również przemysły: ziemniaczany, browarniczy i cukrowniczy. Wystawę maszyn rolniczych umieszczono częściowo na obszernym placu pod gołym niebem, częściowo zaś — szczególnie bardziej precyzyjne maszyny — w oddzielnej hali. Wystawa ta prezentuje się bardzo okazale i odpowiada znaczeniu tego przemysłu w kraju tak wybitnie rolniczym, jak Polska. Wszystkie prawie poważniejsze fabryki tego działu są tu reprezentowane.

Doskonale przedstawia się jakościowo (choć ilościowo skromnie) wystawa polskiego meblarstwa, umieszczona w wielkich rozmiarach hali specjalnej. Na pierwszy plan wysuwa się tam wytworona amfilada gustownych wnętrz firmy Nowakowski i Synowie.

Wystawę rolnictwa, stanowiącą podstawę omawianych terenów P. W. K., umieszczono w szeregu mniejszych i większych hal i pawilonów, wystawionych już to przez państwowe urzędy, związane z rolnictwem, już to przez instytucje samorządowe czy prywatne. Prócz tego wzdłuż głównej alei umieszczono szereg plastycznych modeli porównawczo-statystycznych, w formie t. zw. „akcentów”.

W pawilonie organizacji rolniczej zobrażowano w sposób celowy i systematyczny całokształt prac wszystkich organizacji rolniczych oraz izb rolniczych trzech zachodnich województw. Widzimy również pokaz naukowej organizacji w rolnictwie i badań nad obciążeniem rolnictwa podatkami i świadczeniami socjalnymi, zorganizowanej przez instytut naukowych organizacji oraz muzeum przemysłu i handlu w Warszawie.

W wielkim pawilonie produkcji roślinnej oglądamy zobrażowaną hodowlę i selekcję roślin uprawnych, spożywczych, przemysłowych, technicznych, pastewnych i lekarskich.

Pawilon doświadczeń rolniczych unaocznia nam zdobyte naukowe związki doświadczeń rolniczych w Polsce.

Ciekawa jest wystawa melioracji i

Fragment terenów zachodnich, w głębi „wesole miasteczko”.

drenów, umieszczona we własnym pawilonie, oraz pod gołym niebem.

Państwowy instytut meteorologiczny wystawia mapy klimatyczne Polski, narzędzia pomiarowe oraz kompletną stację meteorologiczną.

W pawilonie łowiectwa oglądamy imponującą kolekcję trofeów myśliwskich oraz szereg okazów starej broni, między innymi strzelbę myśliwską króla Stanisława Augusta.

Wszedłszy do pawilonu leśnictwa, zapoznajemy się ze stanem zalesienia Polski, rodzajami użytkowania drzewa oraz sposobami walki ze szkodnikami leśnymi.

Firma drzewna Glesinger wystawiła własny pawilon z rzadkiego dziś już drzewa — limby.

W wytwornym pałacyku związku ziemian widzimy statystyki, dotyczące wielkiej własności i stosunków socjalnych na wsi.

W nastrojowym dworcu ziemianek i włościanek oglądamy bogaty pokaz pracy naszych ziemianek i włościanek, oraz interesujące fotografie wnętrz polskich dworów.

We wspomnianym już okazałym pawilonie fabryk nawozów sztucznych, oglądamy doniosłe skutki racjonalnego używania nawozów sztucznych w rolnictwie.

W szeregu zabudowań przedstawiono racjonalne gospodarstwo hodowlane. Ogólny zachwyt budzi stajnia koni arabskich pół krwi, hrabiego Kwileckiego z Dobrojewy. W pawilonie mleczarstwa i jajczarstwa demonstrowano racjonalną przeróbkę nabiału oraz obfitą prasę fachową.

Pawilon produkcji zwierzęcej zawiera ciekawe wykresy tego działu oraz wystawę piśmiennictwa fachowego. W sąsiednim akwarjum urządzono pokaz polskich ryb słodkowodnych. W głębi terasów zbudowano halę dla pomieszczenia bydła w czasie pokazów specjalnych a dalej olbrzymią halę dla kongresów i zjazdów, mieszczącą 18 tysięcy ludzi.

Ministerstwa Reformy Rolnej i Rolnictwa przedstawiają we własnych pawilonach całokształt swej dziesięcioletniej pracy.

Ciekawym jest pawilon jedwabnictwa, gdzie demonstruje się przerób surowca na materję oraz wystawia gotowe produkty.

W dziale ogrodnictwa budzą zainteresowanie artystycznie uformowane gałęzie karłowatych drzewek owocowych.

W stylowym pawilonie Państwowego Banku Rolnego oglądamy wykresy obrazujące rozwój i formy kredytu, oraz modele osad wzorowych.

Za tym pawilonem znajduje się już arena z obszernymi trybunami, służą-

ca do imprez rozrywkowych, oraz do pokazów bydła.

Na tem kończy się oficjalna część terenów P. W. K. Dalej ciągnie się gwarne i roześmiane „wesole miasteczko”, odgródzone od reszty wystawy olbrzymim dancingiem, restauracjami, probierniami i paszteciarnią „Pod Twardowskim”.

Tutaj dąży większość zwiedzających, aby „odpocząć” po męczącym, bądź co bądź, zwiedzaniu wystawy, na górskiej kolejce czy innym „dzikim osie”.

Niezwykle efektownie przedstawia się wystawa wieczorem, gdy tonie w powodzi najróżnorodniejszych świateł i reklam.

Tak przedstawia się podczas pobieżnej przechadzki ostatnia część P. W. K. — teren „E”.

Masowe wycieczki szkolne

W dniu dzisiejszym rozpoczął się masowy ruch wycieczek szkolnych, przybywających do Poznania na zwiedzenie wystawy. Przybyło ponad 10 tysięcy działów szkolnej z okręgu poznańskiego. Większość działów pozostanie na terenach P. W. K. do wieczora i powróci po kilku dniach celem dalszego zwiedzenia Wystawy. Pozostała część uczniów pozostanie w Poznaniu przez dwa dni. Organizacją wycieczek, dostarczeniem kwater i wyżywieniem zajmuje się Komitet wystawowy przy kuratorjum poznańskiego okręgu szkolnego.

W ciągu maja wycieczki szkolne przybywać będą z okręgu poznańskiego; przez czerwiec i okres wakacyjny przyjeżdżać będą wycieczki, zorganizowane w pozostałych okręgach szkolnych całego kraju.

Przeciętna ilość działów szkolnej w ciągu całego okresu trwania wystawy obliczana jest na 4700 uczniów dziennie.

Przechowalnia dzieci

Dla tych, którzy są zmuszeni zabierać swe dzieci ze sobą, nie mając możliwości pozostawienia ich w domu, znajduje się na terenach Wystawy (pawilon nr. 34, obok gmachu Wychowania Fizycznego) t. zw. „Gospoda dla dzieci”. — Jest to przybytek pełen słońca, pogody i wesela.

Rodzice będą mogli z całym spokojem powierzać swe działki na kilka godzin, a nawet na całodzienny pobyt w „Gospodzie”, gdyż fachowa i wzorowa opieka nad nimi jest zapewniona, hygieny i czystości przestrzegana, ogródek i boisko sportowe tuż obok. Dzieci otrzymywać tam będą za minimalną opłatą odpowiedni posiłek

Zjazd bankowców

Ze względu na Powszechną Wystawę Krajową odbędzie się w Poznaniu od 30 maja do 2 czerwca b. r. w uroczystej formie ze współudziałem przedstawicieli władz i społeczeństwa VII. wszechpolski zjazd delegatów związku pracowników bankowych.

Związek zawodowy pracowników bankowych istniał już przed wojną i odgrywał w świecie pracującej inteligencji wybitną rolę.

W roku 1921 zjednoczyły się poszczególne związki bankowców, istniejące na terenie dawnych ziem zaborczych, w ogólnopolski związek zawodowy pracowników bankowych z siedzibą zarządu głównego w Warszawie, z oddziałami w wszystkich większych ośrodkach życia gospodarczego, jako instytucja ogólnopolska, działająca na zasadzie statutu, zatwierdzonego przez min. spraw wewnętrznych. Celem związku jest obrona interesów zawodowych pracowników bankowych, szerzenie oświaty zawodowej, niesienie samopomocy koleżeńskej.

Związek liczy obecnie w całej Polsce około 5 000 członków

Ulgę w Austrii dla jadących na wystawę

Każdy obywatel, zamieszkujący w Austrii, względnie udający się przez Austrię do Polski dla zwiedzenia Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu, zwolniony jest z opłaty wizy tranzytowej, o ile wykaze się poświadczeniem koleją P.W.K.

Ulgą ta jest poważna jeśli się zważy, że opłata wizy przejazdowej wynosi 14 szylingów.

Komunikacja lotnicza

Komunikacja codzienna oprócz niedziel:

Poznań — Warszawa odlot godz. 8.00 przylot 10.00. Poznań — Warszawa odlot godz. 17.00 przylot 19.00. Warszawa — Poznań odlot godz. 8.00, przylot 10.00. Warszawa — Poznań odlot godz. 17.00, przylot 19.00.

Od dnia 27. V. 29. Poznań — Katowice odlot godz. 16.15, przylot 18.45. Katowice — Poznań odlot godz. 8.00 przylot 10.30.

Od dnia 1. IV. 29. Poznań — Bydgoszcz odlot godz. 16.00, przylot 17.00. Bydgoszcz — Gdańsk odlot godz. 17.30, przylot 18.45. Gdańsk — Bydgoszcz odlot godz. 8.15, przylot 9.30. Bydgoszcz — Poznań odlot g. 10.00 przylot 11.00.

Woj. Komisja Turystyczna podaje do wiadomości, że zbiorowe wycieczki, zamierzające z okazji bytności na P. W. K. w Poznaniu, zwiedzić ciekawsze miejscowości, winny zgłosić się najmniej 48 g. naprzód w referacie wycieczkowym na głównym dworcu kolejowym w Poznaniu, o ile wycieczka ma być uskuteczniiona koleją, a o ile autobusem do Wielk. Zw. popierania turystyki w Poznaniu ul. Bukowska nr. 1.

Z życia Towarzystw

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu odbyło 13. b. m. u p. Jarockiego swe plenarne zebranie pod przewodnictwem prezesa p. J. Zabłockiego. Po przyjęciu dziesięciu nowych członków, przedstawił radny m. Poznania p. St. Libera w obszernym, godzinnym referacie budżet naszego miasta. Za piękny i aktualny referat podziękowano prelegentowi oklaskami. W dyskusji, którą zainicjował prezes p. Zabłocki, zabierali kolejno głos pp. Maliński, Czaplicki, Majchrzak, wiceprezes Piotrowski i w końcu odpowiedział jeszcze na niektóre szczegóły prelegent. Obszernym tematem dyskusji był powszechny głód mieszkaniowy i nadużywanie protekcji przy ew. uzyskaniu mieszkania.

Pod komunikatami zarządu omawiano wycieczkę do Gdyni. Ze względu na Powszechną Wystawę w Poznaniu, oraz liczne zjazdy z Wystawą połączone, uchwalono wycieczkę odłożyć do roku przyszłego.

Następne zebranie w dniu 27 maja będzie nadzwyczajnym walnem, na którym ma zostać dokonana zmiana ustaw Towarzystwa. Uchwalono również wycieczkę ranną i to w niedzielę, 9 czerwca, do Staroleki (ogród p. Kempf).

Po załatwieniu kilku drobniejszych spraw, solwował przewodniczący zebranie życzeniem „Wesołych Zielonych Świąt!” C. J.

Tylko do 24 b. m.!

Zgłoszenia do atrakcyjnego blegu na przelaj o puhar „Kurjera Poznańskiego”

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Milivoj Stojanow, stud. med., 27 l. Karol Krüger, robotnik, 34 l. Wisław Alojzy Tomczak, 3 l. Józefa Dopierała, z domu Bukiewiczówna, 66 l. Kazimierz Zaleski, oficer marynarki woj., 40 l. Aleksander Rosiak, 2 mies. Marcin Głogowski, 4 m. 1 dzień. Szczepan Zaremski, handlowiec, 26 l. Józef Rajski, 9 l. Eugenia Kurek, 1 r. 1 mies. 19 dni. Walerja Strakowska, z domu Henchen, wdowa, 60 l. Kazimierz Majcherek, uczeń szkolny, 9 l. Kazimiera Włodarska, z domu Szymanowska, 34 l. Marcin Wawrzyniak, inspektor celny, 40 l. Franciszka Czosnowska, krawcowa, 31 l. Edmund Drożdżewski, mistrz szewski, 61 l. Aniela Kijewska, krawcowa, 35 lat. Szymon Kucharski, sztukator, 65 l. Eustachy Pukacki, ślusarz, 42 l. Wiktorja Kaczmarkowa, z domu Pielonka, 65 l. Henryk Knese, drukarz, 75 l. Rafael Röhr, rolnik, 69 l. Cecylja Markiewiczowa, z domu Michalska, wdowa, 86 l.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **Stały abonent Jarocin.** Kolektury loterii państwowej, np. w Poznaniu St. Centowski, Al. Marcinkowski 5 i w Inowrocławiu Stefan Knast, księgarnia; w Ostrowie Bronisława Nerska, ul. Raszkowska 36. (K)

— **M. M. W Poznaniu 1 czerwca,** poza tem 15 czerwca. (K)

— **J. J. 27a.** Radzimy przedstawić sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw mieszkaniowych. (K)

— **P. P. St. W.** Nie mają wartości. (K)

— **K. S. Poznań.** Radzimy wnieść zażalenie do sądu. (K)

— **W. B. Skarbowa.** Ul. Badenich. (K)

— **N. N. Mroczka.** Karol Prausmüller, Poznań, ul. Piotra Wawrzyniaka 6. (K)

— **P. Langner.** Smogulecka wieś. Jeżeli Bank ów jest spółdzielnią, możliwe, iż wynik waloryzacji wkładu równa się zeru. — W sprawie ubez. pieczenia radzimy odczekać ratyfikacji układu waloryzacyjnego polsko-niem. z dnia 5. 7. 1928. (K)

— **K. S.** Radzimy przedstawić sprawę Urzędowi Pożyczek Państwowych, Warszawa, ul. Senatorska 29. (K)

— **P. Zygmunt Langner.** Internaty SS. Urszulanek ul. Sporna i p. Siemińskiej, ul. Ogrodowa. (K)

— **P. J. Buchwald.** Równowartość 500 w myśl rozporządzenia Prez. Rzpl. z 14. 5. 1924. Po uwzględnieniu wartości złotej (pełnej) należności, wyniesie ona 963,20 zł. i ewentualne odsetki. (K)

— **P. Stefan N.** Sprawa wynagrodzenia ucznia zależy od umowy; nauka może odbywać się także bezpłatnie. (K)

— **St. W. Poznań.** Radzimy przedstawić sprawę Urzędowi Rozjemczemu dla spraw mieszkaniowych. (K)

— **P. M. Z. Kotecki.** Radzimy zwrócić się do dyrekcji „Radja”. (K)

— **H. St.** Nie ma tego prawa. (K)

— **F. W.** Niemiecka ubezpieczalnia dla górnictwa, po niemiecku „Knappschafts verein”. (K)

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Tow. Młodzieży Polskiej im. Paderewskiego.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 23 bm. o godz. 19,30 w sali posiedzeń ks. ks. Zmartwychwstańców. Poza ważnymi sprawami ciekawy referat ks. Osńskiego.

— **Stow. Młodzieży Polsko-Kat. Poznań-Wilda.** Plenarne zebranie odbędzie się

dnia 24 bm. o godz. 19,30 w parafjalnej salce zebrań.

— **Polski Związek Zawodowy Stróżów i Portjerów Domowych** odwołuje zebranie, które odbyć się miało na Jeżycach dnia 25 bm. u p. Kasperkowej. Odbędzie się ono razem z członkami śródmieścia i Wildy w dniu 5 czerwca o godz. 19 w sali p. Grotowskiego, Dolna Wilda 71.

— **Tow. Przemysłowe na Ratajach.** Zebranie odbędzie się dnia 25 bm. o godz. 20 w lokalu posiedzeń p. Przybeckiego.

— **Tow. Przemysłowe „Jedność”** urządzi całodzienną wycieczkę do ogrodu p. Godurkiewicza (Szela) w dniu 26 bm. o godz. 6 rano. Lekcja śpiewu odbędzie się w dniu 24 bm. o godz. 20 w lokalu p. Ograbowicza, ul. Ślusarska 6.

— **Katolickie Tow. Rzemieślników Polskich.** Wycieczka popołudniowa odbędzie się dnia 26 bm. do ogrodu p. Bohna na Miasteczku.

— **Stow. Młodzieży Obywatelskiej parafji Archikatedralnej** urządzi dnia 26 bm. wycieczkę do ogrodu p. Wojciechowskiego na Zawady. Zbiórka o godz. 6 rano przed Domem Katolickim.

RADJO

Programy radjofoniczne

Piątek, dnia 24 maja 1929 r.

Poznań, (336 m) godz. 12.20 radjografja (syst. Fultona); **godz. 12.50** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); **godz. 13.00** sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; **godz. 13.05** koncert gramofonowy; **godz. 14.00** not. giełdy pien. i zboż.-towarowej i cen targ. Rzeźni miejskiej; **godz. 14.15** komunikaty gosp. roln. PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; **godz. 16.45** kurs elem. języka angielskiego (wykl. dr. Arend, lektor U. P.); **godz. 17.05** z cyklu odczytów misyjnych — odczyt p. t. „Z terenów misyjnych” (wygl. p. K. Kapitańczyk); **godz. 17.25** odczyt p. t. „Kana Galilejska i Genezaret” (wygl. X. Ignacy Posadzy); **godz. 17.55** koncert popularny

Olbrzymi 4-masztowy EMPIRE-MEDRANO CYRK obok Luna Parku

Codziennie 8,15 wiecz. olbrzymi Program lwy morskie, tygrysy, lwy, słonie, akrobaci, jockeje, woltżerki. Ogółem 20 numerów. W środy, soboty i niedziele 2 przedstawienia o godz. 4 pop. i 8,15 wiecz. Pw 10148/9-20,265/8

muzyki polskiej. Wykonawcy: Orkiestra reprezentacyjna 36 p. p. (dyr. Major Lidzki Siedziński (transmisja z Pawilonu P. W. K.) Program: 1) Chopin: Polonez As-dur, 2) Rund: Uwertura „Patria”, 3) Cymerman: Polskie kwiaty, 4) Moniuszko: Mazur z op. „Halka”, 5) Wronski: Marsz Góralski; **godz. 18.50** nadprogram; **godz. 19.15** odczyt z cyklu organiz. przez Kuratorium Okręgu Szkolnego p. t. „Jak powinna wyglądać postępową szkoła powszechna” (wygl. Inspektor szkolny p. Biliński); **godzina 19.40** „Silva rerum” (p. Bol. Busiakiewicz); **godz. 20.00** komunikaty P. W. K. (transmisja na wszystkie stacje polskie); **godz. 20.15** festiwal muzyki polskiej. Koncert symfoniczny (transmisja z Auli Uniwersytetu Poznańskiego na wszystkie stacje polskie). Wykonawcy: Orkiestra Filharmonii warszawskiej pod dyr. Jerzego Bojanowskiego i Stanisława Wiechowicza. Solistka: Ewa Bandrowska (śpiew), Program: 1) Perkowski: Balet, 2) Jerzy Fitelberg: Suita, 3) Maklakiewicz: Balet zbójnicki, 4) Wiechowicz: Chmiel, 5) Kassern: Koncert na głos sopranowy z orkiestrą; **godz. 22.15** sygnał czasu — komunikaty PAT; **godz. 22.30** muzyka taneczna z wiśniarni „Carlton”; **godz. 23.30** radjografja (syst. Fultona).

Luna Park

Poznańska 66. Telef. 66-86. Najweselejsze ustronie Poznania. Najnowsze atrakcje, orkiestra, restauracja. Fajerwerk. Otwarte do 12-tej w nocy.

Pw 10 101/2-21,27/282

RESTAURACJA

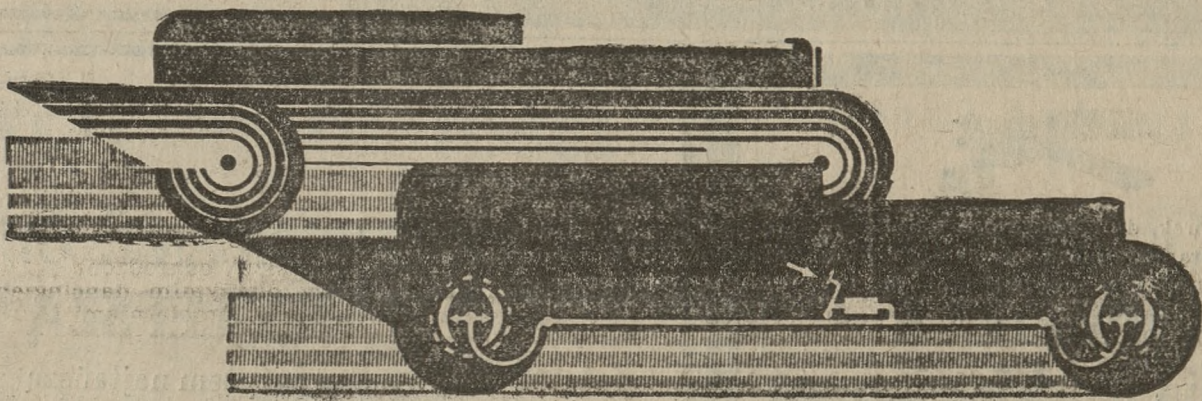
dobrze prosperująca jest do wydzierżawienia w centrum miasta Ostrowa od 1. VIII. 1929 r.

A. Wasielewska, Ostrow (Wlkp.) Stare-Targowisko nr. 3. ZW 16449

.... tylko dlatego, że ma podobny wygląd, przecież zwykłe palone zboże nie jest — kawą słodową! „Kawa słodowa” jeszcze daleko nie jest „Kathreiner Kawa Słodowa Kneippa”! Niech Pani się nie da złudzić i zawsze żąda Kawy Słodowej Kneippa!

Ta wprawdzie kosztuje nieco więcej — ale też ma wyśmienity smak i jest zdrowa! W treści — rzecz się mieści!

CHRYSLER'A

HAMULCE HYDRAULICZNE SAMOROZPIERAJĄCE.

Hamowanie działa równomiernie zarówno na wszystkie cztery koła jak i na każde z osobna — wszystkie cztery hamulce działają pod identycznym ciśnieniem.

Z chwilą naciśnięcia pedału hamulcowego w Chrysler'ze następuje przeniesienie siły nie przez sztangę lub linki posiadające zawsze pewien luz, lecz jak w prasie hydraulicznej przez nieściśliwy płyn, działający bezpośrednio na hamulce. Zastosowana siła zostaje w pełni zużytkowana i wzmożona. Działając natychmiast, niezawodnie, niesłychanie miękko, wyrównywa automatycznie ciśnienie na każdym z czterech dużych krytych bębnow oraz usuwa niebezpieczeństwo poślizgu i zarzucenia.

Już tylko nawet dla samych hamulców należy uważać Chrysler'a za wóz niezwykły. Po wypróbowaniu wozu osobiście stwierdzić można jakie wzbudza on zaufanie oraz jakie zadowolenie daje prowadzącemu.

SAM CHRYSLER POSIADA NASTĘPUJĄCE WŁAŚCIWOŚCI: SILVER-DOME — MOTOR O WYSOKIM CIŚNIENIU, IZOTERMICZNE INWALOWE MOSIKI TŁOKOWE, MOTOR NA GUMOWYCH PODKŁADACH, WAL KORBOWY NA SIĘDMU ŁOŻYSKACH Z PRZECIWWAGAMI, NEUTRALIZATOR BŁAGA, WENTYLACJĘ KARTERU, OCZYSZCZACZ ŚNĄGNO PRZESZ KARBURATOR POWIETRZA, FILTR DO OLIWY, FILTR DO BENZYNY, HYDRAULICZNE HAMULCE.

Trzy znakomite sześciocylindrowe modele Chrysler: Imperial, Chrysler '75', Chrysler '65' oraz czterocylindrowy Plymouth. Wezy Chrysler'a wszelkich rodzajów i any. Obejrzycie modek w przedstawiciel. Ządajcie katalogów i warunków kupna.

GENERALNA REPREZENTACJA NA POLSKĘ I.W.M. GDAŃSK — „AUTO-KONCERN” WARSZAWA — SALON WYSTAWOWY: WILCZA 9-A, TEL. 123-27 — BIURO: WIERZBOWA 8, TEL. 123-129

Chrysler Motors Detroit Michigan

zw 10151

Dziś rano o godz. 6.30 zmarła nagle, opatrzona Olejami św., nasza najdroższa matka, nasza najukochańsza babcia i ciocia, s. p.

z Janowskich

Marcjanna Kwiatkowska

w 66 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 24 maja r. b., o godz. 5 po południu z domu żałoby przy ulicy Gimnazjalnej 20 na stary cmentarz.

Nabożeństwo żałobne nazajutrz o godz. 9.

W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci, wnuki i rodzina.

Ostrów, dnia 21 maja 1929.

dw 6159

Dbajcie
o swoje zdrowie!

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola“ (z marką „Kogut“) są stosowane przy chorobach: żołądka, kiszek, obstrukcji i kamieni żółciowych.

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola“

są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko nadmiernej otyłości.

zw 8858

Garnitur

Plugów Parowych

„Heucke'go 20 K.“, w dobrym stanie, gotów natychmiast do użytku, sprzedam z wszelkimi przyborami za złotych 16 000,—

J. PAPROTNY

Fabryka Maszyn Rolniczych — Mogilno

Telefon 39.

nw 10 445

Wróciłem z podróży

Dr. med. Glabisz

choroby uszu, nosa i gardła
Poznań, ulica Fredry nr. 12.

PW 10581-21 248

Kokosy i Manila

K. Kużaj

27 Grudnia 9

K.K.

P.

PW 6380/80-0-0547 i 0539

Na raty

miesięcznie
18 zł.

pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński

Poznań

Al. Marcinkowskiego 5.

bpw 8595-96

Gablotki wystawowe

t. j. 5 stołów 200 x 65
cm. z oszklonemi gablotkami 10 stołów
100x65 cm. jak wyżej
— zupełnie nowe zaraz do sprzedania.

Zgłoszenia telefonem
13-65 albo 74-30.

zw 16412

We wtorek, dnia 21 maja r. b., zmarła, opatrzona Sakramentami św., w 87 roku życia, nasza była długoletnia roznośicielka, s. p.

z Michalskich

Cecylja Markiewiczowa

Niech odpoczywa w pokoju! zw 16 441/2

Pogrzeb odbędzie się w piątek, 24 b. m., o godzinie 5 po południu, z domu żałoby, ul. Zwierzyńska 18, na cmentarz parafialny w Jeżycach.

Wydawnictwa Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu
Kurjer Poznański — Orędownik Wielkopolski

Msza św.

w pierwszą rocznicę śmierci, za spokój duszy
s. p. brata naszego zw 16 446

Gustawa Szodrskiego

odprawi się w poniedziałek, 27 b. m., o godz. 8.30,
w kościele św. Marcina w Poznaniu.

Rodzeństwo.

BEZSPRZECZNIE OBECNIE

NAJLEPSZĄ

a przytem najtańszą

BATERJĄ ANODOWĄ

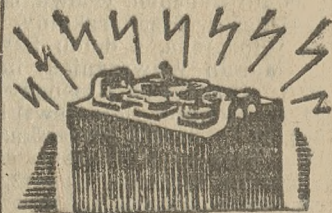
jest

AMMON

W dowód tego wysyłamy prawie każdemu baterję na otwarty rachunek płatny po przekonaniu się.

nw 10469

„TĘCZA“ Zakłady Przem. Handlowe
Kraków, Czarnowiejska 72-74

BATERJE

i pierwszorzędne
akumulatory

Nie będziesz słyszał żadnych
[skarg,
Policzanie wejdzie ci na kark,
Gdy weźmiesz do auta swego
Akumulator od MASKEGO.

„Ładownia Akumulatorów“

ulica Dąbrowskiego 32.

Telefon 75-25. nw 10439

Sypialnię

dębową z 2 lustrami
bardzo dobrze utrzymaną
sprzedam.

Marsz. Focha 78

I lewo (daw. Łazarska 2)

11-1 i 5-7.

rw 4991

Dr. Gustaw Zaremba

z Poznania

były prymarjusz szpitala

ordynuje jak dawniej w Krynicy, willa Wisła,
w chorobach kobiecych i wewnętrznych. zw 15826

Najlepsze i prawdziwe soki owocowe

Malinowy i Wiśniowy

gotowany tylko na czystym macierzystym
soku i białem cukrze poleca firma:

WŁ. SIERADZON, Poznań, ul. Długa 14.

Hurt. win i wytwornia soków.

Pw 10444-54, 808

Motor elektryczny

300 amp. 110 volt, stały prąd, fabrykat A. E. G.
Berlin oraz 150 mtr. kabla 120² sprzeda

Młyn Ziemiański, Poznań

Podgórna 10.

zw 16454

Nadzwyczajna okazja.

Samochód-Limuzyna

N. A. G. 10/30 HP., 4-cyl., 6-osobowy, wspaniały wygląd,
w dobrym stanie, zużywa benzyny na 100 km tylko 12 litr.,
stanowiący wobec tego dla wypożyczalni samochodowych
pewną i wydajną egzystencję, z powodu okoliczności, natychmiast
bardzo korzystnie do oddania. Upraszamy o nieobowiązujące obejrzenie.
dp 6134

Majętność SŁUPIA WIELKA, pow. Środa.

Dla Panów Gastronomów

ubrania czarne zawodowe, także dla piko-
kolo, czarne marynarki alpagowe 20 zł.

EDMUND RYCHTER

Poznań, Fr. Ratajczaka 2, ul. Wrocławska 14 i 15,
gdzie proszę zwracać na firmę

Pw 9793-18218

Sklepy w Toruniu

10 metr. frontu w najruchliwszej ulicy tuż przy Rynku Staromiejskim, z obszernymi składnicami, piwnicami, wjazdem, garażem, nadające się na każde przedsiębiorstwo, wraz z 4 pokojowym mieszkaniem, od zaraz do wydzierżawienia wprost od właściciela. Zgłoszenia tylko poważnych firm pod zw 16405

W wyniku doświadczeń ekspertów f-y Tatra-Śnieg z masami śniegu Tatr polskich, rozpoczęto z dniem 22 maja r. b. fabrykację

„TATRA-ŚNIEGU“

jako środek odżywczy i orzeźwiający z najszlachetniejszej śmietany i czekolady. Tatra-Śnieg sprzedawany będzie na terenach P. W. K. oraz najruchliwszych ośrodkach miasta Poznania przez chłopców biało umundurowanych. Wyrób własny krajowy. Kto Tatra-Śnieg raz spróbuje ten się w nim zakocha.

Pw 10 591-21.247

W mieście czy na wsi, w każdej porze roku Buick jest niezawodnym i najwygodniejszym środkiem lokomocji

Od lat 25 Buick jest ulubionym samochodem wybitnych osobistości

Nieźrównany dla celów reprezentacyjnych i turystycznych

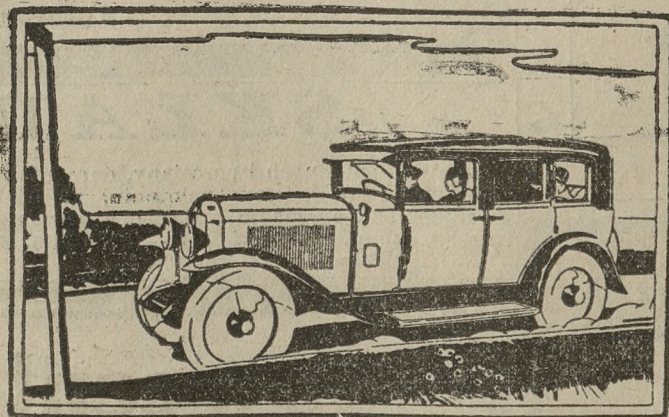
Osiągnięcie 120 kilometrów na godzinę na otwartej szosie, jak również najwolniejsza jazda wśród skomplikowanego ruchu ulicznego dla Buicka nie przedstawia żadnych trudności. Dzięki 6-cylindrowemu silnikowi, którego moc zwiększono 17%, posiada on olbrzymi zapas energii potencjalnej, umożliwiającej poza rozwinięciem olbrzymiej szybkości, przewyższanie z największą łatwością, bez zmiany przekładni, wszelkich trudności drogowych i stromych pochyłości.

Jeżeli do tych zalet dodać cały szereg najbardziej współczesnych innowacji, jak udoskonalony karburator, mechaniczną pompkę do benzyny, wzmocniony wał rozrządczy i naogół wzmocnione podwozie oraz przepiękną karoserję nowego rysunku, to staje się rzecz całkiem zrozumiałą, dlaczego najbardziej wybitne jednostki ze sfer urzędowych i zawodowych, ceniące wysoko swój czas, bez wahania obdarzają swym wyborem ten znakomity samochód.

BUICK

Wyrób General Motors

General Motors w Polsce,
Warszawa

dw 10153

Upoważniony zastępca „ELIBOR“

Sp. Akc. Handlowo-Przemysłowa

Ł. J. BORKOWSKI

ODDZIAŁ W POZNANIU

Salon Wystawowy - Sw. Marcin 50, tel. 14-66.

dw 6260

Stacja Obsługi - ul. Dąbrowskiego 70, tel. 60-65.

Trwałem wspomnieniem

z każdej okoliczności pozostanie niewątpliwie odbitka fotograficzna, której żadna pamiątka, żaden list zastąpić nie może. Kup więc zawczasu

aparat fotograficzny

we firmie

Pw 10602-17,232

CAMERA

Foto - Sport

Poznań, ulica Fr. Ratajczaka nr. 3.

Garaze

wynajmuje na postój dzienny, tygodniowo lub miesięcznie.

Hempowicz-Automobile

Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49.

Telefon 65-15 i 22-22.

bpw 3643

Potrzebuję zaraz do mego biura elektrotechnicznego

młodszej

książkowej

która pisze dobrze na maszynie Underwood. Posada stała. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 16 443

POWAŻNE PRZEDSIĘBIORSTWO POSZUKUJE

szoferów

dla większej ilości autodorożek.

Szoferzy, posiadający nie mniej, niż od pół roku dyplom zielony

mogą składać wnioski z załączeniem życiorysów i odpisów świadectw osobiście codziennie w godzinach 13-17 ul. Gajowa 1. Pw 10 523-20.345

Chłopcy

nie niżej 16 lat, jako bileterzy do kina, poszukiwani. Zgłoszenia osobiście od godz. 13-14. zw 18 452

Kino-Teatr

w nowo wybudowanym gmachu P. K. O. ulica Marszałka Focha (dawn. Głogowska) róg ul. Bukowskiej.

Całkowita wyprzedaż samochodów osobowych, towarowych, ciężarowych i autobusów.

!RZADKA OKAZJA!

nabycia samochodów po znacznie niższej cenie. — Przy regulacji gotówkowej odpowiedni rabat.

HEMPOWICZ-AUTOMOBILE

Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49, tel. 65-15 i 22-22.

bpw 3654

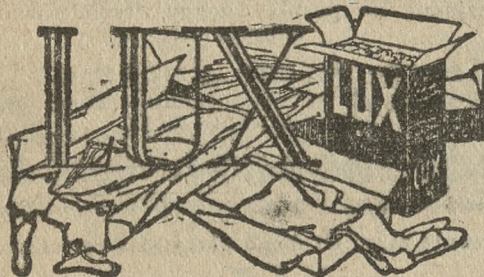
Pończochy wełniane, niciane,
lekkie wełny
i kaszmiry

Trwają bardzo
długo — zachowując
do końca wygląd
nowości o ile są
prane starannie,
ostrożnie i bez
gotowania

POŃCZOCHY wszelkiego rodzaju i gatunku — grube i cienkie, gładkie i w desenie, ciepłe trykoty, koszulki wełniane niezbędne do sportów zimowych, i t.p. ubrania, jakże często ulegają zniszczeniu nie przez noszenie lecz poprostu przez pranie w sposób wadliwy!... Nitki przedzy osłabiają się, wełna nabiera sztywnej szorstkości a kolory spierają się — tembardziej, o ile jest gotowana, co istotnie jest barbarzyństwem, na które nie wolno sobie pozwalać... jak również na prasowanie zbyt gorącym żelazkiem... To są rzeczy w całym tego słowa znaczeniu niedopuszczalne... Jedynie używając Lux do prania unika się zniszczenia tkanin, jednym słowem trzeba prać w sposób racjonalny i odpowiednim środkiem. Prać przez wygniatanie w dłoniach — nigdy nie trzeć i nie

wykręcać. Wełniane pończochy, szale, swetry etc. gdy są przybrudzone prać wyłącznie w pianie Lux'u, a osiągniesz zdumiewające rezultaty gdyż ubrania trwać będą bardzo długo, zachowując do końca wygląd nowości.

PRÓBKA DARMO

KUPON. Do firmy "Sunajt" Spółki Akcyjnej, Skrzynka Poczta 479, Poczta Główna, Warszawa. Upraszam o bezpłatne przesłanie mi próbnego pakietu Lux, wystarczającego na próbne pranie.

Imię i nazwisko
Adres
K.Ps.55 (Upraszam się o wyraźne pisanie.)

Na Powszechnej Wystawie Krajowej wystawa polskich serów

Polki, Polacy! Odzwyczajcie się kupować sery „Tylzyckie”, które są pochodzenia obcego. Każdy powinien brać do śniadania:

- ser „**EDAMSKI**” w czerwonych kulach
- „**TRAPISTO**” w żółtych krawcach
- „**śmietankowy** „**BON APPETIT**”
- „**ZAMKOWY**” bardzo łagodny.

Tw 2606

Do nabycia w pierwszorzędných składach delikatesów i masła.

ZAKŁ. PRZEMYSŁOWE PRZEWORSK

Generalne przedstawicielstwo i składnica

W. MISIEK, Poznań, św. Marcin nr. 21.

Podróż do Poznania na P. W. K. za darmo

może mieć ten, kto rozwiąże następujące pytanie konkursowe

DROGERJI UNIVERSUM w POZNANIU
ul. Fr. Ratajczaka 38.

Do jakich Państw należą w oknie wystawowym wywieszone flagi?

Sześć cennych nagród wyłożonych w oknie.

Poz 10523-20,332

Znaczny dochód

osiągnąć mogą zdolni sprzedawcy o dobrej prezencji przez sprzedaż nowego artykułu branży samochodowej. Oferty z życiorysem i odpisami świadectw kierowców pod **nr 10454** do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Sp. Akc. „SAMOLOT” Poznań - Ławica

poszukuje dzielnych

**blacharzy, stelmachów, lakierników,
elektrotechnika samochodowego i spawacza**

zaraz na stałą pracę do działu budowy karoseryj.

Poz 10372-21,211

Poszukuje się na stałą posadę do Gdańska biegłej

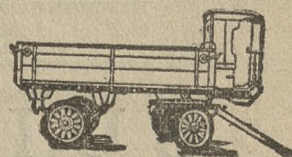
stenotypistki polsko-niemieckiej

stenografującej szybko w obu językach. Oferty z odpisami świadectw, fotografią oraz podaniem wymaganej pensji skierować pod „**NIWOGA**”, Dom Eksportu Sukna Sp. Akc., Gdańsk, Elisabethwall 8.

Tw 2603

SKŁAD

sprzętów kuchennych i porcelany, narożnikowy, o 2 oknach wystaw., w najlepszym położeniu, w większym mieście Wielkopolski, sprzedam wyjątkowo korzystnie, z towarem i urządzeniem. **K. SZACHTA — POZNAN**, Żupańskiego 18, nr 10 455

**Przyczepki,
koła reformowe,
koła gumowe**
dla powozów na osiach kul-
kowych,
platformy
na osiach kulkowych lub śliz-
gowych sprzedaje

L. Szwierzok, Katowice II
ul. Krakowska 3.
Tw 2598

Biuro w centrum

zaraz do wydzierżawienia, z telef. i kompl. urządzeniem, ewentl. bez. Oferty do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 16 451

FIRMA Z NIEMIEC IMPORTUJĄCA

zwierzyne

bitą wszelkiego rodzaju, mającą przedstawiciela w Polsce, poszukuje

kupców

dostawców. Zapłata gotówką następuje w dniu odbioru przesyłki w Polsce. Zgł. pod zw 16 411 do eksp. Kurjera Pozn.

HERBY
polskie, gotowe, na
onyksie, krwawniku itp.
od 45 zł ze złotem pierśc.
artystycznie wykona-
nym od 85 zł (przysłać
miarę w zgięciu palca)
wysłać za zalicz. **Maga-
zyn jubiler. p. f. „Fre-
ciosa” — Warszawa,**
Marszałkowska 106.

Fabryka Karoseryj HEMPOWICZ-AUTOMOBILE

Budowa karoseryj

osobowych

towarowych

autobusowych

ciężarowych.

Ceny konkurencyjne, wykonanie pierwszorzędne. Reflektantów uprasza się o zwiedzenie fabryki, celem obejrzenia gotowych karoseryj.

Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 49, tel. 65-15 i 22-22.

Radość sprawisz ofiarując karton dobrych czekoladek z firmy

W. P. PATYK

Al. Marcinkowskiego 6 (przy poczcie)
zawsze świeże wykwintne w smaku.

POSZUKUJĘ POSADY

kasjera-książkowego

w poważnym przedsiębiorstwie ewentualnie za poważną kaucją, zaraz względnie od 1 sierpnia, posiadam 6-letnią praktykę. Oferty z podaniem szczegółowych warunków uprasza nadsyłać do eksped. Kurjera Pozn. pod zw 16 450

Sprzedawców i pomocników

lub pomocnic, wymownych, inteligentnych na wysoką prowizję, poszukuje poważna firma. Oferty z odpisami dotychczasowej działalności kierować do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **nw 10453**

Poszukuję zaraz lub później

POMOCNIKA

Tylko rutynowane i dzielne siły mogą się zgłosić z podaniem wymagań i referencji. Jednocześnie poszukuję jako UCZNIA, syna uczciwych rodziców. Skład skór surowych i garbowanych CZ. BALCEROWICZ, BRODNICA (Pomorze), zw 16 456

Akwizytorów

kilku na prowincję i Poznań, do sprzedaży aparatów do czyszczenia parkietu. Stały i pewny dochód do 800 zł miesięcznie. Panowie mogący wykazać się pracą w tej dziedzinie zechcą się zgłosić osobiście od godz. 5-6 w składzie Kw 2256

A. HILLE, Stary Rynek 53/54.

Wspólnik

czynny, z kapitałem, do fabryki dobrze zaprowadzonej w Poznaniu, może się zaraz zgłosić. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **rw 4989**

Zdolnego dobrze zaprowadzonego

podróżującego

jako reprezentanta na miasto Poznań poszukuje zaraz

W. CZAJKA, Kościan
Fabryka likierów i wytwórnia win owocowych. zw 16439

Piekarnia od lat 60

centrum miasta, od 1 lipca lub października do wydzierżawienia piekarni lub cukierni. Do objęcia 5000 zł.

Józef Kandulski, Grodzisk (Wlkp.) zw 16431

Skład, centrum Bydgoszczy,

w najlepszym punkcie, dwa okna wystawowe, odpow. na każdą branżę. oddam. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 16421**

W LUBAWIE (Pomorze), JEST DO WYNAJĘCIA

SKŁAD

12 x 5 mtr., z mieszkaniem 3-pokojowym i kuchnią, obecnie znajduje się sklep towarów krótkich, zaraz. — Tamże

HOTEL

pierwszorzędny, odrestaurowany, z restauracją, 12 gościnnych pokoi, mieszkaniem, garażami i t. d., z meblami, w najlepszym punkcie, natychmiast. Reflektantów uprasza przybyć osobiście. **FR. TYSLER, LUBAWA (Pom.)** dw 6145

Zalety najdroższego mydła zagranicznego jak: świetne mydlenie się, oszczędność w użyciu, przepiękny zapach, absolutna nieszkodliwość dla skóry, jedno- czy w sobie mydło toaletowe

UNIWERSALNE po 1.25, — zł z f-mą DROGERJA UNIVERSUM, POZNAŃ ul. Fr. Ratajczaka 38.

Do nabycia tylko w powyższej drogerji. Każdy nabywca z entuzjazmem poleca je drugiemu!

Pw 9804-18,324

Samochód

ciężarowy nośności 2 1/2 tonn, Dodge z szoferem wypożyczę do przewożenia towarów. Zgłoszenia uprasza się nadesłać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 16459**

3 MASZYNISTKI

piszące biegle na maszynie w językach francuskim, angielskim, włoskim i czeskim, ze stenografją poszukiwane na czas wystawy. Osobiste zgłoszenia w firmie „Kardex“, Podgórna 10, tel. 12-75 P 10442-20,206

Dzielny fachowiec potrzebny jako

kierownik drukarni

połączonej z kamieniodrukiem.

Konrad Rozynek — Zakłady Graficzne — Poznań
ul. Mylna 20. zw 16 448

Z dnem 1 lipca 1929 r., poszukuję

sekretarza

biegłego w sprawach adwokackich i notarialnych.

JAN KNACH, adwokat i notariusz w LOBŻENICZY
dw 6160

Do przyjmowania druków oraz detalicznej sprzedaży artykułów piśmienn., potrzebna wykwalifikowana

ekspedjentka

Tylko listowne zgłoszenia skierowywać należy do firmy **Konrad Rozynek, Zakłady Graficzne, Poznań, ul. Mylna 20.** zw 16 447

wyjedziesz na wystawę zaopatrzyć się w swej księgarni celem poprzedniej orientacji

w najnowszy plan miasta

Poznanian

Śniegockiego

z widokami, spisem ulic, położeniem wystawy, rozkład jazdy autobusów, planem samochodowym Woj. Pozn., spisem pogotowia lekarskiego i t. d.

Cena kompletu 1,50, —

Nakładem

Eska Br. Śniegocki

Poznań,

ul. Fr. Ratajczaka 2

P. K. O. 204491

Egz. okazowe franko za nadesł. 1.60.

Dla księgarń i kolporterów:

Skład główny:

Księgarnia

B. Chrzanowskiego, Poznań.

TYLKO

Lakiery - Emalie - Farby marki

„SMOK“

są najlepsze i najtrwalsze. Kto „Smokiem“ maluje, Nigdy nie żałuje. Kw 3829

Okazja.

Z powodu kupna większego majątku sprzedaje się:

Piękny majątek

60 km. od Poznania 477 mórg ziemi I kl., orna w kulturze, drenowana, pałac, budynki, park, inwentarze żywe i martwe I kl. dochodowy, przy kolei i szosie, cena ostateczna 450 000. — zł plus roczna renta 2300. — zł, wpłaty najmniej 200 000 zł, reszta ceny kupna rozłożona na 8 lat po 7%. Spieszne pertraktacje w firmie **Biuro Handlowe „BOLTAR“** Poznań, Skarbowa 17. Pw 10609 21,313

MASAZE

metody prof. Mezger Zabłudowski elektryczne, ręczne, wibracyjne przeciw złej cyrkulacji krwi, blednicy, skrze powi, nabrzmieniu ciała, reumatyzmowi i t. d. Dyplomowana specjalistka masażu **J. Giernatowska, ul. Wrocławska 19, przy placu św. Krzyszka, dawniej Romana Szymańskiego** Pw 9797-18,350

2-gi basista

(b. dobry głos) rutynowany bankowiec poszukuje stałej posady w banku lub przedsiębiorstwie handl. w Poznaniu celem dalszego kształcenia głosu w towarzystwach śpiewu. Łask. oferty proszę pod **zw 16434** do eksp. Kurjera Poznańskiego

Kierownika

składnicy materiałów opałowych i budowlanych z zabezpieczeniem poszukuje poważna instytucja. Oferty z życiorysem i odpisami świadectw do Kurjera bpw 3642

Masażystka

wydoskonalona w swym zawodzie, poleca się poza domem i na prowincję. **E. Błaszkie-wicz, Poznań, ul. Jeżycka nr. 14, II. piętro.** z 16438

Wyścigi konne z totalizatorem

na torze w Ławicy — rozpoczynają się w dniu 26 maja i odbywać się będą w dniach 26, 28, 30 maja, 1, 2, 4, 6, 9, 10, 13, 16, 18, 20, 22, 23 czerwca. Liczny zjazd stajen wyścigowych zapewniony. Bliższe szczegóły w afiszach.

Pw 10604-21,234

ZAWIADOMIENIE.

Celem zapobieżenia pomyłkom i fałszywym informacjom, podajemy powtórnie do publicznej wiadomości Szanownych Klientów, że przy rozwiązaniu spółki Szafranek i Gbiorczyk i przy rozliczeniu się spółników „Oddział ogrzewań centralnych” pozostał wyłączną własnością przemysłowca Augustyna Gbiorczyka, który umową notarialną z 4 maja 1929 z oddziału tego stworzył spółkę akcyjną pod firmą:

GBIORCZYK i S-KA,

Spółka Akcyjna dla budowy ogrzewań centralnych, instalacji i urządzeń sanitarnych w Poznaniu przy ulicy Kochanowskiego 7.

Budynki fabryczne przy ul. Kochanowskiego 7 i wszelkie narzędzia dawniejszej firmy „Szafranek i Gbiorczyk” oddział ogrzewań weszły w majątek utworzonej spółki akcyjnej, która przejęła również aktywa i pasywa przejętego oddziału, jak również personel fachowy i biurowy. — Zaufanie, jakim darzono dawniejszy „oddział ogrzewań centralnych” rozwiązanej „Spółki Szafranek i Gbiorczyk”, prosimy nadal zachować dla nowo powstałej firmy

Gbiorczyk i S-ka, Spółka Akcyjna dla budowy ogrzewań centralnych, wentylacji i urządzeń sanitarnych.

A. GBIORCZYK,
Zarząd.

Pw 21,276

Samochody

ciężarowe od ½—10 tonn, półciężarowe do 1 tonny, reklamówki do 1 tonny, autobusy od ½—10 tonn, podwozia osobowe, taksówki nowe i używane, samochody osob. nowe i używane, motocykle „Douglas”, polecane tanio i na dogodnych warunkach nw 10 371

„KOMNA” T. z o. p. AUTOMOBILE, POZNAŃ
ul. Dąbrowskiego — Tel. 77-67 i 54-78.

Choroba płuc i gardła

pouczająca broszura nr. 11 bezpłatnie nw 10060
Dr. GEBHARD & Sp., Gdańsk 303

Jako likwidator firmy Skoracki i Jagielski w Pogorzeli, wzywam wszystkich dłużników wyżej wspomnianej firmy do uregulowania swoich rachunków, jak również wszystkich wierzycieli, by wnieśli swoje pretensje najpóźniej do dnia 1 maja 1929 r. na ręce niżej podpisanego.

Hugon Schneider

Koźmin (Wlkp.)

zw 16 373 Likwidator firmy Skoracki i Jagielski, Pogorzela.

Sprzedaz.

W sobotę, dnia 25 maja r. b., o godz. 11 przed poł., sprzedawane będą najwięcej dajacemu za gotówkę, w całości lub częściowo w Gostyniu, w składzie obuwia J. Muszyńskiej na Rynku, zapasy obuwia męskiego, damskiego i dziecięcego należące do masy upadłościowej J. Muszyńskiej.

Poza tem sprzedawane będą cholewki, skóry, maszyny i narzędzia obuwnicze. Warunki sprzedaży ogłoszone będą przed sprzedażą. Obejrzenie towarów nastąpić może godzinę przed sprzedażą.

H. Sehr

Zawidowca masy upadłościowej.

zw 16 413

Ogłoszenie.

Osiągnięta nadwyżka z licytacji przedmiotów zastawionych pod nr. 58 871 do 66 105 w dniu 10 do 16 kwietnia 1929 r. w Lombardzie Miejskim, wypłać będziemy za przedłożeniem dowodu zastawu od 24 maja do 24 czerwca 1929 r.

Po upływie wyznaczonego terminu tracą interesanci wszelkie pretensje.

LOMBARD MIEJSKI

nw 10 224/5 Poznań, ul. Sieroca, narożnik ul. Nowej.

Nad majątkiem Jana Biskupskiego, handel obuwia i warsztat reparacyjny w Krzywiniu, otwarto dnia 21 maja 1929, o godzinie 13, postępowanie upadłościowe.

Zarządca masy konkursowej mianowano adwokata Fischbacha w Kościanie. Termin do zgłoszenia wierzytelności do dnia 20 czerwca 1929. nw 10 013

Pierwsze zebranie wierzycieli dnia 1° czerwca 1929, godzina 10, zaś termin do zbadania wierzytelności dnia 22 lipca 1929, godzina 10.

Kościan, dnia 21 maja 1929.

Sąd Grodzki.

UCHWAŁA

W postępowaniu upadłościowym wdrożonym co do majątku Władysława Serdeckiego, kupca w Kościanie, właściciela firmy „W. Serdecki, fabryka cholewek, skład skór i parowa garbarnia” w Kościanie, zatwierdza się ugodę przymusową zawartą przy terminie dnia 15 maja 1929. nw 10 014

Kościan, dnia 18 maja 1929.

Sąd Grodzki.

LICYTACJA LOKOMOBILI

Dnia 28 maja r. b., o godz. 12 w południe, sprzedamy w Bydgoszczy najwięcej dajacemu: Tw 2590

lokomobile

firmy Förster, Magdeburg, 90 K. M., zbudowaną w roku 1900, 9 atm. ciśnienia, 62 mtr. kwadr. powierzchni ogrzew., kompletna.

Maszyna do natychmiastowego użytku, odebrana przez Urząd Kotłowy

C. Hartwig S. A., Bydgoszcz
Międzynarodowi Ekspedytorzy.

Licytacja masy spadkowej

po zmarłej

ś. p. Księżnie Marii Deoperdzie Balbinie z Narzymskich Ogińskiej z Jabłonowa, pow. Brodnica, sprzedam w sobotę, dnia 25 maja, o godz. 13 w południe, przy ul. Wronieckiej 6 (na sali p. Smolewskiej) publicznie najwięcej dajacemu za gotówkę poniżej wyszczególnione klejnoty i biżuterię: nw 10 472

brosza z brylantami, złoty pierścień, złoty pierścień z perłami i turkusiem, obrączka i dwa pierścienie, pierścionek z perłami, pierścionek złoty bez kamienia, dwie złote bransolety, złoty zegarek damski, złoty wisior z metalowymi częściami do zawieszania zegarka, dwa kolczyki, pierścienie złoty z turkusem (męski), pierścionek herbowy złoty, para kolczyków złotych, para kolczyków złotych z diamentem, męski pierścien złoty z szafirem, para złotych kolczyków, obrączka ślubna, broszka z brylantami, brylantkami i rozetkami, pierścionek z szafirem i dwoma rubinami, złoty zegarek damski z dwiema kopertami, gładki, złoty monet, pierścionek złoty z platyny, złotą monetę rosyjską, parę kolczyków z brylantkami i dwiema perłami, broszeczka z brylantkiem, perłą i rozetkami, dwie obrączki złote, pierścionek złoty z rozetkami, trzy złote pierścienie, pierścionek złoty z szmaragdem, pierścionek złoty pół-platynowy (łańcuszkowy), łańcuszek i parę kolczyków i wiele innych przedmiotów.

PIETRUSZEWSKI — komornik sądowy — POZNAŃ
Wielkie Garbary 33 — Telefon 26-10.

PRZETARG

Dyrekcja Kolei Państwowych w Katowicach rozpisuje przetarg publiczny na dzień 10. 6. 1929 r., na dostawę kluczy niemieckich, pilników, gwintowników do rozpórek i t. p. Blizsze warunki przetargu zostały ogłoszone w „Monitorze Polskim” nr. 114, z dnia 18. 5. 1929 r. i w „Eposie” nr. 134, z dnia 17. 5. 1929 r.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Katowicach.

nw 10 015

PRZETARG PRZYMUSOWY

Nieruchomość położona w Nowym Tomyslu i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze wieczystej Nowy Tomyśl, tom I, wykaz L. 3, na imię Karola Goldmanna z Nowego Tomysla, zostanie dnia 25 lipca 1929, o godzinie 10 przed południem wystawiona na przetarg przymusowy w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 1. Nieruchomość powyższa składa się z domu mieszkalnego z przybudową, podwórzem, ogrodem, oddalonym ustępem, stajni i śpi-chlerza, remizy do chmielu z tłocznią, chmielni, szopy do chmielu, stodoły oraz z chlewu wraz z wozownią, położona jest przy ulicy Poznańskiej 3, w czystym dochodzie 1 talara, powierzchni 28 a 40 mtr² do podatku gruntowego zaś o rocznej wartości użytkowej 1 620 mk. do podatku domowego podana i w matrikule podatku gruntowego Nowy Tomyśl, nr. matrikuly 3, a księgi podatku gruntowego nr. 4, oznaczona. Wyciąg z matrikuly podatku gruntowego z księgi podatku domowego, uwierzytelniony odpis księgi wieczystej i inne dotyczące odnośnej nieruchomości wyjaśnienia można przeglądać w sekretariacie sądowym. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze wieczystej, dnia 4 kwietnia 1927 r. Ni-niejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze wieczystej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert, i prawa te uprawdopodobnili, gdyż wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po roszczeniu wierzyciela i innych prawach. Zaleca się na dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybycia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskania ceny kupna. Nowy Tomyśl, dnia 1 marca 1929 r. Sąd Grodzki, nw 10 012

Przetarg masy upadłościowej

W sprawie upadłości nad majątkiem Sp. Akc. Surofosfat w Poznaniu, sprzedam, w sobotę, 25 maja 1929, publicznie najwięcej dajacemu za gotówkę: zw 16 453

O godz. 8,30, w Bolechowie, stacja kol.:

szopę z drzewa pokrytą dachówką 10×15, ca 350 cfr, sztucznego nawozu łakowego, ca 200 cfr, wapna nawozowego, 3 beczki żelazne, wagę decymalną i drobne narzędzia gospodarskie.

O godz. 10 w Biedrusku, obóz ćwiczebny:

lokomobile ropową na kołach, transmisję z pasami, sieczkarnię, powózkę, 2 wozy robocze, 14 szyn kolejowych, wagę decymalną i różne drobniejsze narzędzia i sprzęty.

W. TRZECIAK — komornik sądowy — POZNAŃ
ul. Młyńska 3 — Telefon 51-18.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790
i t. d. — 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb — jedno słowo
i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

29 POWSZECHNA WYSTAWA KRAJ

Na
czas Wystawy przyjmuje dobra piekarnia jeszcze zamówienia na różne pieczywo. Poznańska 8/10, iw 1866

Wystawa
pokoje komfortowe, zamawiać ul. Ratajczaka 29, III. lewo. zw 89 700

Na
czas Wystawy do wynajęcia 2 ładne pokoje na 3 osoby. Zgłoszenia Stypniński, ul. Fabryczna 4 zw 90 233

Pokój
balconowy, czysto umeblowany 1 lub 2 osobom wynajmę. Małeckiego 22, III. lewo zw 90 960

„Tylko 1 złoty”
zapłacić za obiad lub kolację w Jadalni, Górna Włda 15. zw 90 851

Wystawcom
pokój duży 3 łóżka, pokój dwa łóżka. Plac Świątokrzyski 3, III. prawo. zw 90 977

Pokój
ładny z 3 łóżkami, parket, łazienka, wydzierżawie bezpłatnie za wypożyczenie 4.000 zł. — Adres wskaże Kurjer zw 91 078

Pokój
1—3 osób czas krótszy (dłuższy) Polwińska 2, III. prawo. zw 91 196

„Informator”
polecą pokoje dla przyjeżdżających na dni, tygodnie. Ceny przystępne. Ratajczaka 15 (Paras) Apol. zw 91 186

Pokój
wspólny na czas Wystawy oddam skromnej panience. Strumykowa 11, II. piętro. zw 91 154

W centrum
wynajmę frontowy pokój wystawcom. Rzeczpospolitej 4, II. prawo. zw 91 180

Pokój
dla wystawcom. 2 łóżka, woyny. Zgłoszenia Kraszewskiego 15, kwiatownia. iw 1813

Na wystawę
wynajmę 1 lub 2 pokoje komfortowe z wszelkimi wygodami tuż przy terenie wystawowym. Zł. Kawiarnia i Jadalnia Konopnickiej 8. zw 91 245

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia lub od 1. 6. Kwiatowa 13, I. pr. prawo. zw 91 095

1 SPRZEDAŻE

Bezpłatne
zgłoszenia klientom celem sprzedaży i wydzierżawienia wszelkich obiektów przyjmują firma sądowa zapisana. Wszelkopolska Agencja, Poznań, Długa 5. zw 90 695

Wózek
dziecięcy „Brennabor” na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zw 91 224

Butony
brylantowe, piękne sprzedam. — Oferty Kurjer zw 91 222

Szafę
składową oszkloną, nadającą się do każdej branży sprzedam tania Kinał, Górna Włda 58. zw 90 890/91

Zakopane
Biuro J. Kublińskiego sprzeda wille murowaną 20 ubikacyj, wolną po kupnie, dochód miesięczny 1.000 zł za 75.000 zł na spłaty. zw 90 875

Maszyny
damskie i krawieckie sprzedam. Rybaki 9, skład. zw 91 043/4

Skład
kolonialny, centrum Poznania, mieszkanie, urządzenie, magiel, dzienny zbiór 250 zł, cena 5.500 złotych. „Wielkopolska Centrala”, Słusarska 2. zw 91 109/10

Willa
9 pokojowa, cała wolna, 4 1/2 morgi ogrodu 200 drzew owocowych, w mieście powiatowem, 48 km. od Poznania. Cena 50.000, wpłaty 30.000, sprzedam: Biuro Handlowe, Romana Szymańskiego, go 1. zw 91 272

Gospodarstwo
34 morgi ziemi pszenno-buraczanej, 6 morgi łąki, zabudowania w dobrym stanie, 2 konie, 3 krowy, jalgówka 3 tuczniki, maszynaria kompletna, duża wieś, kościół, szkoła, stacja w miejscu, cena 15 tysięcy, wpłaty 10.000 złotych, sprzedam Argus, Poznań, Piekary nr. 18. zw 90 630/31

Willa
w Poznaniu, dochodowa 14.000 złotych rocznie, komfortowa, dla nabywcy mieszkanie 6 pokojowe, cena 170.000 złotych, Biuro Handlowe „Boltar”, Poznań, Skarbo-wa 17. Pw 10 171-19.113

Dom
II. piętrowy, maszynowy, 6 lokatorów, restauracja, skład kolonialny, ogród, przedmieście Poznania, cena 18.000, wpłaty 14.000, sprzedam „Krakus”, Pocztowa 30. zw 91 184/5

Wózek
dwukolowy na resorach na sprzedaż. Pamiątkowa 6, III, wprost, Wilda. zdw 91 210/11

Meble
na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryncacz. Wielka 13. Klienci zamieszkali oddawiamy własny samochód. Pw 10 144/5-0.4762

Maszyna
trykotarska nr. 7 mało używana prawie jak nowa korzystnie do nabycia. Wielkie Garbary 16, III. zdw 90 426/7

Teren
w Puszczykowie pod budowę tuż przy dworcu sprzedam. Zł. Kurjer zdw 91 190

Dobra egzystencja
skład kolonialny w Gnieźnie. kompl. urządzenie, towar, dobre położenie, z powodu choroby sprzedam Pietras, Gniezno, Mołuski 5. nw 10 463

Skład
w Poznaniu z towarem lub bez towaru korzystnie na sprzedaż. dzierżawa tania. Adres wskaże Kurjer zdw 91 237

Antyki
rozmaite, starożytne meble, zegary i porcelana na sprzedaż. Skarbowa 4, parter, lewo. zdw 91 247

2.000 mórg
dobrej ziemi niedaleko Poznania. przy wpłacie 400 do 500 000 zł. cena 700.— zł za morgę. Biuro „Okno”. pl. Wolności 6, tel. 20-76. zdw 91 241

Wózek
sportowy sprzedam. Nożyński. Wały Królowej Jadwigi 4a. zdw 91 254

Ślusarnia
i fabryka maszyn w ruchliwym miejscu w pełnym biegu. zabudowania maszyn. dom piętrowy 1924 r. budowany, duże schody, auto, natychmiast za cenę 45 000 zł na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 249

Drogerje
25-letnia w obrotach wystawy — sprzedam. Wartość 30.000. zdw 88 805

Sprzedaje
jadalnie, sypialnia, 100 złotych. taniej ratami. Kurczewski. Kornińska 4a. zdw 91 169/70

Dwa
pokoje do wynajęcia zaraz. Ul. Sew. Mielżyńskiego 25 a. III. Kosicki. zdw 91 218

Rower
damski Brenabur w dobrym stanie do sprzedania. Pietryga. Wały Królowej Jadwigi 2, niski parter. zdw 90 932

Karos
autobusowa marki Chevrolet bardzo tania na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 90 953

Fretkę
i sepa sprzedam tania. Tyne Chwaliszewo 26, ptr. zdw 90 947

Sprzedam
warsztat reparacyjny maszyn rolniczych wraz domem mieszkalnym z powodu stosunków rodzinnych zaraz bardzo tania ewent. wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 941

Kawiarnia
z półkoncesją, 6 ubikacji, w dobrym położeniu, 4.000 zł do przejęcia zaraz. Toruń. W. Garbary 23, kawiarnia. zdw 90 374

Małpa
oswojona, zdrowa zaraz do sprzedania. Poznańska 52, II. piętrowo. od 3 do 7. zdw 90 360

Przepiękna bielizna
koronki, hafty, kwiaty, biżuteria, paski, pończochy, rekawiczki najtaniej. Jankowska Podgórna 10. Pw 9807-19 384

Korzystna sprzedaż
2 majatki po 1.000 mórg, 2 majatki po 400 mórg, 50 majatków mniejszych, 5 kamienic z sklepami, 3 kamienice z piekarniami, 1 piekarnia parowa do wydzierżawienia, 6 młynów parowych i wodnych i mniejszych nieruchomości za cenę 10—20 000 zł wpłaty do nabycia. Informacje bezpłatnie. Małek, Bydgoszcz, Dworcowa 36 (przy dworcu). Pw 10 475-63.428

Dom
masywny, murowany z ogrodem owocowym, śpiżarnią, stajnią na 14 koni, położony w powiatowym mieście zaraz do sprzedania z powodu wyjazdu do Ameryki. Cena względna. Wiadomość: E. Przymusiński, Mogilno. zdw 90 933

Skład
kapeluszy damskich w śródmieściu z dużą wystawą, z urządzeniem i towarem zaraz do oddania z powodu wyjazdu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 90 921

Kiosk
na Wystawie kompletnie urządzone z powodu stosunków rodzinnych zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 149

Majątek
950 mórg Pomorze, obiekt I. klasy, ziemia pszenno-buraczana, dwór 10 pokoi, cena 500 000 zł, wpłaty 200 000 zł. Zgłoszenia uprasza Wesołowski, Poznań, Łąkowa 18 a. zdw 90 914

Dom
masywny, przedmieście Poznania, w tem 6 lokatorów, restauracja, sala, dwumorgowy ogród, sprzedam. 19 000. Oferty do Kurjera zdw 91 135

Skład
kapeluszy damskich, z pracownią sprzedam. Oferty Kurjer zdw 90 915

Wózek
elegancki na pasach 90, sportowy 55, rower 70 zł, sprzedam. Wodna 10, II, prawo. zdw 91 168

Wagę
sprzedam. Żurawska. Półwiejska 6, III. zdw 91 287

Zakład fotograficzny
w wiekszym mieście Pomorza z powodu choroby do sprzedania. Duże obroty. Jedynie gotówka 20 000 zł. Prócz tego 3 pokoje mieszkanie z najlepszym komfortem i prawdziwym dywanem 15 000 zł. Oferty pod zdw 91 128 do Kurjera Poznańskiego.

Nad morzem
plac do zabudowania, przy plaży, lesie i stacji kolejowej od 3 do 9 tysięcy złotych i na rozpiętą sprzedaje Makowski, Wejherowo, ul. Klasztorna 10. zdw 91 127

Majątek
1.150 mórg tylko pszenno-buraczanej ziemi, wszystkie budynki maszynowe, dom o 14 pokojach, inwentarz żywy: 60 koni, 110 sztuk bydła, 50 świń, martwy: nadkompletny, jest po 750 zł za morgę, przy wpłacie 500 000 zł na sprzedaż. Zgłoszenia przyjmuje: Biuro Pośrednicze Dobrzyński i Grobelski, Inowrocław, ul. Król. Jadwigi 25. Telefon 321. zdw 91 122

Skład
blawatów, konfekcji, przy Starym Ryнку, sprzedam spiesznie. Oferty poważnych do Kurjera zdw 91 134

Ideal
aparaty i słoje do zapraw są najlepsze i najtańsze. Proszę żądać cennika. Gumki zapasowe jak Weck, Rex, Adler itd. wszelkie rozmiarach stale na składzie. Marian Lesiński, ul. Wroniecka, narożnik St. Ryńku. Hurt. Detal. Tel. 29-16. rw 4985

Nagrody
fanty dla towarzyszy poleca w wielkim wyborze, niskich cenach. Marian Lesiński, ul. Wroniecka, skład porcelany, Kryształów i galanterii. rw 4986

Majątek
I. klasy 1.300 mórg, ziemia I, II, III. klasy, 49 koni, 70 bydła, 60 świń, pałac o 14 pokojach, zabudowanie nowe, kolejką w miejscu. Cena podług umowy, wpłaty 80 tys. dolarów. J. Płoszyński, Mogilno, Pl. Wolności 6. dw 6153

Dwa fotoaparaty
lustrzane 9x12 Zeissa tania sprzedam. Kulik, Poznań, Stary Rynek 11. (Szabes — Kurjer). zdw 91 254

Szafe
i dwa łóżka tania sprzedam ul. Fabryczna 37 a, II. lewo. zdw 90 909

Z powodu
kwiadacji oddam w komisje kapelusze damskie. Oferty Kurjer zdw 91 280

Wille
komfortowa w Poznaniu (wszelkie wygody) cała wolna z powodu wyjazdu sprzedam: zaliczka 35 000. Zgłoszenia Wyrzykowski, Grobla 9. zdw 91 258

Chcesz
kupić lub sprzedać majątek, gospodarstwo, skład, restaurację, fabrykę, kamienicę złoś się Dom handlowy Jaskiewicz, Poznań, Fredry 6. zdw 91 269

Skład
fryzjerski, dobrze prosperujący, do oddania. Dąbrowskiego 38. jw 1814

Klacz
4 lata i nowa rolwaga na sprzedaż. Poznańska 12, parter, prawo jw 1817

Skład w Katowicach
towarów kolonialnych i nabiału na ożywionej ulicy, z stałym kołem odbiorców z powodu zmian do sprzedania. Wymagany kapitał 10 000. Łaskawe zgłoszenia pod szczyra „W. K. 499” do Tow. Rekl. Miedzyn. Sp. z o. o. g. R. Rudolf Mosse, Katowice, Mickiewicza 4. Tw 2607

Ważne dla piekarzy!
Na sprzedaż 1 maszyną z dwiema kołami do dzielenia ciasta. P-a Kirst, Stettin, 1 skrynia do ciasta 2 1/2 mtr. długości i inne przybory wszystko dobrze utrzymane. Zgłoszenia Stefan Słószarczyk, Skoki, Rynek. zdw 91 096

Restauracja
pełen konsens 5.000 do objęcia, miasto powiatowe, Małecki, Poznań, Rybaki 20a. zdw 91 100

Folwark
415 mórg, Ks. Pozn. przy mieście gimnazjalnym, 80 mórg łąki ziemia średnia, dom 5 pokoi, cena 145 000 zł, wpłaty 80 000 zł. Zgłoszenia Wesołowski, Poznań, Łąkowa 18 a. zdw 90 913

Majątek
3.000 mórg w Ksiestwie Poznańskim, w tem 1.200 mórg lasu, ziemia średnia, park 100 mórg, pałac 20 pokoi, bardzo korzystne kupno. Cena 1.100 000 złotych, wpłaty 500 000 złotych, reszta na 10 lat. Zgłoszenia Wesołowski, Poznań, Łąkowa 18 a. zdw 90 911

Skład
z mieszkaniem nadający się na każdą branżę w rynku, 20 minut od Poznania do oddania. — Oferty Kurjer zdw 90 993

Elegancki
wózek sportowy, nielowane resory, na sprzedaż. Furmański, Rybaki 9. zdw 91 173

Dom
murowany 2 pokoje i kuchnia, skład kolonialny i piekarnia, w tem 1 morga ogrodu zaraz na sprzedaż lub zamiana na gospodarstwo, cena podług umowy. — Oferty Franciszek Ratajczak, Tłoki, powiat Wolsztyn. zdw 90 904

Restauracja
z składem kolonialnym, położona przy rynku, z koncesją i towarem, 2 pokoje, kuchnia, w wiekszym mieście powiatowym, gdzie gimnazjum i gdzie odbywają się 2 razy tygodniowo targi a co miesiąc jarmarki w pełnym biegu do oddania. Oferty Kurjer zdw 90 901

Sprzedam
korzystnie skład z przyległym pokojem przy Górnej Wildzie. — Adres Kurjer zdw 90 884

Dostarczamy
lody owocowe na zamówienia po cenie przystępnej. Brukwińska i Meissner, pracownia cukierska, Poznań, ul. Wrocławska 9, wejście z ul. Golebiej, telefon 53-29 zdw 90 881

Skład
z urządzeniem i przyległym pokojem sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 90 972

Pianino
dobre za 1.300. Kanałowa 14, III, lewo. zdw 91 101

Radjo
4 lampowe, głośnik, anoda mokra kompletnie, korzystnie na sprzedaż. Woźna 22, II, prawo. zdw 90 966

Skład
artykułów piśmiennych, szkolnych i galanterii sprzedam z powodu choroby. Miasto graniczne gdzie wojsko, szkoły itd. Skład bez konkurencji od 23 lat. Mieszkanie 3 pokojowe ewent. większe przy objęciu wolne. Potrzebna gotówka ca 16 tys. Spieszne zgłoszenia do Kurjera pod zdw 90 874

Samochodowa
wypożyczalnie, doskonale prosperująca na prowincji. Biuro, mieszkanie, telefon, garaż sprzedam zaraz z powodu śmierci ojca lub przyjąć wspólnika. Wpłaty 7 tys ewentualnie zamienie na inne przedsiębiorstwo. Oferty Kurjer zdw 90 926

Majątek
180 mórg pszenno-buraczanej ziemi, budynki maszynowe, 14 mórg parku owocowego, kompletne inwentarze, 80 000, wpłaty 50 000. Wielki wybór majatków dużych i małych, młynów, do kupna i dzierżawy, poleca biuro „Merkury”. Szkołarski, Bydgoszcz, ul. Dworcowa 53. zdw 90 995

Majątek
1.100 mórg w kulturze, 38 km. od Poznania na głównej linii, budynki I. klasy, inwentarz żywy i martwy nadkompletny, jest za 800 000 zł przy wpłacie 400 000 zł do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 90 994

Skład
zegarmistrzowski, mieszkaniem, urządzeniem i towarem w małym mieście w rynku do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 90 992

Dom
z składem w Kórniku sprzedam, wpłaty 6.500. Mołska. Poznań, Szamarzewskiego 19. zdw 90 991

Wózek
dziecięcy składany na gumach jak nowy, cena 65 zł. Brykcyński, Graniczna 12, I. piętrowo, wchód ul. Strusia. zdw 90 980

Parcele
w przedniej części Wildy przy linii tramwajowej, nadająca się do wszystkiego oddam, Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera pod zdw 90 975

Motocykl
z przyczepką, A. J. S. 8 KM bardzo dobrym stanie sprzedam tania Stanisławski, Poznań, Mickiewicza 7. zdw 91 017

Powóz (landau)
do sprzedania. Zgłoszenia ul. Szyperska 8. zdw 91 028

Sprzedam
ogród owocowy 1.500 mtr. kw. położony w pobliżu Łazarskiego Ryńku. Zgłoszenia Stanisław Witt, Komorniki, p. Poznań. rw 4977

Mała
kuchnia westfalska na sprzedaż. Walaszyk, Wielkie Garbary 54, I. rw 4980

Powózka
(polowczyk) sześciopokojowy korzystnie na sprzedaż. Modzelewicz, Grunwaldzka 11. zdw 91 038

Skład kolonialny
z towarem i urządzeniem oraz 2 pokojowym mieszkaniem z kuchnią, dobrze prosperujący w śródmieściu, przy ruchliwej ulicy z powodu wyjazdu zaraz do sprzedania wprost od właściciela składu. Oferty Kurjer zdw 91 037

Skład
sprzedam tania. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 91 054

Samochód
4 osobowy, Opel, 25 rocznik, światło, starter elektryczny, w bardzo dobrym stanie. 3.500. — Chelmoński, 4. II, prawo. zdw 91 059

Rycówka
z 4 nożami 70 cm szeroka do sprzedania. Kamiński, ul. Główna 29. zdw 90 940

Sprzedam
skład papieru i galanterii z przyległym mieszkaniem w mieście powiatowym, gdzie wyższe szkoły na miejscu. Do objęcia potrzeba 5—6 tysięcy. Oferty do Kurjera Pozn. zdw 91 069

Sprzedam bardzo korzystnie
samochód „Citroen”, limuzyna, model 28, w najlepszym porządku. Zgłoszenia Puszczykowo, willa Chudzińskiego. zdw 91 204

Skład
śródmieście, mieszkaniem, urządzeniem, cena 5.000. Dutkiewicz, Poznań, Chwaliszewo 70. zdw 91 229

Skład
z mieszkaniem sprzedam. Wierzbicice 23, parter, lewo. zdw 91 232

Dom
pod Poznaniem sprzedam lub wydzierżawie. Zgłoszenia Poznańska 42, parter, Jankiewicz. zdw 91 228

Paryska Pralnia Parowa ul. Langiewicza 2, telefon 17-38 filje: Półwiejska 7 i Paśa Apollo
jedyna i największa w Poznaniu poleca się na czas Wystawy. — Przyjmie wszelkie bielizne hotelowa, zakładowa, pensjonatu również prywatna do prania i prasowania z najmniejszymi polskimi. Wykonanie fachowe, punktualne po cenach konkurencyjnych. Odbiór i dostawa w dom dw 5545

Ramki do pocztówek
sprzedaje najtaniej Alfa, szkolna 10. Pw 9 731-54.259

Pani
dbała o czystość domu, każde czyszczenie na sucho sufity tapetę itp. jedynie patent „Renova”. Nie brudzi — bo pochłania kurz i brud. Tania — bo puszcza za 4 złote wystarcza na jeden pokój. Wytwórnia: Laboratorium Gloria. Poznań, Półwiejska 8. Sprzedawca drogerie i skład farb. Gdzie niema drogeria „Gloria” Poznań, Półwiejska 8. Pw 9320-15 136

Świetny interes na P. W. K.
Odstąpię zaraz z powodu wyjazdu autodorozkę z dożywotnią koncesją. — Wiadomość: telefon 63-49. — nw 10 007

Ford
samochód limuzyna, nowy jako kupno okazynie. 3 Fiat 501 i Lancja, 2 Chevrolet, 2 Autobusy, 5 półciężarówek, 11 używanych Ford kryte i otwarte na dogodnych warunkach sprzeda „Komna”. T. z o. p. Automobile. Poznań, ul. Dąbrowskiego 33/35. Telefon 77-67 i 54-73. nw 9738

Okulary
oraz wszelkiego rodzaju szkła, sprzedaje najtaniej A. Matysiak, św. Marcina 9-10, obok kościoła. bpw 885

Piekarnia
do sprzedania w pow. mieście 15 000 mieszkańców do objęcia 4 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 90 415

Kanapa
skórzana, narożnikowa za bezcen, nadająca się do cukierni lub hotelu. W. Garbary 13, Kurka. zdw 90 641/2

Baseny
do wody z blachy ocynkowanej dwa, każdej po 1.500 litrów pojemności, okrągłe wewnątrz minnowane prawie nowe okazynie na sprzedaż. „Radiator”, Poznań ul. 27 Grudnia 5, telefon 20-86 zdw 90 470

Sprzedam
korzystnie urządzenie pokoju jadalnego. Zgłoszenia tylko po południu od godz. 16. Jabłoński, ul. Kanałowa 15, II. zdw 90 476

Folwark
300 mórg i fabryka wyrobów ceramicznych spiesznie za 70 000 złotych, przy wpłacie 55 000, do sprzedania. — Biuro Handlowe „Boltar”. Poznań, Skarbowa 17. Pw 10 215-19.155

Auto
czterokołowe, marki „Wanderer”, po generalnym remoncie, światło elektryczne, nowe gumy, do sprzedania za 3.800 zł. Wiadomość: Agencja Siemianowskiego, Zakopane. nw 10 412

Młyn
wodno-turb. na sprzedaż: wody podostatkiem, staw zarybiony, 254 morgami dobrej ziemi, szkoła, kociół i kolej w miejscu. — Zgłoszenia Kurjer zdw 90 367

Wielkopański
majątek 2.100 mórg pszenno-buraczanej, ornej w kulturze 60 km. od Poznania, piękny pałac 22 pokoje w ładnym parku, budynki, inwentarz I. klasy. Cena 1.530 tysięcy złotych, wpłaty najniższe 600 tysięcy złotych. Informacje i pertraktacje sprzedaży udziela Biuro Handlowe „Boltar”. Poznań, ul. Skarbowa 17. Pw 10 457-20.235

Majatki
ziemskie i miejskie, młyny, przedsiębiorstwa na Kujawach, Pomorzu i Kongresówce, kupna i dzierżawy poleca J. Koralewski, Inowrocław, Łucjana 2. dwp 5840

Auto
Chevrolet prawie nowe w dobrym stanie wynajme na kilka miesięcy. Wiadomość Matejki 1, sklep Pawła. Pośrednicy wycaczeni. zdw 90 537

Skład
blawatów w powiatowym mieście z mieszkaniem jest zaraz do nabycia, wpłaty 3 tysiące, reszta na bardzo dogodnych warunkach. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 817

Pończochy
piękne, dobre, tanie. A. Szymański, Poznań, św. Marcina 1. Specjalny skład pończoch bpw 3 542-3

Rzeźnictwo
dobre zaprowadzone, dom piętrowy, słiczny ogród owocowy, natychmiast korzystnie do sprzedania, ewentualnie do wydzierżawienia. J. Pawełczak, Witkowo, Zielony Rynek 137. zdw 90 218

Skład
kolonialny i towarów krótkich zaraz do sprzedania, zaprowadzone 25 lat w dobrym miejscu z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa wprost od gospodarza z mieszkaniem. Adres wskaże Kurjer Stary Rynek rw 4967

Motor
6 KM na podwoziu jak nowy z 1.600. Motocykl „Indian” Scout 5 KM, elektr. ośw. mało używany z 2.000 sprzedaje F-ma „Montan”. Ostrowo, Raszkowska 26. zdw 88 853

Wózków
dziecięcych wybór „Świątek dziecięcy”. Kraszewskiego 11. zdw 86 663

Gospodarstwo
30 km. od Poznania, 60 mórg prywatne, 48 ornej, 8 łąk, 4 lasu, dom 3 pokoje z kuchnią, 2 kołnierz, 4 bydła i drób, martwy kompletny, cena 28 000 złotych gotówką na sprzedaż. Biuro Handlowe „Boltar”. Poznań, Skarbowa 17. Pw 10 429-20 162

Cebule
krajowa i egipska, marchew, karotki, buraczki, seler sprzedam większych i mniejszych ilościach Biskup, Stary Rynek 20. zdw 89 583

Dom w reglówce
pokój i kuchnia do sprzedania. Paety, Poznań, Przemysłowa 28b, telef. 14-12 zdw 89 344

Zakopane
Biuro J. Kubieńskiego wybór wili i parcel do sprzedania — pensjonaty do dzierżawy. zdw 89 642

Zakopane
Biuro J. Kubieńskiego ma do sprzedania w pierwszorzędnej dzielnicy willowej — willę murowaną 12 pokoi, nowoczesne urządzenia, cena 125 000 złotych. zdw 89 641

Fabryka
wyrobów metalowych, pełnym biegu, bardzo korzystnie do nabycia. Adres wskaże Kurjer zdw 90 532

Cukiernia
jadłodajnia ze składem cukrów w ruchliwej ulicy zaraz do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 90 861

Skład
sprzętów kuchennych z warsztatem dla metalowca zaprowadzonym od lat 20 sprzedam. Informacje udziela się poważnym reflektantom. Zgłoszenia do Kurjera zdw 90 491

Samochód
„Fiat” 503, otwarty, 4 osobowy gotów do jazdy, korzystnie sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 90 593

Oryg.
wiejska madonna XVII w., oryg. olejno malowany Kościuszko bardzo korzystnie do sprzedaży w firmie Sztuka, ul. 27 Grudnia 3. zdw 90 647

Umeblowanie
jadalnie, sypialnie, salonik i kuchnie nowe, mało używane, sprzedam okazynie razem lub pojedynczo. Bukowska 26, parter, mieszkanie 31. zdw 90 763

Kucharza
młodszego, dobrego fachowca do zimnych i ciepłych zakasok poszukuje zaraz. Zgłoszenia Bydgoszcz, Kawiarnia Bristol. zdw 90 391

5 KUPNA
ziemskich różnej wielkości dla poważnych reflektantów poszukuje Biuro Rolnicze Włocławek. nw 9525

Meble
stylowe, porcelane, srebra, kryształ, brzozy, najwyższe ceny placu Antykarnia Braci Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 2 027

Karose
na podwozie Chevrolet 20 miejsc siedzących, używana kupi Cierpialkowski, Poznań, Skońska 17. zdw 90 954

Kupię
autobus dobrze utrzymany 12 do 18 osobowy. Oferty składać do Kurjera Poznańskiego zdw 91 129

Pawilon
na PWK kupię lub wydzierżawie Oferty Kurjer zdw 90 866

Młócznie
w dobrym stanie kupi Majętność Bogusławki, p. Sulciniek. zdw 90 996

Platformę
lekka na jednego konia kupię. Łazarska 61, telefon 70—45, Trafankowski. zdw 91 022

Wille
kupię

10.000 zł

wypożyczyć na 1. hipotekę realności lub gospodarstwa. Oferty Kurjer zdw 91 008

2—3.000 zł

poszukuje dam zastaw wysoki procent. Kurjer zdw 91 195

15.000 zł

szukam na hipotekę kamienicy w Poznaniu, wartości 120 000. Oferty Kurjer zdw 91 246

Kilkaset złotych

wypożyczyć pod zastaw. Oferty Kurjer bpw 3641.

8 DO WYNAJĘCIA**Mieszkanie**

4 obszerne, słoneczne pokoje, stół i meble, umiarkowane kuchnia, łazienka, komfort uroczym przedmieście Poznania, 10 minut od tramwaju położone, od 15. u. 29. na czas nieograniczony wydzierżawi właściciel. Do objęcia konieczne 12.000 zł, w tem dwuletnia dzierżawa. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 89 975

Odstąpię

mieszkanie 4 pokojowe z meblami, komfort, centralne ogrzewanie, wysoki parter, bez renowacji. zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 90 220

Mieszkania

2 i 1 pokój z kuchnią nowo wybudowane do wydzierżawienia. Zgłoszenia 2—4 Murkowski, ul. Długa 3, tel. 2316. zdw 90 161

Trzy

pokoje z meblami, kuchnia, łazienka, światło elektryczne, śródmieście, zaraz do wynajęcia na stałe. Oferty Kurjer zdw 90 338

Swarzędz

pokój 2 solidnym panom wynajmę, miesięcznie każdy 35 zł. — Gdzie? wskaże Kurjer zdw 90 879

Mieszkanie

w Starolecie do odnawiania za 2 letnim czynszem. Zgłoszenia do Kurjera zdw 90 961

Mieszkanie

2 pokoje kuchnia, meble, Pożnań, oddam. Oferty Kurjer zdw 91 036

Mieszkania

1 pokój 800.— rok dzierżawy, 3 pokoje 4.500.— 2 lata dzierżawy. Wskaże „Fragut”, Kozia 21. zdw 90 591

Mieszkanie

1, 2, 3 pokojowe wprost od gospodarza odda Jackowiak, Wroniecka 12, od 9—3. zdw 91 115

Mieszkanie

6 pokoi, centrum, 5 blisko Poznania wskaże, oraz pokoje dla małżeństw poszukuje, poleca Cyranak, św. Marcin 63. zdw 91 220

Pokój

dla małżeństwa wskaże „Centrum”, Żydowska 5. zdw 91 203

„Krakus”

Pocztowa 30 ma wybór mieszkań każdej dzielnicy. zdw 91 187

2 pokoje

z kuchnią umiarkowane oddam za pożyczkę 600 złotych. Adres wskaże Kurjer zdw 91 132

Mieszkanie

2 pokoje, kuchnia, dzierżawa zgóry. Widziński, Małeckiego 15. podwórce, parter. zdw 91 164

Mieszkanie

3 pokoje, komfort przy Wierzbicicach, spiesznie oddam. Oferty Kurjer zdw 91 262

Mieszkania

1, 2, 5, 6 pokojowe od gospodarza wskaże Jaskiewicz, Fredry 6. zdw 91 270

Pokój

kuchnia, roczna dzierżawa 1.000 zł, 2 pokoje kuchnia, roczna dzierżawa 1.500. Wszczępolska Agencja, Długa 5. zdw 91 085

9 SZUKA MIESZK.**6—7**

pokojowego mieszkania poszukuje Łazarz lub Jeżyce. Oferty Kurjer zdw 91 255

3 pokojowe

mieszkanie w śródmieściu z meblami oddam. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 172

Mieszkania

2—4 pokoi, z kuchnią i łazienką poszukuje. Warunki podług umowy. Cena obojętna. Zgłoszenia Kurjer Poznań zdw 89 768

Pokój

kuchnia, poszukuje wprost od gospodarza, dzierżawa zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 239

Inteligentne

małżeństwo z jednym dzieckiem poszukuje pokoju umiarkowanego lub przynajmniej. Oferty z ceną Kurjer zdw 91 251

Mieszkania

2—4 pokojowe poszukuje mała, inteligentna rodzina. Czynsz kilkoletni zgóry. Oferty Kurjer zdw 91 266

Pokoju

próżnego od gospodarza, czynsz zgóry, poszukuje. Oferty Kurjer zdw 91 120

Małżeństwo

bezdziennie szuka mieszkania 2 pokoje i kuchnia wprost od gospodarza, czynsz za 2 lata. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 90 855.

10 ZAMIANA MIESZKANIA**Zamienie**

pokój i kuchnię w Stęszewie z użyciem ogrodu na jeden nadający się na warsztat obuwniczy w Poznaniu. Zgłoszenia: — Czesława 17, Zaleski. zdw 90 396

11 POKOJE UMEBL.**Pokój**

wejście niekrepujące z utrzymaniem. Półwiejska 8, III., prawo. dw 6154

Pokój

umiarkowany dla 2 par od 1. 6. do wydzierżawienia ul. Słowackiego 41, III. p. tr. lewo. zdw 90 442

Pokój

wynajmę. Działniński 11, Matuzek. zdw 90 095

„Krakus”

Pocztowa 30 poleca wybór pokoi umiarkowanych od 25 złotych miesięcznie. zdw 90 847

Śródmieście

pokój wolny. Rzeczypospolitej 2, Chudzińska. zdw 90 659

„Informacja”

św. Marcin 11, poleca pokoje umiarkowane. zdpw 90 566

Na

czas P. W. K. wynajmę pokój z 2 łóżkami, umiarkowane nowe. — Adres wskaże Kurjer zdw 90 635

„Informacja”

św. Marcin 11, poleca pokoje umiarkowane. zdpw 91 016

Pokoje

duży i wspólny wynajmę. Gwarna 8, III., prawo. zdw 90 153

Pokój

dobrze umiarkowany, słoneczny, dla inteligentnej osoby. Cena 100. Adres Kurjer zdw 90 958

Pokój

w centrum z używnością kuchni, łazienki, pianina, wynajmę tanią inteligentnej pani. Szyman Mostowa 15, II. Zgłoszenia od godziny 4—8. zdw 90 348

Do wynajęcia

4 pokoje umiarkowane, pocztowa Wildy, cena pokoju 70—120. — Oferty Kurjer zdw 90 939

Pokój

z dwoma łóżkami zaraz do wynajęcia dla wystawców. Rossa, Reja 3. zdw 90 936

Pokój

umiarkowany korzystnie wynajmę zaraz Liebek, Bukowska 43, parter, prawo. zdw 90 934

Centrum

pokój dwuosobowy, wysoki parter, elektryczność, telefon 10-63. zdw 90 932

Pokój

przejazdnym korzystnie wynajmę. Skarbowa 7, III. lewo. zdw 90 929

Dwa

pokoje umiarkowane małżeństwu lub panom ewentualnie z używaniem kuchni do wynajęcia. — Adres wskaże Kurjer zdw 90 926

Pokój

lepszy na 2 osoby zaraz lub 1. 6. Plac Asnyka 1, II. zdw 90 923

Pokój

ładnie umiarkowany 1—2 inteligentnym osobom zaraz wynajmę. Hołyńska, Skarbowa 4. zdw 90 900

Pokój

2 łóżka bez pościeli z używaniem kuchni zaraz do wynajęcia. Kulski, Traugutta 6, boczny dom, lewo. zdw 90 896

Pokoik

dla 2 panów wynajmę. Kochanowskiego 1, parter, lewo. zdw 90 894

Pokój

duży elegancki, telefon, światło elektryczne od 1 czerwca wynajmę. Wyspiańskiego 18, II. prawo (od 3—5). zdw 90 883

Pokój

umiarkowany do wynajęcia dla spokojnego pana zaraz. Przemysłowa 40, II. prawo, front. zdw 90 882

Pokój

umiarkowany z osobnym wejściem panu wynajmę. św. Wojciech 1, I. prawo, front. zdw 90 985

Pokój

umiarkowany panom wynajmę. — Marszałka Focha 87, tylny dom, III. prawo. zdw 90 986

Sypialnia

kompl., ładna, czysta z 2 łóżkami zaraz do wynajęcia. Grunwaldzka 27, I. prawo. zdw 89 796

Pokój

umiarkowany wejście z klatki schodowej do wynajęcia. Patrona Jackowskiego 19, IV. zdw 91 020

Pokoik

ładny dla pp. wystawców na jedną osobę (ewent. dwie). Górna Wilda 48, dom ogrodowy II. p. tr. zdw 91 014

Pokój

umiarkowany zaraz do wynajęcia lub od 1. 6. ul. M. Focha 52, I. prawo. zdw 91 006

Pokój

I. klasy dla lepszego pana 5 zł. dziennie zaraz do wynajęcia na czas wystawy lub dłuższej. Adres wskaże Kurjer zdw 91 004

Pokój

z 2 łóżkami na krótki lub dłuższy czas tani wydzierżawie. Zgłoszenia Gołabek, Dąbrowskiego 46. zdw 91 041

Stancja

dla panienki zaraz lub później. Chwaliszewo 27. zdw 91 033

Pokój

frontowy dobrze umiarkowany na stałe do wynajęcia od 1. 6. Piękary 10, II., prawo. zdw 91 049.

Słoneczny

pokój dwuosobowy wynajmę. Ul. Stroma 1, III., prawo. zdw 91 055

Sypialnia

i jadalnia, słoneczna, frontowa z balkonem zaraz. Wielkie Garbary 18, II., prawo. zdw 91 047

Pokój

wejście osobne, drugi balkonowy, słoneczny, światło elektryczne, do wynajęcia zaraz. Patrona Jackowskiego 25, I. lewo. jw 1811

Pokój

umiarkowany dla panienki inteligentnej, najchętniej urzędniczej lub biurowej wynajmę. Kopernika 8, I. lewo. zdw 91 076

Pokój

umiarkowany na 1—2 łóżka wynajmę. św. Wojciech 28, parter, prawo. zdw 91 058

Pokój

umiarkowany wynajmę na czas Wystawy. Aleje Marcinkowskiego 23, dom w podwórzu, III. piętro. zdw 91 081

Pokój

dla 2 panów. Górna Wilda 44, IV., lewo, róg Szwajcarskiej. zdw 90 753

Pokój

umiarkowany dla 2 panienek. Fr. Ratajczaka 16, III., lewo. zdw 91 119

Centrum

2 pokoje na poważne biuro wynajmę od 1. 6. Adres Kurjer zdw 91 103

Pokój

umiarkowany dla 1—2 osób na przeciw hotelu „Polonia”. Grunwaldzka 5, front, parter, prawo. zdw 91 114

120 pokoi

dla samotnych od 20 zł wynajmę „Fragut”, Kozia 21. zdw 91 063

Małżeństwu

wynajmę pokój z używaniem kuchni. „Fragut”, Kozia 21. zdw 91 062

Pokój

na 2 osoby. Wielkie Garbary 3, tylny dom, II. piętro. zdw 91 215

Pokój

panienkom wynajmę. Ratajczaka 17, I., lewo (dom boczny). zdw 91 156

Pokój

frontowy z elektrycznością dwóm osobom, najchętniej wystawcom wynajmę. Różana 12, Sobkowia. zdw 91 205

Pokój

frontowy z dwoma łóżkami do wydzierżawienia. Śniadeckich 1, III., lewo. zdw 91 203

Śródmieście

umiarkowane pokoje słoneczne, frontowe, wystawcom. Aleje Marcinkowskiego 17 a, II. lewo. zdw 91 201

Pokoje

1—3 osób utrzymaniem (bez) czas krótki (dłuższy). Półwiejska 2, III., prawo. zdw 91 197

Pokój

dla 2 panów z osobnym wejściem. Adres wskaże Kurjer zdw 91 199

Duży

umiarkowany pokój dwóm panom wynajmę. Łakowa 9, II., prawo. zdw 91 192

Pokój

lepszy 2 panom. Bielawska, Łakowa 13. zdw 91 160

Pokój

frontowy komfortowy wynajmę. Waly Jagiello 18, parter, prawo. zdw 21 215

Dla wystawców

pokój frontowy, światło elektr., osobne wejście dla dwóch panów Półwiejska 7, II., prawo. zdw 90 908

Pokój

umiarkowany wolny ul. Czesława 17, parter, lewo. zdw 91 087

Pokój

1—2 osobom wynajmę. Poznańska 27, I., lewo. zdw 91 106

Pokój

duży, słoneczny, elektr. wynajmę na czas dłuższy 2 osoby, zaraz lub później. Dąbrowskiego 33, I., lewo. jw 1818

Pokój

do wynajęcia. Górna Wilda 42, III. p. tr., prawo. zdw 91 147

Pokój

wynajmę. Długa 4, I. podwórce, ogrodo.

2 pokoje

ładnie umiarkowane, niekrepujące wynajmę, także używanie kuchni. Adres wskaże Kurjer zdw 91 146

Pokój

ładny, światło elektryczne od zaraz do wynajęcia. Górna Wilda 13. zdw 91 144

Matejki 1, III.

pokoje korzystnie. zdw 91 140

Pokój

meblowany panom wynajmę. Poznańska 21, parter, prawo. zdw 91 155

Pokój

niekrepujący dla wystawców w śródmieściu. Adres wskaże Kurjer zdw 91 152

Nobliwy

balkonowy pokój z osobnym wejściem dwóm lepszym panom lub jednemu wynajmę. Napierała, Mylna 2, II. (początek Jeżyca). zdw 91 174

„Informator”

poleca pokoje umiarkowane. Ratajczaka 15 (Pasaż Apollo). zdw 91 189

Elegancki

pokój przy terenach z wszelkimi wygodami wynajmę 1—2 panom. Adres wskaże Kurjer zdw 91 148

Pokój

na dwie osoby Wielkie Garbary 48, II. p. lewo do wynajęcia. rw 4990

Frontowy

duży pokój umiarkowany wynajmę solidnym osobom. Gdzie? Kurjer zdw 91 289.

2 pokoje

elegancko umiarkowane dla lepszych panów do wynajęcia. Ul. Strzelecka 31, II., lewo. zdw 91 257

Przyjmę

panów na pokój. Umińskiego 9, III. wejście. zdw 89 917

Pokój

elegancki, elektr. 1—2 inteligentnym osobom wynajmę. Matuzek. Wielkie Garbary 53, III. piętro. zdw 91 268

Pokój

dla pana, zaraz wynajmę Krych. ul. Bukowska 33, dom ogrodowy, parter. jw 1815

Pokoje

umiarkowane do wynajęcia. Dąbrowskiego 52 I. prawo. jw 1816

Umiarkowany

wygodny, elektryczność, na stałe lub dwie wolny. Małeckiego 35, wysoki, parter, prawo. zdw 91 097

Pokój

ładnie umiarkowany wejście z klatki schodowej tylko lepszemu panu do wynajęcia. Długa 12, II., lewo. zdw

Koncesja
na wyszynk wódek na Poznań
do oddania. Oferty Kurjer
zdw 91 045

Bieliznę
damską i męską do prania i pra-
sowania w dom przytulny. Sta-
sica 24, parter, w podwórzu.
zdw 91 023

Oddam
dziecko za własne. Oferty Kur-
jer zdw 91 060

Ważne dla wszystkich!
Farbuje obuwie, teczki, torebki
i t. p. (ze starego robimy nowe).
Pocztowa 16, Pejka „Felicja”.
zdw 91 073

Krawcowa
wykonuje suknie do 15, płaszcze
do 25 zł. Nowakowa. Składowa 12
zdw 91 040

Sierotę
przyjmuje na własne z intelligen-
cją. Oferty do Kurjera zdw 91 234

Chiromantka
wódy z kart i reki, przyjmuję od
10-2 i 5-7. Ratajczaka 23, I. pi-
tro, front, lewo. zdw 91 212

Stolarz
na prace formierzone lub białe
poleca się. Adres wskazuje Kurjer
zdw 91 153

Krawcowa
przyjmuje garderobe damską,
także bieliznę do szycia w dom
po cenach przystępnych. Mickie-
wicz 7, parter, prawo. zdw 91 286

Bieliznę
przyjmuje do prania i prasowa-
nia. Schmidtowa, Żurawia 13,
Jeżyce. zdw 91 263

OŻENKI
23

Na wyjazd!
Dla córki mej szatynki, lat 21, in-
teligentnej, muzykalnej, miłej, do-
brej gospodyni z majątkiem sześć
milionów złotych, szukam męża
z odpowiednim majątkiem, ucze-
niem, pracowitego, lat 27-35, mo-
żliwie dyrektora. W pierwszym
liście proszę załączyć fotografie.
Zgłoszenia tylko poważne nad-
syłać do Kurjera Pozn. pod
zdw 88 713

Na wyjazd!
Dla syna, właściciela przed-
siębiorstwa z majątkiem sześć mi-
lionów złotych, szukam żony z
odpowiednim majątkiem, ucze-
niem, pracowitego, lat 27-35, mo-
żliwie dyrektora. W pierwszym
liście proszę załączyć fotografie.
Zgłoszenia tylko poważne nad-
syłać do Kurjera Pozn. pod
zdw 88 713

Wspólniczki (wspólnika)
do założenia fabryki dobrego bez-
konkurencyjnego artykułu na
własnej realności szuka solidny
fachowiec średniego wieku, 50.000
mogę zaopiekować, cel matry-
monialny. Zgłoszenia Kurjer
zdw 91 075

Wdowa
po urzędniku wojskowym lat 40 z
8 pokojowym urządzeniem i co-
kolwiek gotówki z braku znajo-
mości panów szuka męża wdowa-
ca lub starszego kawalera. Zgło-
szenia z fotografią uprasza,
ręcznie traktuje się honorowo A-
gencja Kurjera Poznańskiego,
Gniezno 221. nw 10 458

Dla
pari inteligentnych, wykształco-
nych z majątkiem od 10-100 ty-
sięcy poszukuje odpowiednich
partyi. Cel matrymonialny, dy-
skrecja zapewniona. Zgłoszenia
Fabryczna 35 a, IV, p.
zdw 91 243

NAUKA
24

Kursy stenografii
pisanie na maszynach, Kantaka
1, II. piętro. bpw 3593

Kursy kroju — szycia
damskiego. Zgłoszenia przyjmują
Amalia Klawiterowa, Marija
Magdalena 1, III. prawo, naro-
żnik Raczyńskich. dw 6025/6

Szkoła
przygotowawczą przyjmuje zapy-
sanie dzieci od 6-10 lat od 12-1.
Nauka odbywa się przed po-
łudniem pod kierunkiem doświadcz-
nych sił nauczycielskich. Do
dyspozycji dzieci ogródek i biblio-
teka. Wielkie Garbary 53, kie-
rownicza Racławska.
zdw 83 926

Poszukuje
się lekcji języka francuskiego
dla chłopca. Oferty z podaniem
ceny uprasza się do Kurjera Po-
znańskiego zdw 91 018

Pianistka
rutynowana wolna od 1 czerwca.
Lessig. — Kiełce, restauracja
„Wersal”. zdw 91 124

Cudzoziemcom
udziela polskiego rutynowana na-
uczycielka metodą uproszczoną.
Oferty Kurjer zdw 91 136

Francuskiego
konwersacji udziela rutynowana
nauczycielka dzieciom, dorosłym
uproszczoną metodą. Oferty Ku-
rjer zdw 91 133

Wielkopolska
Szkoła Przygotowawcza
(4 klasy) Wielkopolskie
Gimnazjum dr. Brunona
Czajkowskiego

przyjmuje codziennie zgłoszenia
od 12-1 ul. Podgórna 2b i Mły-
na 5 (Jeżyce). Bezterminy wstępne
do 1. kl. gimn. odbędzie się 4 i 5
czerwca do klas II-VII gimn.
nia 1 i 3 czerwca rb.
zdw 91 178

Gospodyni — kucharka
znająca dobrą kuchnię poszuka-
je posady jako przychodnia.
Zgłoszenia Kurjer zdw 91 032

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Kursy
stenografii polskiej, niemieckiej,
pisanie na maszynach, księgo-
wości dla początkujących i uzu-
pełniających, miesięczne, kwar-
talne i półroczne rozpoczynają
8. czerwca. Zgłoszenia: Kursy
Tyran-Zaworskiej, ul. Strzelecka
33, narożnik placu św. Krzyszkie-
go i Jeżyce, Poznańska 23-30, III,
bpw 3640

Panienki
na półroczny kurs krawieczyzny
przyjmuje F. Ostand, Piekary
nr. 22/23. zdw 91 200

Konkurs
Wielkopolskie Gimnazjum dr.
Czajkowskiego poszukuje: Polo-
nisty, romanisty, filologa (łacina)
i matematyka. Ul. Młyńska 5.
zdw 91 177

25 MUZYKA

Skrzypek
z repertuarem wolny zaraz. Of-
erty Kurjer zdw 90 411

Orkiestrę
dobrze zgraną, piękną umundu-
rowaną, mam jeszcze wolną na
26. 5. i na 30. 5. Spieszne zgło-
szenia Dyr. Guziński, Aleje Mar-
cinowskiego 23, Telefon 3927.
zdw 91 105

Lekcyj
gry na fortepianie, fortepian do
ćwiczeń, Młyńska 3, III., lewo.
zdw 90 933/3

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych

Książkowa - kasjerka
z kilkoletnią praktyką, z zna-
mością stenografii i pisania na
maszynie (Adler) poszukuje po-
sady od 1. 6. Zgłoszenia Kurjer
zdw 90 978

Biuralistka
młodsza pisząca na maszynie
również samodzielną korespondentką
poszukuje posady od 1. 6. rb. —
Oferty Kurjer zdw 90 452

Siedmioklasista
(gimnazjum)
poszukuje posady praktykanta
rolniczego w większym majątku
od 1 lipca. Ma zamiar później
kształcić się w szkole rolniczej w
Cieszyńsku. Zgłoszenia kierować
pod adres: W. Wojciech, Kato-
wice — Dab. Debowia 2.
zdw 87 003

Żelazniak
obeznany z księgowością, 3 letnią
praktyką, szuka posady zaraz
ewent. później. Zgłoszenia Ku-
rjer zdw 90 971

Student
III. r. W. S. H. poszukuje po-
sady na P. W. H. wgl. na pr-
winię w przedsiębiorstwie han-
dlowym lub transport. Zgło-
szenia z podaniem warunków upra-
sza do Kurjera zdw 90 023

Biuralistka
z roczną praktyką pisząca na ma-
szynie poszukuje posady. Zgło-
szenia Kurjer Poznański zdw 90 015

Skórnik
młodszy przyjmuje posadę od 1. 6.
lub później. Najchętniej w Po-
znaniu. Oferty Kurjer
zdw 90 263

Szofer-ślusarz
z praktyką poszukuje posady
prywatnej. Okolica obojędna. Of-
erty Kurjer zdw 90 254

Posługaczka
z dobrymi świadectwami poszu-
kuje posady na po południe od
godz. 1. Zgłoszenia Kurjer
zdw 90 955

Pianistka
poszukuje posady od 1. 5. 29. lub
15. 6. 29. do kawiarni lub res-
tauracji ewent. w domu prywatnym
z całkowitem utrzymaniem. Of-
erty Kurjer zdw 90 873

Żelazniak
młodszy z 4 letnią praktyką w
składzie żelaza, materiałow-
budowlanych i spedytorstwie po-
szukuje posady. Łaskawe zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdw 90 872

Biurowa
szuka posady również do ek-
spedycji. Zgłoszyć się mogą od 1-2.30
Zgłoszenia Kurjer zdw 90 952

Dziewczyna
wiejska do wszelkich prac domo-
wych poszukuje posady. Oferty
Kurjer zdw 90 942

Mistrz młynarski
żonaty, sumienny, obeznany z
nowoczesnymi maszynami młyn-
skimi, światłem elektr., i moto-
rem ssąco-gazowym, poszukuje
posady kierownika lub samodziel-
nego, wykonuje wszelkie repara-
cje. Zgłoszenia Kurjer pod
zdw 90 938

Książkowa
rutynowana z kilkoletnią prakty-
ką, znająca księgowość ame-
rykańską i włoską, władająca
pisaną językiem polskim i nie-
mieckim poszukuje posady. Zgło-
szenia Kurjer dw 8047

Biuralistka
z kilkoletnią praktyką, pracowita,
skromna, poszukuje zajęcia z
wyjątkiem soboty. Łaskawe
zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod
zdw 91 034

Gospodyni — kucharka
znająca dobrą kuchnię poszuka-
je posady jako przychodnia.
Zgłoszenia Kurjer zdw 91 032

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Skromna
panna obeznana z szyciem, robót-
kami i księgowością poszukuje
posady do dzieci lub do zarządu
domem od 1. 6. 29. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdw 90 459

Panienka
(sierota) intelig., łagodnego nspo-
sobienia, władająca językiem pol-
skim i niemieckim, znająca ro-
bótki i cerowanie szuka posady
do dzieci zaraz lub od 1. 6. 29.
Oferty Kurjer zdw 91 030.

Panienka
z 2-letnim kursem Państw. Semi-
narium Ochronlarskiego przy-
jmuje posadę na wsi w czasie wiel-
kich wakacji jako wychowaw-
czyni. Zgłoszenia Kurjer
zdw 90 170

Szofer - strzelec
żonaty poszukuje posady od 1. 7.
29. z dobrymi świadectwami i po-
leceniami posiada 10 lat prakty-
ki szoferskiej. Zgłoszenia do Ku-
rjera zdw 90 471.

Młoda
przystojna panienka, absolwent-
ka pozn. liceum poszukuje posady
na P. W. K. jako kasjerka lub
representantka firmy. Zgłoszenia
Kurjer zdw 90 474

Kierownik
fabryki ceramicznej
obeznany z wyrobem od cegły
począwszy aż do porcelany, pra-
gnie zmienić posadę. Poważne
referencje. — Łaskawe zgło-
szenia Kurjer
zdw 89 604

Aptekarz
aprobowany zastępować zastę-
pować od 1. 6. 29. do 15. 7. 29.
ma dobre polecające świadectwa
Oferty do Kurjera zdw 89 653.

Młody drogerzysta
władający językiem polskim i
niemieckim, nadający się jako
dobry ekspedjent, poszukuje po-
sady od 1. 6. lub 15. 6. 29. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
pod zdw 90 368

Gorzelnian
z długoletnią praktyką zagranicą
poszukuje posady. Łaskawe
zgłoszenia z podaniem war-
unków do Kurjera pod
zdw 90 369

Podmistrz
żelazobeton i murarski, dzielny,
sumienny z 18 letnią praktyką
jako podmistrz w jednym i dru-
gim zawodzie poszukuje posady
w większym przedsiębiorstwie. —
Zgłoszenia Kurjer zdw 89 809

Cukiernik
poszukuje posady najchętniej
ekspedienta lub bufetowego. —
Przyjmuje także bufet na rachun-
ek za lub bez kaucji. Zgło-
szenia do Kurjera pod zdw 90 055

Pielegniarka
wład. językiem polskim i niem-
z kilkoletnią praktyką poszukuje
posady do dzieci, względnie nie-
mowlat. Zgłoszenia Agencja
Kurjera Pozn. Gniezno 207.
nw 10 424

Dziewczyna
wiejska uczciwa z dobrym świade-
ctwem przyjmuje posadę do
wszelkich prac od 1. 6. Oferty
Kurjer zdw 90 883

Młynarz
kawaler, lat 25, obeznany przy
wszelkich nowoczesnych maszy-
nach poszukuje posady od 1. 6.
lub później. Zgłoszenia Młyn
Wodny, Drąwski Młyn.
zdw 90 665

Ogrodnik
starszy, bezdzietny, wszechstron-
nie obeznany z pracami w o-
grodnictwie i rolnictwie szuka
posady. K. Hellmich, Środa, Ja-
dźewskiego 1, u p. Rembasz.
zdw 90 522

Starsza
panna poszukuje posady w miej-
scu lub posługi. Zgłoszenia Ga-
siorowskich 5 a, Wiczorek.
zdw 90 829

Panna
do dzieci, władająca językiem
polskim i niemieckim, poszukuje
posady zaraz lub później w lep-
szym domu. Oferty Kurjer
zdw 90 716

Rodowita
Francuska, sympatyczna, przy-
jmuje posadę do towarzyszywa na
stałe lub na czas Wystawy
ewtl. do starszej panienki.
Zgłoszenia atelier Mikulla, 27,
Grudnia 10. zdw 90 721

Kucharka
samodzielną, uczciwą, poszukuje
posady od 1. 6. do wszystkiego
bez prania w lepszym dom. Of-
erty Kurjer zdw 90 848.

Zbożowiec
młodszy szuka odpowiedniej po-
sady zaraz lub później. Łaskawe
oferty Kurjer Pozn. zdw 90 852.

Ogrodnik
kawaler, lat 26, doskonale obe-
znany w swym zawodzie, koń-
cząc zakładanie ogrodu, poszu-
kuje zaraz posady ewentualnie
jako pisarz. Kazimierz Kuja-
wa, Władysławowa, poczta Lwó-
wek, pow. Nowy Tomysl.
zdw 90 570

Ziemianin
lat 40 poszukuje odpowiedniego
kierowniczego stanowiska lub
nadzoru podczas wystawy Kra-
jowej w Poznaniu. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego pod
zdw 90 870

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Stenotypistka
polsko-niemiecka, znająca wszel-
kie prace biurowe poszukuje za-
jęcia popołudniowego od godz. 6.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego pod zdw 90 968

Rzeźnik
restauracyjny poszukuje posady
zaraz. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 90 950

Handlowiec
starszy, dział delikatesowy po-
szukuje zajęcia, zarządu lub pro-
wadzenie bufetu, specjalność
przekąski i kanapki. Zgłoszenia
do ekspedycji Kurjera
zdw 89 706

Szofer-mechanik
z dłuższą praktyką warsztatową
dobry fachowiec poszukuje po-
sady. Oferty Kurjer zdw 89 635

Nauczycielka
z pozwoleniem Kuratorium po-
szukuje posady od 1 czerwca lub
1 lipca. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdw 90 878

Książkowy - bilansista
z kilkoletnią praktyką, znawca
spraw podatkowych szuka po-
sady stałej od 1. 6. 29. Miejs-
cość obojętna. Wymagania
skromne. Oferty Kurjer
zdw 90 709

Ucznia
tylko z prowincji przyjmie zaraz
St. Markiewicz, Zakł. Artyst.
portretów i fotografii Poznań.
27 Grudnia 1. zdw 90 276/7

Szofer
mechanik z dłuższą praktyką po-
trzebna. Zgłoszenia pisemne z
odpisami świadectw. Kantor-
czyk, św. Marcin 4. rw 4945

Dla
młodszej ale biegłej ekspedientki
z branży rzeźniczej jest wolna
posada od 1. 6. Stanisław Ober,
mistrz rzeźniczy, Graniczna 13.
zdw 90 963

Uczennica
może się zgłosić. Skład Pap.
Książek, Łazarz, Ad. Jeskego 4.
zdw 90 959

Pomocnik
i uczeń mogą się zgłosić. 15 pułk
Ułanów, mistrz fryzjerski.
zdw 90 957

Służąca
z gotowaniem, uczniwa i porząd-
na potrzebna od 1. 6. Pogorzelski,
skład wyrobów drzewnych.
Wodna 7, róg Ślusarskiej.
zdw 90 313

Przyjmę ucznia
do litografii z wyjątkowymi
zdolnościami rysowniczymi. Zgło-
szenia Kurjer zdw 90 955

Potrzebny
chłopiec do fabryki cukrów i cze-
kolady ul. Mostowa 15.
zdw 90 946

Pomocnik
fryzjerski, może się zaraz zgłosić
Orzalkiewicz, Chwaliszewo 33.
zdw 90 945

Służąca
uczniwa, do wszystkiego, z goto-
waniem od 1. 6. potrzebna. Zgło-
szenia 6-9 wiecz. Dąbrowskiego
15, Stachowiak. zdw 90 944

Dzielnia
krawcowa potrzebna zaraz. Tom-
kiewicz, św. Wojciech 2.
zdw 90 943

Uczniwa
służąca lub dziewczyna do posłu-
gi na cały dzień potrzebna. Ul.
Poznańska 8/10, piekarnia.
jw 1807

Inteligentna
wzorowo wychowana, z lepszego
domu panią, muzykalna, przy-
jmiemy w lepszym domu posadę do
dzieci. Zgłoszenia do Kurjera
dw 6 049

Dzielnia
podróżujących, którzy mogą się
wykazać dobrymi wynikami przy
odwiedzaniu majątków ziem-
skich, poszukuje się do sprzeda-
ży pokupnych artykułów za wy-
soką prowizję na Poznańskie i
Pomorze. Zgłoszenia odpisami
świadectw i referencjami do Ku-
rjera zdw 90 087

Dziwczęta
do pomocy krawcowej potrzebne
zaraz. Prusiewicz, Młyńska 9.
Pp 10 600-21.265

Szofera
zaraz za dobrem wynagrodze-
niem poszukuje Związek Ubez-
pieczeniowy Przemysłowców Pol-
skich, Poznań, Pocztowa nr. 11.
zdw 90 653

Stenotypistka
polsko-niemiecka
dzielnia w swym zawodzie, posu-
kiana do biura fabrycznego na
wsi. Zgłoszenia do ekspedycji
Kurjera Poznańskiego pod
dw 6125

Kucharka-gospoia
do małej rodziny w Starogardzie
potrzebna. Reflektuje się tylko
na osoby starsze posiadające dłu-
goletnią praktykę i pierwszorzę-
dne świadectwa. Oferty ze świa-
dectwami pod dw 6126

Radjomechanika
zdolnego, sumiennego na stałą
pracę poszukuje Centrala Optycz-
na Bydgoszcz, Gdańska 7. Do
ofert proszę dołączyć odpis świa-
dectw i podać pretensje. Dw 6127

Cheesz otrzymać posadę?
Musisz ukończyć kursy fache-
we, korespondencyjne profesora Se-
kulowicza, Warszawa Żółwia
42. Kursy wyuczają listownie:
buchalterii, rachunkowości ku-
pieckiej, korespondencji handlo-
wej, stenografii, nauki handlu,
prawa, kaligrafii, pisania na
maszynach, towaroznawstwa an-
gielskiego, francuskiego, nie-
mieckiego, piśmiennictwa, gram-
matyki polskiej. Po ukończeniu
świadectwo. Nadaje prospektów
zw 9825

Elew
z ukończoną szkołą Wydziałowa
lub Handlowa do księgowości
od 1 czerwca potrzebna. Zgło-
szenia pisemne z odpisami świa-
dectw i życiorysem. Kowalski i
Kozicki, Poznań, Plac Wolności
17. Wnioski nieuwzględnione, bez
odpowiedzi. zdw 90 507

Zecer
młodszy w zastępstwo ewtl. na
stałą pracę potrzebny zaraz. Drukar-
nia Ustasiak, Trzemeszno.
dw 6136

Krawcowe
samodzielne na suknie, płaszcze,
tylko zdolne siły na stałe zatrud-
nienie potrzebne zaraz. L. Sa-
wicki, Piekary 1. zdw 90 612

Kilku
młodszych panów z gładką wy-
mową i dobrym humorem do pe-
wnej atrakcji na Wesołem Mia-
steczku potrzebni. Zgłoszenia do
Kurjera zdw 91 027.

Poszukuję
szofera na taksówkę zaraz na
stałe. Zgłoszenia św. Marcin
16/17, wejście „C.” u p. Sroki.
zdw 91 051

Służąca
uczniwa, z dobrymi świadectwa-
mi, potrzebna od 1. 6. Zgłoszenia
pomiędzy 7-8 wieczorem, Da-
browskiego 34, III. lewo.
zdw 91 117

Służąca
uczniwa, do wszystkiego, z goto-
waniem od 1. 6. potrzebna. Zgło-
szenia 6-9 wiecz. Dąbrowskiego
15, Stachowiak. zdw 90 944

Krwawy dramat serc, cichych bohaterów
rozgrywający się na STOKACH CYTADELI
S. O. S.
woła ostatni z bohaterkiej załogi
To film — który winni zobaczyć wszyscy.
— Przedstawienia o godz. 5-ej, 7-ej i 9-ej —
KAPITOL przy placu Świętokrzyskim.
Pw 10 608-21.311

Dziewczyna
starsza do wszelkich prac domo-
wych z gotowaniem znajdzie za-
raz dobre, stałe miejsce. A. Rich-
ter, Wodna 12. zdw 91 025

Poszukuję
dwóch zawiązek do zawiązania
karmelków, 2 chłopców do posy-
lek. Zachowski, św. Wojciech 4.
zdw 91 067

Szofer
do nowego Forda na wyjazd z
podróżującymi potrzebny. Firma
Artur Gaede, Poznań, św. Woj-
ciech 23/30. dw 6151

2.000 złotych
miesięcznie zarobić mogą łatwo
zdolni panowie (panie), przy
sprzedaży obligacji premijowych
na raty. Nowość! Sprzedaż uła-
wiona! Najwyższa prowizja. —
Oferty możliwie z fotografią
nadsyłać do Biura ogłoszeń.
— Lwów, Jagiellońska 7, pod
„Bank”. nw 10 356

MALARZY
szyldowych
potrzebuje zaraz firma
GODŁA & LEBOCKI
POZNAŃ 22 GRUDNIA 5
TEL. 1870
bpw 3635

Chłopca
do posyłek poszukuje zaraz lub
później Związek Gospodarczy
Spółdzielni Mleczarskich, Po-
znań, ul. Składowa 4. dw 6152

Dziewczyna
potrzebna zaraz do wszystkiego.
Gołębiak, Strusia 6, III. piętro.
zdw 91 077

Dzielnia
krawcowe do szycia gorsetów
mogą się zgłosić. Prusiewicz,
Młyńska 9. Pp 10 599-21.264

Służąca
potrzebna od 1. 6. do wszystkiego.
Zgł. n. narożnik Wszystkich
Świątych 48, II. piętro, lewo.
rw 4973

Agenci (tki)
do zbierania zgłoszeń reklamy
lotniczej potrzebni. Oferty Ku-
rjer zdw 90 940

Poszukuję
na czas wakacji panią z lep-
szego domu, która z 3 dziećmi
wyjechała na wieś. Bliższe szcze-
góły Debička, Staszica 17, od
4-6. zdw 90 957

Poszukuję
dziewczyny powyżej 17 lat do 2
dzieci i zarazem do lekkiej pra-
cy domowej bez spania. Zgło-
szenia S. Żurawski, u p. Bartko-
wiak, Stroma 24, II. p. lewo.
zdw 90 930

Bielizniarki
zdolne na koszule męskie szyjące
u siebie potrzebne. Adres wska-
że Kurjer zdw 90 925

Służąca
uczniwa, czysta, dobrze polecona
z gotowaniem potrzebna od 1-go
czerwca. Pawlak, Szamarzew-
skiego 23. zdw 90 924

Kilmiarka
potrzebna zaraz, odpisy świa-
dectw proszę załączyć. Zgło-
szenia Kurjer Poznański
zdw 90 919

Krawcowe
dobre siły przyjmie. Maria Ślusa-
rek, Dąbrowskiego 49 b.
zdw 90 917

Obciążaczka
do wód mineralnych może się
zgłosić natychmiast. Półwiejska
17, I. piętro, Thiem. zdw 91 138

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych po-
trzebna od 1. 6. Gen. Kosińskiego
15, Kocerka. zdw 90 899

Potrzebna
dziewczyna do dzieci zaraz. —
Adres wskaże Kurjer zdw 90 893

Posługaczka
przychodnia na cały dzień, z u-
trzymaniem, zaraz potrzebna. —
Zgłoszenia osobiste Stempniow-
ska, św. Marcin 63. zdw 91 065/6

Potrzebna
dzielnia ekspedientka do składu
rzeźniczego. Głogowska 107.
zdw 91 217

Krawcowa
potrzebuje uczennicę. Dąbrow-
skiego 26, dom boczny, I. piętro.
zdw 91 202

Młodszy
pomocnik krawiecki na duże
szytki potrzebny zaraz. św. Mar-
cin 40, IV. piętro. zdw 91 250

Chłopiec
starszy do posługi w stolarni po-
trzebny. Jur. Grobla 6, I. piętro.
zdw 91 157

Potrzebny
zaraz chłopak do posyłek w wie-
ku od 15 lat. św. Marcin 38, II.
piętro. zdw 91 072

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz. Ulica
Szamarzewskiego 10. jw 1819

Służąca
umiejąca samodzielnie gotować,
znająca pranie, potrzebna zaraz
wzgl. od 1 czerwca r. b. do ma-
łej rodziny. Miasto powiatowe
blisko Poznania. Zgłoszenia co-
dziennie rano pomiędzy 8-10,
Poznań, Fredry 7, pokój 48.
zdw 91 113

Dziewczyna
do lekkich prac domowych i
dziecka potrzebna. Chwaliszewo
17, II. lewo. zdw 91 102

Posługaczka
potrzebna, świadectwa. Strzele-
cka 11, III. lewo. zdw 91 104

Masażystka
młoda, silna poleca się. Oferty
Kurjer zdw 91 064

Potrzebna
dziewczyna z dobrym gotowa-
niem do wszelkich prac domo-
wych od 1. 6. 29. Pucińska, Ra-
tajczaka 33, III. piętro.
zdw 91 061

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz.
Plac Wolności 10, IV. lewo. —
Zgłoszenia między 5-7.
zdw 91 225

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Słowackie-
go 34. zdw 91 227

Uczeń
biurowy potrzebny. Kępiński.
Fredry 4. zdw 91 223

Książkowa
biegła i sumienna potrzebna za-
raz. Zgłoszenia z podaniem pen-
sji prosimy do Kurjera Pozn.
pod zdw 91 198

Panią
do dziewczynki 5 lat może się
zgłosić, ewentualnie na kilka go-
dzin dziennie. Śmieszalska, Ko-
nopnickiej 11. zdw 91 209

Posada
przy Poznaniu, wolne mieszka-
nie dla robotnika 1.000 gwar-
cja. „Centrum” Żydowska 5.
zdw 91 207

Poszukuję
krawców na podrywki, naprawy
wojskowe i cywilne. St. Grunt.
Matejki 1. zdw 91 206

Wiecznie powtarza-
jąca się. We wszyst-
kich momentach ży-
cia towarzyszy nam
złoto! Pierścien
zarczynowy kupio-
ny przy ul. Nowej 11
w firmie „W. Mayer”
właśc. L. Nałaskowski,
będzie się Jej bardzo
podał.
Pw 10 603-20.969

Posługaczka
Staszica 9, I. prawo. jw 1820

Panią
uczenicę do haftowania ozdób
wojskowych kantylikę przyjmuję
zaraz. Półwiejska 31, part. lewo
zdw 91 108

Panią
młodsza jako początkująca po-
trzebna do składu wyrobów tyto-
niowych i kolonialnego. Półwiejs-
ka 15. zdw 91 094

Potrzebna
służąca do wszystkiego od zaraz.
Mickiewicza 17, II. p. lewo.
zdw 91 001

Krawcowa
w dom z dobrym syciem sukien
może się zaraz zgłosić. „Janka”,
fabr. bielizny, Starościska 1.
zdw 91 082

Pomocnik
siodlarski, znający lakiernictwo,
potrzebny zaraz. Cz. Stróżyk,
Stęszew. nw 10 467/8

Syn
uczniwy rodziców, chcący się
wyuczyć lakiernictwa, niech się
zgłosi. Cz. Stróżyk, Stęszew.
nw 10 465

Dzielnia
ekspedientka do składu porcelany
od 1 czerwca potrzebna. Zgło-
szenia do Kurjera Pozn., Stary
Rynek rw 4987.

Gimnazjum żeńskie
Ireny Szczuka w Rabce posu-
kuje kierownika, prefekta, oraz
kwalifikowanych sił do naucza-
nia polskiego, francuskiego i
muzyki na przyszły rok szkolny.
dw 6167

Apteka
pod Lwem w Lesznie poszukuje
zaraz młodszy prowizora lub
egzaminowanego asystenta. Of-
erty z pierwszorzędnymi refe-
rencjami i warunkami do Apte-
karza M. Beckera. dw 6162

Inkasent
na stałą pensję i prowizję po-
trzebny zaraz. kaucja wymaga-
na, ale nie konieczna. Oferty
wraz z życiorysem i odpisami
świadectw. Kurjer zdw 91 230.

Biuralistka
z ładnym charakterem pisma pi-
sząca biegle na maszynie potrze-
bna zaraz. Oferty wraz z ży-
ciorysem i odpisami świadectw Ku-
rjer zdw 91 279.

Praczką
potrzebna zaraz. Pralnia, Ma-
tejki 11. zdw 91 285

Dziewczyna
młodsza na cały dzień do dwój-
ga dzieci potrzebna. Zgłoszenia
Wrocławska 15, skład rowerów.
zdw 91 288

Drogerzystę
siłę młodszą, dzielną, rzutkiego
ekspedienta, przyjmie natych-
miast Czerwona Drogeria, W.
Kornasewski, Poznań, Marszał-
ka Focha 70. zdw 91 273

Kasjerka
młodsza, początkująca, pisząca
na maszynie Orzeł potrzebna od
1. 6. Zgłoszenia z referencjami,
podaniem pensji Kurjer
zdw 91 265

2 pomocników
obuwniczych na lepszą pracę
przyjmie zaraz W. Kulaski.
Książ. pow. Srem. zdw 91 264

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Małe Gar-
bary 1. zdw 91 271

Książkowa
początkująca z ukończoną szkołą
handlową może się zaraz zgłosić.
Fabryka Kartonów Dąbrowskie-
go 79, I. wejście, I. piętro.
zdw 91 086

Szofer
kował z dłuższą praktyką od za-
raz może się zgłosić. Cz. Szyp-
ski, Słowackiego 10.
zdw 91 090

Humor zagraniczny

— A coż mnie to obchodzi, że mój narzeczony nic nie ma?
Kocham go i gotowa spędzić me życie przy nim, choćby
na strychu.
— Mój Boże! tak nisko upadłaś?
(Judge N. Jork) S. F.

Przedpłata

na czerwiec 1929 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska”: w Poznaniu w eksped. z 4,00, w agencjach w mieście z 4,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu z 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznań z 5,00, w innych krajach z 11,00. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w zakładzie, strajków itp., wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczenia. numerów lub odszkodowania.

Telefony do redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w

Ogłoszenia

na stronie 6-lamowej 25 gr, na stronie 4-lamowej 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznoimi 200 gr od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 30%, nadwyżki. Ogłoszenia do wydania w dni przedświąteczne do godz. 18,30, w nocy wypadkach do godz. 22 a stróża: do wydania wieczornego do godz. 10. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

— P. K. O. Poznań nr. 200 149.